

సాహిత్య
ప్రస్థానం

ఆగస్టు 2018

వెలూ. 20

సాహితీస్రవంతి

స్వాతంత్ర్యానికి మూల్యం

ఆగస్టు 15 దేశ స్వాతంత్ర్య దినోత్సవం. షరా మామూలుగా ఎర్రకోట సందేశాలూ, వూరూరా పతాకావిష్కరణలూ, ప్రసంగ ప్రచారాలు సాగిపోతాయి. స్వాతంత్ర్యం ఒక విలువైన వజ్రం. సున్నితమైన పువ్వు అంటూ శ్రీశ్రీ వంటివారు తమ మహాసంకల్పం ప్రకటించారు. నిరంతర అప్రమత్తతే స్వాతంత్ర్యానికి చెల్లించాల్సిన మూల్యం అని ప్రపంచమంతటా పెద్దలు హెచ్చరించారు. మరి మనం ఆ హెచ్చరికను సరిగ్గా అర్థం చేసుకున్నామా?

ఈ సందేహం రావడానికి కారణం గత కొద్ది రోజుల్లో అత్యున్నత న్యాయస్థానమైన సుప్రీం కోర్టు చేసిన వ్యాఖ్యలు ఇచ్చిన ఆదేశాలే. దేశంలో గోరక్షణ పేరిట లేదా ఇంకా రకరకాల ఆరోపణలతో సాగుతున్న మూకహత్యల పట్ల న్యాయస్థానం ఆందోళన వెలిబుచ్చింది. చట్టం ఏం చెప్తుందని ప్రశ్నించింది. అలాగే శబరిమలై ఆలయంలో మహిళల ప్రవేశాన్ని నిరోధించే ఆచారం చెల్లదని స్పష్టం చేసింది. మణిపూర్ లో బూటకపు ఎన్కౌంటర్లపై దర్యాప్తు జరపాలన్న తన ఆదేశాన్ని పాటించనందుకు సిబిఐని, అధిపతిని అభిశంసించింది. ఇవన్నీ కూడా అంత పెద్ద న్యాయస్థానమే ప్రశ్నించాల్సి వచ్చిందంటే పరిస్థితి ఎంత దారుణంగా వుందో తెలుస్తుంది. మరి మన రచయితలు ఈ తీవ్రతను గుర్తిస్తున్నారా? తమ పౌర స్వాతంత్ర్యాన్ని భావ ప్రకటనా స్వేచ్ఛను రక్షించుకోవడం కోసం పోరాడాల్సిన అవసరాన్ని అర్థం చేసుకుంటున్నారా? తమిళ రచయిత పెరుమాల్ మురుగన్ తో మొదలైన హిందూత్వ మతోన్మాద శక్తుల దాడి తాజాగా మళయాళ రచయిత హరీశ్ తన నవలను ఉపసంహరించుకునే వరకూ నడుస్తున్నదంటే ఏమనుకోవాలి? కేరళలో వామపక్ష భావజాలం, అభ్యుదయ ఉద్యమాల కారణంగా ఆయనకు మద్దతు లభించింది. కాని ఈ అభద్రతా వాతావరణం, అప్రజాస్వామికమైన బెదిరింపులు స్వాతంత్ర్యాన్ని అపహాస్యం చేయడం లేదా? అప్రమత్తత అవసరం చెప్పడం లేదా? ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కు రాజ్యాంగ బద్ధంగా హామీ ఇచ్చిన ప్రత్యేక హోదా నిరాకరణతో పాటు ఇరు రాష్ట్రాల విభజన హామీల అమలులో జరుగుతున్న అతులేని జాప్యంపైన కూడా అత్యున్నత న్యాయస్థానంలో విచారణ అవసరమైందంటే ఏమనుకోవాలి? ఈ సందర్భంగా కేంద్రం సమర్పించిన అఫిడవిట్లు తెలుగు ప్రజల ఆశలు వమ్ము చేసేవిగా లేవా? భారత రాజ్యాంగానికి మూలసూత్రాలలో ఒకటైన సమాఖ్య విధానానికి ఈ విధంగా భంగం కలిగించడం కూడా స్వాతంత్ర్య స్ఫూర్తికి విఘాతం కలిగించడం లేదా? ప్రాథమిక హక్కులు, లౌకికతత్వం, సమాఖ్య విధానం, సామాజిక న్యాయం, సార్వభౌమత్వం తన దేశానికి మూల స్తంభాలు. వాటిని పదిలంగా పరిరక్షించుకుంటేనే స్వతంత్ర భారత పురోగమనం గురించి మాట్లాడుకోగలం.

.....

తెలుగునాట ప్రగతిశీల సాహిత్య ఉద్యమాలలో మరీ ముఖ్యంగా ప్రజాసాహితీ పత్రిక నిర్వహణలో నిబద్ధంగా దీర్ఘకాలం పనిచేసిన నిర్మలానంద కన్నమూశారు. ప్రజాకళాకారుడు, డా. రాజారావు సహచరుడు మాచినేని వెంకటేశ్వరరావు(94) అస్తమించారు. వారికి మా నివాళి

సంపాదకవర్గం:
తెలకపల్లి రవి ప్రధాన సంపాదకుడు
హార్ ప్రసాద్ వర్కింగ్ ఎడిటర్
కె. సత్యరంజన్ ♦ **చీఫ్ టీ డివ్యాకర్**
గనారా ♦ **శమంతకమణి**
కెంగార మోహన్
కె.లక్ష్మయ్య, మేనేజర్

కవర్ డిజైన్ : బ్రౌన్
బొమ్మలు: తుంబలి శివాజి
గంగాధర్ వీర్
చిదంబరం

రచనలు, చందాలు, విరాళాలు, మనీ ఆర్డర్లు, చెక్కులు, డిడిలు పంపవలసిన చిరునామా:
సాహిత్య ప్రస్థానం, 27-30-4, ఎం.బి. విజ్ఞానకేంద్రం, 3వ అంతస్తు, ఆకులవారి వీధి,
గవర్నరుపేట, విజయవాడ - 520002, ఫోన్: 0866-2577248, సెల్: 9490099059
ఇ-మెయిల్ : ssprasthanam@gmail.com, www.prasthanam.com

సాహిత్య ప్రస్థానం మాసపత్రికకు చందా కట్టండి! తెలుగు భాషా, సాహిత్య కృషిలో భాగస్వాములు కండి!!
1 సంవత్సర చందా రూ. 240/- ♦ 5 సంవత్సరాల చందా రూ. 1000 /
♦ 10 సంవత్సరాల చందా రూ. 2000/-
Bank Details: A/c Name: PRASTHANAM, SBI, Governorpet, Vijayawada
A/c No. 52001500585, IFSC: SBIN0020343
చెక్కులు, డిడిలపై prasthanam అని రాయగలరు.

కథలు

అర్థం చేసుకోవడం కష్టమే - ఆంటన్ చెహోవ్
అనువాదం - కె. ఉషారాణి..... 5

మాయ - రాచకొండ విశ్వనాథశాస్త్రి..... 19

జీవన గమనం - గూడూరు గోపాలకృష్ణమూర్తి..... 40

బతుకు తెరువు - గుళ్ళ తిరుపతిరావు..... 52

కవితలు

హిమదాస్ - వి.ఆర్. తూములూరి..... 4

తొడగొట్టిన చేతులు - మందరపు హైమవతి..... 9

అజ్ఞాతవాసి - బంగార్రాజు కంఠ..... 13

వీధి వీధికి - ఈతకోట సుబ్బారావు..... 18

కాంతిరేఖ - పద్మావతి రాంభక్త..... 18

మైకులు - కిల్లాడ సత్యనారాయణ 24

పూనిక - డా॥ మాటూరి శ్రీనివాస్ 25

అత్యయం - ఉండవల్లి..... 30

పెంకుటిల్లు - జుజ్జూరి వేణుగోపాల్..... 30

ప్రజా గజకృ - సిరా..... 35

నక్షత్రాల సాగు - ఎస్. సుమిత్రా దేవి..... 35

ఈ భూమి పద్యం - వి. యోగానందం నాయుడు..... 39

రవీ నీవాక కవి - కోడం పవన్‌కుమార్..... 39

విశ్వదాత - కె.జి. దేవి..... 45

ఎవడైనా ఒకటే - ఇ. శ్రీనివాసరెడ్డి..... 48

స్వప్నం ధ్వంసమైన ప్రతీసారీ - ఎస్. రామకృష్ణ..... 51

ఆకాశానికి నిచ్చినలు - పుప్పాల సూర్యకుమారి..... 56

ఆత్మబంధువు - డా॥ ఎ.ఎ. నాగేంద్ర..... 56

నినాదాలు - దాసరి సుబ్రహ్మణ్యేశ్వరరావు..... 59

నేను చందాలుణ్ణే - జంధ్యాల రఘుబాబు..... 60

వ్యాసాలు

వీరేశలింగం పంతులుగారు - రామలింగారెడ్డి యుత్తరము
- సేకరణ: వకుళాభరణం రామకృష్ణ..... 10

కూలిగింజలు నవలా పరిచయం - గనారా 14

వదంతులు.. మూకహత్యలు
- ప్రబీర్ పుర్రాయస్థ..... 26

రాయలసీమ అస్తిత్వ గాథ - శప్తభూమి
- చెన్నా రామమూర్తి..... 31

వర్తమాన వాస్తవిక జీవితచిత్రాలు 'టోపీ జబ్బార్' కథలు
- వొరప్రసాద్..... 36

సాహిత్య ప్రస్థానం జూలై నెల పురస్కారాలు 44

అల్పాక్షరాల్లో అనల్పార్థ రచన
- డా॥ జోష్యల కృష్ణబాబు..... 46

చీకటి బతుకుల చిత్రణ - పుట్టి గిరిధర్..... 49

ఆధునిక భావాల కోయిల చెట్టు
- పిళ్ళా కుమారస్వామి..... 57

సాహితీవేత్త నిర్మలానందకు నివాళి..... 60

స్వీకారం..... 61

డైరీ 62

కవిత

హిమదాస్

వరి వేల వెంబడి పరిగెత్తిన నీ పాదం
విశ్వ యవనికపై గెలుపై నిలిచింది - వి. ఆర్. తూములూరి
9705207945

నీ కనుకొలకల నుండి జాలువారిన కన్నీటి చుక్క
అసహన దేశభక్తుల వీపును చక్కన చరిచింది

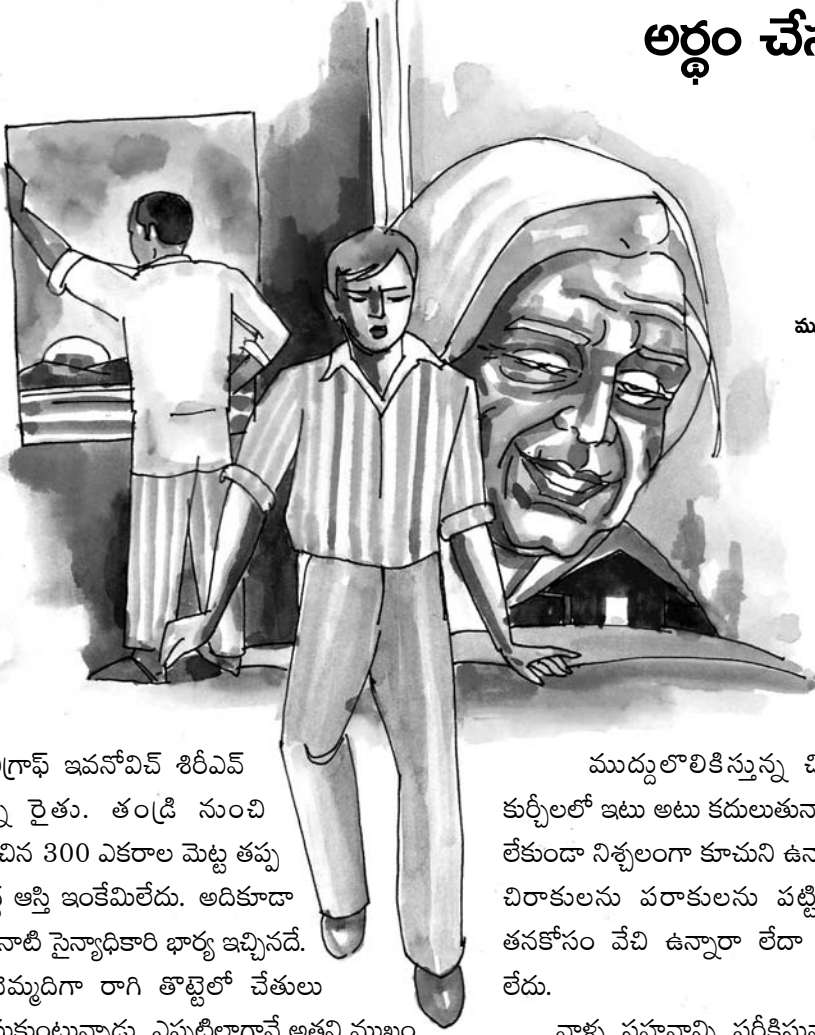
సారాసు నిలువరించిన నీ తెగువ
'దింగ్ ఎక్స్ ప్రెస్ ' గా గ్రామాలను ఆవహించింది

హిమదాస్.....
నీ దేశభక్తిని చూసి
ఈ దేశం ఒక్క క్షణం బిక్కచచ్చింది

పాద రక్షలు, పౌష్టికాహారాలు లేకున్నా
పట్టుదల చాలన్న నీ స్ఫూర్తి ఖండాంతరాలు దాటింది

అర్థం చేసుకోవడం కష్టమే!

మూలం: ఆంటన్ చెహోవ్
తెలుగు: కె. ఉషారాణి
9492879210

ఏవీగ్రాఫ్ ఇవనోవిచ్ శిరీఎవ్ ఒక చిన్న రైతు. తండ్రి నుంచి సంక్రమించిన 300 ఎకరాల మెట్ట తప్ప అతని వద్ద ఆస్తి ఇంకేమిలేదు. అదికూడా తండ్రికి అనాటి సైన్యాధికారి భార్య ఇచ్చినదే. శిరీఎవ్ నెమ్మదిగా రాగి తొట్టెలో చేతులు శుభ్రం చేసుకుంటున్నాడు. ఎప్పటిలాగానే అతని ముఖం అత్యంత చికాకుతో నిండి ఉంది. గడ్డం చెదిరి ఉంది.

“ఇది ఏం వాతావరణం! కర్మ కాకపోతే!! మళ్ళీ వాన పడుతూనే ఉందికదా!” అని విసుక్కున్నాడు.

అలా గొణుక్కుంటూ అన్నం తినేందుకు టేబుల్ దగ్గరకు నెమ్మదిగా వచ్చి కూచున్నాడు. అతనికోసం అతని భార్య ఫెడోస్య సేమ్యానోవినా, మాస్కోలో చదువుకుంటున్న కొడుకు పోత్ర్, పెద్ద కూతురు వార్వార, ముగ్గురు చిన్నకొడుకులు ఏంతో సేవటినుండి భోజనం టేబుల్ వద్ద అతని కోసం ఎదురుచూస్తున్నారు .

చిన్న పిల్లలు - కోల్కా,వాంక, ఆర్మిష్కా - చప్పిడి ముక్కులతో, ఒత్తుగా పెరిగిన ఉంగరాల జుట్టుతో,

ముద్దులొలికిస్తున్న చిన్నారులు అసహనంగా కుర్చీలలో ఇటు అటు కదులుతున్నారు. పెద్దవాళ్ళు ఏ కదలికా లేకుండా నిశ్చలంగా కూచుని ఉన్నారు. శిరీఎవ్ మాత్రం వారి చిరాకులను పరాకులను పట్టించుకుంటున్నట్టు లేడు. తనకోసం వేచి ఉన్నారా లేదా తింటున్నారా అన్న ధ్యాసే లేదు.

వాళ్ళ సహనాన్ని పరీక్షిస్తున్నాడా అని అనిపించేటట్టు శిరీఎవ్ నెమ్మదిగా చేతులు తుడుచుకున్నాడు. ఆ తరువాత దైవ ప్రార్థన మొదలు పెట్టాడు. ఆ తరువాత అంతే నెమ్మదిగా టేబుల్ దగ్గరకు వచ్చి కూర్చున్నాడు . వెంటనే క్యాబేజీ సూప్ వడ్డించ బడింది. వెనకనుంచి కొత్తగా కడుతున్న గిడ్డంగి నుంచి వడ్రంగం పని జరుగుతున్న శబ్దాలు వినిపిస్తున్నాయి. పెరట్లో నుంచి టర్నికోడిని పరుగులు పెట్టిస్తున్న ఫోమ్మ నవ్వులు వినిపిస్తున్నాయి.

పెద్ద పెద్ద వాన బొట్లు కిటికీ పై టప టప మని పడుతున్నాయి. పోత్ర్, చదువు కుంటున్న కుర్రవాడు. దృఢంగా ఉన్నాడు. కళ్ళకు జోడుంది. ఎదురుగా కూచుని ఉన్న తల్లికి భోజనం చేస్తూ సంజ్ఞలు చేస్తున్నాడు. ఏదో మాట్లాడాలనుకుని

గొంతు సవరించుకుని చేతిలో ఉన్న స్పూన్ కింద పెట్టాడు. కానీ గొంతు పెగలక మళ్ళీ స్పూన్ తీసుకుని తినడం ప్రారంభించాడు. ఆఖరికి భోజనం చివరకు వచ్చేసరికి ధైర్యం కూడగట్టుకుని:

“ఈ రోజు రాత్రి నేను రైలెక్కాలి. నిజానికి ఇప్పటికే వెళ్లి ఉండవలసింది. తరగతులు ప్రారంభించి పదిహేను రోజులయింది. సెప్టెంబర్ ఒకటో తేదీనుండి పాఠాలు చెప్పడం మొదలయిపోతుంది.”

“శుభం. వెళ్ళు. ఇక్కడే ఎందుకు తచ్చాడుతున్నావు? బట్టలు సర్దుకుని వెంటనే బయలుదేరు” అన్నాడు శిరీఎవ్. ఒక క్షణం నిశ్శబ్దంగా గడిచింది. “వెళ్ళాలంటే చేతిలో దబ్బులుండాలి కదండీ!” నెమ్మదిగా గొణిగింది అమ్మ

“దబ్బు? నిజమే దబ్బు లేకుండా వెళ్ళలేవు. నీ కవసరం కాబట్టి వెంటనే తీసుకో. ఈ వని ఎప్పుడో చేసి ఉండవలసింది!”

ఒక పెద్ద బరువు దిగినట్టు నిట్టూర్పు విడిచి తల్లి వైపు త్పైగా చూసాడు పోత్ర్.

శిరీఎవ్ కోటు జేబులోంచి ఒక చిన్న పుస్తకాన్ని తీసాడు. కళ్ళద్దాలు పెట్టుకున్నాడు.

“నీకెంత కావలసి ఉంటుంది ?”

“ఇక్కడినుంచి మాస్కోకి టికెట్టే 11 రూబుళ్ల నలభై రెండు కోపేక్లు”

“అబ్బా! దబ్బు! దబ్బు!!” నిట్టూర్చాడు తండ్రి .

దబ్బును చూడగానే నిట్టూర్చడం అతని అలవాటు. తీసుకుంటున్నప్పుడు కూడా అంతే.

“ఇవిగో 12 రూబుళ్ళు ఇస్తున్నాను. మిగిలిన దబ్బులు నీ ప్రయాణ ఖర్చులకి అవసరమవచ్చు.”

“కృతజ్ఞతలు” అంటూ పోత్ర్ సంశయంగా చూసాడు. కాసేపాగి..

“కిందటి సారి నేను చేరిన వెంటనే పాఠాలు నేర్చుకోవడంలో ఇబ్బంది వడ్డాను. మరి ఈసారి ఎలాగుంటుందో! పైగా ఏదన్నా పని దొరికేసరికి కొంత సమయం పడుతుంది కూడా. నా తిండికి, వసతికి కనీసం 15 రూబుల్స్ అయినా కావాలి.”

శిరీఎవ్ ఆలోచనలో పడ్డాడు. ఒక నిట్టూర్పు విడిచి “పది రూబుళ్లతో నువ్వు సరిపెట్టుకోవాలి. ఇవిగో. తీసుకో” అని

ఇచ్చాడు. కొడుకు తండ్రికి కృతజ్ఞతలు చెప్పి తీసుకున్నాడు. నిజానికి బట్టలకి, పుస్తకాలకి అతనికి మరికొంత దబ్బులు అవసరం. అయినా తండ్రి కళ్ళలోకి నిశితంగా చూసి అడగలేక ఊరుకున్నాడు.

కానీ అమ్మ, అందరమ్మలలాగే లౌక్యం తెలియనిది. ఓర్పుకోలేక పోయింది.

“మీరు పోత్ర్ కనీసం ఇంకో ఆరు రూబుళ్లయినా ఇచ్చి ఉండవలసింది. అతని బూట్లు చిరిగి పోయాయి. చూడండి ఆ చిరిగిన బూట్లతో మాస్కో ఎలా వెళ్తాడు ?”

“నా పాత బూట్లు వేసుకుని వెళ్ళమను. అవి బాగానే ఉన్నాయి.”

“తనకి వేసుకుందుకు పైజామాలు కూడా లేవు కాస్తంత శుభ్రంగా ఉండాలి కదా !”

ఆ వెంటనే తుఫాను ఛాయలు కనిపించాయి తండ్రి ముఖంలో. ఒక్కసారి ఇల్లు కంపించింది.

శిరీఎవ్ పొట్టి మెడ కాస్తా ఎర్రగా కందగడ్డ రంగులోకి మారిపోయింది. ఆ ఎరుపు, చెవులకి ఆ తరువాత కణతలకి పాకింది. నెమ్మదిగా ముఖమంతా కందగడ్డలా మారిపోయింది. ఇవనోవిచ్ కుర్చీలో అసహనంగా కదిలాడు. ఊపిరి ఆడక చొక్కా కాలర్ బొత్తాలు విప్పుకున్నాడు. తన భావాలను బయటపెట్టేందుకు పెనుగులాడుతున్నాడు. హాలంతా భయంకరమయిన నిశ్శబ్దం ఆవరించింది. పిల్లలందరూ ఊపిరి బిగబట్టి కూచున్నారు. తన భర్తలో చోటుచేసుకుంటున్న మార్పును గ్రహించని సేమ్యానోవిసా మాత్రం తన మాటలను కొనసాగిస్తూనే ఉంది. “వాడిప్పుడిక పసివాడు కాదు. సరైన బట్టలు లేకుండా బయటికి వెళ్ళడానికి మొహమాట పడుతున్నాడు.”

శిరీఎవ్ అకస్మాత్తుగా తన చేతిలోని చిన్న పుస్తకాన్ని బలంగా టేబుల్ మధ్యకి విసిరి కొట్టాడు . టేబుల్ మీదున్న వస్తువులన్నీ చిందర వందరగా పడిపోయాయి. కోపం, అసహ్యం, లోభం తన్నుకొచ్చాయి.

“తీసుకోండి ! మొత్తం లాగేసుకోండి ! దోచేసుకోండి!! అంటూ పెద్ద పెద్దగా అరుచుకుంటూ టేబుల్ ను దాటి తన గదిలోపలకి పెద్ద పెద్ద అంగలేసు కుంటూ వెళ్ళిపోయాడు.

పోత్ర్ సిగ్గుతో తల దించుకున్నాడు. భర్త కోస్తాన్ని, తత్వాన్ని పెళ్లయిన ఇరవై ఐదేళ్లకు కూడా అలవాటు పడని

సేమ్యానోవినా ముడుచుకు పోయి గొణుక్కోవడం ప్రారంభించింది. పెద్దమ్మాయి, పసి పిల్లలు తింటున్న స్పూన్లను కింద పెట్టేసి మౌనంగా చూస్తూ ఉండిపోయారు.

శిరీఎవ్ మరింతగా కోపంతో రెచ్చిపోయి టేబుల్ దగ్గరకు వచ్చినప్పుడల్లా మరింత కఠినమైన మాటలంటూ పోతున్నాడు. తన దగ్గరున్న నోట్లను చూపిస్తూ “అన్నీ నువ్వే తీసేసుకో. నువ్వు నీకు కావలసినంత తిన్నావు. తాగేవు. ఈ డబ్బులన్నీ కూడా తీసేసుకో. నాకేం మిగల్చకు. కొత్త బట్టలు కొనుక్కో, కొత్త బూట్లు కొనుక్కో” అంటూ అరుపులు మొదలు పెట్టాడు.

పోత్రేకి ఏమి అర్థం కాలేదు. హతాశుడయ్యాడు.

“వెంటనే లేచి నాన్నా! విను. దయచేసి గొడవ పడకు”

“నోర్మూయ్!! నోర్మూయ్!! ఎంత గట్టిగా అరిచాడంటే ముక్కుమీది కళ్లద్దాలు జారి పడిపోయాయి.

“నేనిటువంటి అరుపులు కేకలు చూస్తూనే పెరిగాను. కానీ ఇంక ఇవి చాలనుకుంటున్నాను. వీటి నుంచి బయట పడే దారి చూసుకున్నాను”

“నోరుమూసుకుని నేను చెప్పింది విను.” అంటూ శిరీఎవ్ గట్టిగా అరిచాడు. “నేను నా ఇష్టం వచ్చి నట్టు మాట్లాడతాను. నువ్వు వినవలసిందే. నేను నీ వయసుకి నా బతుకు బతక గలిగాను. కానీ నువ్వు.. వెధవ! నీ వల్ల నాకెంత ఖర్చు అవుతున్నదో తెలుసా? పనికి మాలిన వెధవా!!”

పోత్రే, పోత్రే అంటూ తల్లి నీరసంగా పిలుస్తూనే ఉంది.

“నోర్మూయ్! నీ వల్లనే వాడు చెడిపోయాడు. తప్పంతా నీదే! వాడికి మనం అంటే గౌరవం లేదు. దైవ ధ్యానం చేయడు. డబ్బులు సంపాదించడు. మీ అందరిలో నేనే చెడ్డవాడిలా కనిపిస్తున్నట్టున్నాను. మీ అందరిని ఇంటి నుండి గెంటేస్తాను.” అంటూ హుంకరించాడు.

ఈ మాటలు విన్న పెద్దమ్మాయి భయంతో వణికిపోయి అరుస్తూ కుర్చీలోనే సోలి పడిపోయింది. తండ్రి చేతులూపుకుంటూ శాపనార్థాలు పెడుతూ పెరట్లోకి వెళ్ళిపోయాడు.

శిరీఎవ్ ఇంట్లో సర్వ సాధారణంగా జరిగే తంతే ఇది.

పోత్రే కి కూడా తండ్రి తాతలలాగే కోపం ఎక్కువ. చొక్కా చేతులు మడిచి తీవ్రస్వరంతో అమ్మ వైపు తిరిగి “ఈ తిట్లు వినడానికి నాకు అసహ్యంగా ఉంది. నాకు మీరేమి

ఇవ్వక్కరలేదు. ఇవ్వక్కరలేదంటే. నేను ఆకలితో చావనన్నా చస్తానుగాని మీ డబ్బులు ముట్టను. తీసుకో. ఈ చెత్త డబ్బులన్నీ నువ్వే తీసేసుకో.”

“మధ్యలో నేనేం చేసానురా” అనింది తల్లి.

తల్లి మాటలను పట్టించుకోకుండా తండ్రిలాగే చేతులు విదుల్చుకుంటూ ఇంటి బయటికి వచ్చాడు పోత్రే. శిరీఎవ్ ఇల్లు పొలాల మధ్యలో ఉంటుంది. ఒక వైపు కొండచరియ ఉంటుంది. వెనక భాగంలో చిన్న నది ప్రవహిస్తుంటుంది. అక్కడి నుండి గ్రామంలోకి వస్తున్నప్పుడు మాత్రం వరుసగా ఇళ్ళు ఉంటాయి.

పోత్రే గ్రామంలోకి నడుచుకుంటూ బయలు దేరాడు.

రోడ్లన్నీ బురదమయం. రోడ్లలో గుంతలన్నీ నీటితో నిండిపోయాయి. కుడి వైపు పొలాల్లో పంట అయిపోయాక కూరగాయలు పండిస్తున్నారు, అక్కడక్కడా మిగిలిపోయిన పొద్దుతిరుగుడు పూల చెట్లు ఉన్నాయి. చేతిలో చిల్లిగవ్వ లేకుండా ఆలా నడుస్తూ మాస్కో వెళ్ళిపోదాం అనుకున్నాడు పోత్రే. చిరిగిన బూట్లతో నయినా. ఎనిమిది కిలోమీటర్లు నడిచిన తరువాత తండ్రి వెతుక్కుంటూ వచ్చి ఇంటికి రమ్మని బతిమాలుతాడు. ఎంత బతిమాలినా వెళ్ళకూడదు... అసలు తల తిప్పి అతని వైపు చూడను కూడా చూడదు.. ఆలా నడిచి నడిచి వెళ్ళిన కొన్ని రోజులకు మంచు కురుస్తుంది. భూమి మంచుతో నిండి తెల్లగా మారుతుంది. నడిచి నడిచి అలసిపోయి సోలి చచ్చిపోతాడు. తన శవమే వారికి దొరుకుతుంది. మరునాటి పత్రికలలో తిండి లేక ఒక విద్యార్థి చనిపోయినట్టు వార్త వస్తుంది.

ఆలా ఆలోచనలలో మునిగి అడుగులు వేసుకుంటున్న పోత్రేకి ఒక చిన్న గుట్ట మీద దీపం కనిపించింది. ఆ దీపం ఒక చిన్న వసతి గృహంలోంచి వచ్చిందని గ్రహించాడు. దాని వెనకే రైలు మార్గం ఉంది. అది మాస్కోకు వెళ్ళే రైలు దారే. చుట్టూ బండ్లు వచ్చి పోయే శబ్దాలు చేస్తున్నాయి. వీధి దీపాలకాంతిలో మనుషులు ఇటు అటు తిరగడం కనిపించింది. పోత్రేకి దుఃఖం ముంచుకొచ్చింది.

“ఇటు చూడు” గట్టిగా ఎవరో పిలిచారు.

తిరిగి చూస్తే తనకు పరిచయమున్న ముసలామె. ఆమె నవ్వుతూ పలకరించే సరికి పోత్రేకి కూడా నవ్వొచ్చింది. ఆ

నవ్వు హృదయాంతరాలలోనుంచి వచ్చింది. మరింతసేపు ఎక్కడ దాగుందో! ప్రకృతి మనిషికి బాధలు కప్పి పుచ్చుకునే శక్తి నిచ్చింది. తనలో ఒక నక్క లాగానో అడవి బాట లాగానో రహస్యాలను దాచుకుని బయటకి చిరునవ్వులు చిందించగల సమర్థత నిచ్చింది. బయటి వ్యక్తులకి ఆ విషాదాలు కనిపించనే కనిపించవు. ఎంతటి గొప్ప కుటుంబాలలో సహితం సంతోషాలు, భయానక సంఘటనలు ఉంటాయి. అవన్నీ రహస్యాలు. ఉదాహరణకి ఈ ముసలామె జీవితాన్నే చూద్దాం. ఈమె తండ్రి ఏదో నేరం చేసినందుకు గాను సగం జీవితం రాజ్యం నుండి బహిష్కరించబడ్డాడు. భర్త జూదగాడు. నలుగురు కొడుకులున్నారు గాని ఒక్కడూ పనికొచ్చేవాడు కాదు. ఇక ఆమె జీవితం ఎంత విషాద భరితంగా ఉంటుందో ఎవరయినా ఊహించవచ్చు. ఎన్ని సందర్భాలలో ఎంతగా ఏడ్చి ఉంటుందో పాపం. కానీ ఆ ముసలామె సంతృప్తిగా సంతోషంగా నవ్వుతూనే పలకరించింది. ఆ నవ్వు ఎదుటివారిని కూడా నవ్వెట్టు చేస్తుంది. పోత్రకి తన తోటి వారుకూడా ఎప్పుడు తమ కష్టాలను చెప్పుకోవడం వినలేదన్నది గుర్తొచ్చింది. తన తల్లి కూడా భర్త గురించి కుటుంబం గురించి ఎప్పుడూ గొప్పగా చెప్పుకోవడమే విన్నాడు

పోత్ర తన నిర్ణీత ఆలోచనల నుండి బయట పడ్డాడు. వెనుతిరిగాడు. ఇంటి ముఖం పట్టాడు తిరుగు ప్రయాణంలో తండ్రికి అతనెంత కఠినంగా మాట్లాడతాడో వివరించాలనుకున్నాడు. ఇల్లు చేరుకున్నాడు. ఇల్లంతా చీమ చిటుక్కుమన్నా వినిపించేంత నిశబ్దంగా ఉంది. పెద్దక్క తలనొప్పిని పడుకుని మూలుగుతున్నది. తల్లి ఇదంతా తనవల్ల జరిగిందన్న పశ్చాత్తాపంతో, బాధతో తల వంచుకుని దిగులుగా కూర్చుని చిరిగి పోయిన ఆర్థిష్టా వైజామా కుడుతున్నది. తండ్రి అటు ఇటు ఇంట్లో పచార్లు చేస్తున్నాడు. పోత్రని చూడగానే “ఈ రోజు నీ ప్రయాణం ఆగిపోయినట్లే అనుకుంటాను” అన్నాడు. “నేను నీతో మాట్లాడాలను కుంటున్నాను. గంభీరంగానే మాట్లాడాలను కుంటున్నాను. నేను నిన్నెప్పుడూ గౌరవిస్తాను. ఎప్పుడూ నీతో అంత గట్టిగా మాట్లాడాలనుకోలేదు. కానీ నీ పద్ధతి నన్ను ఆలా మాట్లాడేటట్టు చేసింది.”

తండ్రి ఉదాసీనంగా కిటికీలోనుంచి బయటకి

చూడసాగాడు. మళ్ళీ పోత్ర “ఒక్క రోజు కూడా భోజనం సమయంలోగాని, ఫలహారాలు తీసుకునేటప్పుడుగాని నీ కేకలు అరుపులు లేకుండా ఉండవు. మేము తినే రొట్టె మా గొంతుకులకు అడ్డం పడుతుంటుంది. నువ్వు నా తండ్రివే అయినా నన్ను ఇలా అవమాన పరిచే హక్కు నీకు దేవుడుగాని ప్రకృతి గాని ఇవ్వలేదు. నీవల్ల మా అమ్మ ఒక బానిస బతుకు బతుకుతున్నది. నా అక్క నిస్సహాయురాలిగా వేదన పడుతున్నది. ఇక నేను ..”

“నాకు పాఠాలు చెప్పవలసిన పని నీది కాదు.”

“ అవును నీకు పాఠాలు చెప్పకూడదు. నువ్వు నేర్చుకోవు. ఇలా అనాగరికంగా ప్రవర్తిస్తూనే ఉంటావు”

“నోరుముయ్యమన్నాను. ఈ పెంపకం నీదే. కొడుకుని అలా పెంచావు “ అంటూ అరిచాడు. కేకలు వేస్తూ గుమ్మం దగ్గర చేరిన శిరీఎవ్ మొఖం చూసి భార్య ఆశ్చర్య పోయింది. అక్కడి దీపపు కాంతిలో అతని పాలిపోయిన, నిర్ణీతంగా ఉన్న ముఖం ఆమెను కలవరపెట్టింది.

పోత్ర గదిలోకి వెళ్లి పడుకున్నాడు.

పడుకున్నాడన్న మాటే గాని కంటి మీద కునుకు లేదు. బయట తల్లి తండ్రి అక్క కూడా పడుకోలేదని గమనించాడు. తండ్రి మంచం మీద పొర్లుతూనే ఉన్నాడు. తల్లి కదులుతూనే ఉంది. రెండు సార్లు తనదగ్గరకు వచ్చి చూసింది- అవే నిర్ణీతమయిన కళ్ళతో .

పొద్దున్నే అయిదు గంటలకల్లా లేచాడు.

అప్పటికి తండ్రి ఇంకా సాయంత్రం వేసుకున్న బట్టలతోనే ఉన్నాడు. రాత్రి మార్చుకొనే లేదు. నిద్ర పోనూ లేదు. కిటికీ దగ్గరే కాలిపై దరువేసుకుంటూ నిలబడి ఉన్నాడు.

“మరి నేను వెళ్ళొస్తాను” అంటూ బయలు దేరాడు పోత్ర.

“అలాగే క్షేమంగా వెళ్ళు. డబ్బులు ఆ గుండ్రని టేబుల్ మీద ఉన్నాయి” అన్నాడు శిరీఎవ్.

వనివాడు స్టేషన్లో దింపడానికి బండిలో ఎక్కించుకున్నాడు. చలి దానికి తోడు పిచ్చిగా కురుస్తున్న వాన చికాకు కలిగిస్తోంది.

దారిలోని పొద్దుతిరుగుడు పూలు ఇంకా ఇంకా తలలు వంచాయి. పొలాలలో గడ్డి ఎప్పుటికన్నా మరింత పచ్చగా కనిపిస్తున్నది.

ఆకాశంలో సగమని ఎన్ని
అతిశయోక్తుల ప్రేలాపనలు
నిజంగా
స్వేచ్ఛ ఎండ పొడ ఎరగని
ముసురు పుట్టిన ఆకాశాన్ని నేను
చెరిసగమైన ఇంట్లోనే
అసమానతల తులాదండం
“పంటిళ్ళు, ఇళ్ళు మీవి
వీధి గదులు, విశాల దేశాలు మావి” అని
శిలాశాసనాలు చెక్కి
సుమగాత్రులు, సుకుమారులని
స్తోత్రపాఠాల విరిదండలతో
మెడలకు ఉరితాళ్ళు బిగించి
అక్షరాల వెన్నెల సోకకుండా
అంతఃపుర తిమిర ప్రపంచాల బంధించి
ఆకాంక్షల ఊపిరి పుష్పాలు నలిపిపారేసి
స్త్రీల చేతులంటే
ఇంటిల్లిపాది తిన్న ఎంగిలి కంచాలు తోమడానికి
చెమటకంపులో నానిన
విడిచిన బట్టలు ఉతకడానికి
కుటుంబ సభ్యుల కోరిక మేరకు
రకరకాలుగా వంటవేయడానికి
కార్యాలయాలకు వెళ్ళే భర్తలకు
కాలేజీలకు హాజరయే కొడుకులకు
మధ్యాహ్న భోజనాన్ని గిన్నెల్లో సర్దడానికి
చెప్పకుండా పెట్టకుండా
జ్వర పిశాచి దాడి చేసినపుడో
జలుబు శత్రువు పలకరించినపుడో
నైటింగేలులా సేవలు చేయడానికి మాత్రమేనని
నియమాలు సూత్రాలు బంధించినపుడు
కవిత్యం మీద రచనల మీదో
సర్వహక్కులు మావేనని
రవీంద్రుడు జయదేవుడు
ప్రేమచందు శరత్చంద్రుడు
కాళిదాసు కబీరుదాసు
కవులంటే మేమేగదా
అని తొమ్ము విరుచుకున్నపుడు

తొడగొట్టిన చేతులు

- మందరపు హైమవతి
9441062732

ఒంటిస్తంభం మేడలా
ఒకరు ఇద్దరు కాదు
ఇంతమంది రచయిత్రుల కవయిత్రుల
సమూహాలను
ఒకచోటే చూచినపుడు
హిమగిరి శిఖరాలు అధిరోహించిన ఆనందం
మేఘాలనావలో విహరించిన సంబరం

తరతరాల యుగయుగాల
పురుషాధిపత్యాన్ని ధిక్కరిస్తూ
అణచివేతల అహంకారాన్ని ప్రతిఘటిస్తూ
కవితలల్లిన చేతులివి
కలం పట్టిన చేతులివి
మాయా ఏంజిలో, సిల్వియా పాత్ లోరీన్
కమలాదాస్, తస్లీమా నస్రీన్
ఇప్పుడు
ఇలా ఈ జాబితా అనంతం
కవిత్యమే మా చిరునామా అంటూ
తొడగొట్టిన చేతులివి
తిరుగుబాటు కేతనాలివి

(ఈశాన్య దక్షిణ మహిళారచయితలు
సమాగమంలో పాల్గొన్న సందర్భంలో)

వీరేశలింగము పంతులుగారు రామలింగారెడ్డి యుత్తరము

(అంద్రపత్రిక, 1919 జూన్ 21, పుటలు 2-3)

మైసూరు ప్రభుత్వపు విద్యాశాఖాధ్యక్షులకు శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి, ఎం.ఎ.గారు మాకిటుల వ్రాయుచున్నారు..

ఈ మధ్య వీరేశలింగము పంతులు గారి స్మరణ చిహ్నముగా సమావేశపరపబడిన సభకు వచ్చి వారు దక్షిణ హిందూ దేశాభివృద్ధికి చేసిన సేవపట్ల నా కృతజ్ఞతను వెలిపుచ్చుటకు అవకాశము లేకపోయినందుల కెంతయు చింతించుచున్నాను. ప్రకృతకాలమున పంతులుగారు ఆంధ్ర ప్రముఖులలో ప్రథములని చెప్పవచ్చును. పూర్వచారులగు బ్రాహ్మణుల వంశమున జనించినను పంతులు గారికి ఎన్ని అడ్డంకులు వచ్చినను సరకొనక..... స్థానమునకు చేరుకొనుటకును, స్త్రీలకు విద్యావిషయము, వితంతు వివాహము పట్ల స్వాతంత్ర్య మిప్పించుటకు ఎంతయు సేవ చేసిన మహనీయులు. బ్రాహ్మణులకును, బ్రాహ్మణేతరులకును, దేశాభివృద్ధికరములగు విషయములలో నెట్టి భేదములు లేవని పంతులుగారు తమ జీవితానుష్ఠానము వలన ప్రపంచమునకు చాటినారు. వాఙ్మయ ప్రపంచమున వారు చేసిన సేవ అపారము. అతి సులభముగు వచనమున గ్రంథములను వ్రాసి భాషయందు క్రొత్త మార్గములను త్రొక్కినట్టి మహనీయులు.

దీనులగు వారిపట్ల ఆ మహనీయునికి గల సానుభూతి, దాక్షిణ్యము చెప్పనలవిలేదు. ఆ మహనీయుడు పూర్వచారుల వలన పడిన కష్టములను వినిన నెట్టి కఠిన హృదయమైనను నీరు కాకమానదు. ప్రత్యక్షముగా కొందరాయన మీద రాళ్ళను విసిరిరి. కొన్నిసార్లు ప్రాణమునకు సయితము హాని కల్పించిరి. కాని అభినవ భారతదేశము విద్యార్థుల రూపమున ఆయనను ఈ కష్టముల బారినుండి రక్షించినది. ఆయన గృహమును తగులబెట్టుటకు ప్రయత్నములు చేయబడినవి. విద్యార్థులు ఆయన గృహమును కాపుదలచేసి, అగ్ని దేవతనుండి రక్షించిరి. నిశ్చలమనస్సు కలిగి గురుదేవుని సదాభక్తి గౌరవములతో చూచు విద్యార్థులు ఆయనకు కలిగిన కష్టముల నివారణ చేయుటకు సర్వశక్తుల పనిచేసిరి. అన్యమత సహిష్ణుత గల ఇప్పటి వారలలో ననేకులు పంతులుగారి ప్రజాపత్యము క్రిందనుండిన విద్యార్థులేయని చెప్పవచ్చును. పంతులుగారికి పిల్ల వాండ్రయెడల సంపూర్ణ విశ్వాసము కలదు. పిల్లవాండ్రును పంతులు గారికి తోడునీడగ నుండి వారు చెప్పిన పనులన్నియు చేయుచుండెడివారు. పంతులు అభినవాంధ్ర దేశమునకు బ్రహ్మయనియే చెప్పవచ్చును.

పంతులుగారెంతటి మాన్య ప్రజ్ఞావంతులు?

నిర్భయముగా విహరించు మేధావంతుల యదార్థము గోచరింపని వారికి పంతులుగారి స్వభావము అగమ్యగోచరము గాను, విరుద్ధముగానునుండెను. ఆంగ్లభాష యందు

అల్పపాండిత్యము కలిగి పండితులైయున్నను, ఆధునిక యుగానుకూలమైన లక్షణములును, శీలమును వారియందు పరిపూర్ణముగా ప్రకాశించెను. కళాశాల విద్యాభ్యాసమును పట్టి బిరుదములు లేకపోయినను కేవలము ఆత్మచైతన్య ప్రభావముచే వారు బ్రాహ్మణులై యుండియు, బ్రాహ్మణులకు జన్మచే స్వతస్సిద్ధముగ నుండు దుర్గుణములను, అవరోధముల నుండి తరింపగలిగిరి. మనమందరము ఎక్కువగ భావించుకొను జీవిత వ్యాపారమునకు వారు యితరుల ఆశ్రయమందుండి బీదతనమనభవించినను, సింహమునకు సహజమైన సాహసమును, బలవంతులకు సహజమైన నిర్లక్ష్యమును వారి కాశ్రయములై యుండెను.

వారాగర్భశ్రీమంతులు కాకపోయినను, ప్రభువులపాటితో పాటు దానధర్మములను చేయగలిగిరి. ప్రకృతము ఆంధ్రదేశమున సంస్కరణోద్యమము ప్రబలముగా వ్యాపించుటకు పంతులుగారే మూలకారకులు. ఆంధ్రులు తామెొక జాతివారమని ప్రకృతము చెప్పుకొనుటకు ఆత్మగౌరవము మనలోనుద్భవించేసినది పంతులు గారే.

దేశమున మన వాఙ్మయము నామావశిష్టమగుట పంతులు గారు కన్నులార చూచిరి. మన ఆచారవ్యవహారములలో సహిష్ణుత లేకుండటయు వారు కనుగొనిరి. తమ కార్య పరంపర వలన పంతులుగారు వీనియందు గల లోపములను నివారణ చేయుటకు తమ శక్తివంచన లేక పనిచేసి మన దేశ చరిత్రము కొక నూతన శకమును నిర్మించిరి.

పంతులుగారి కార్యసేవకు సహభూతురాలుగా నున్న రాజ్యలక్ష్మమ్మ గారి చరిత్రము నుదహరించకపోయిన పంతులుగారి చరిత్ర అసంపూర్ణమై యనవచ్చును. ఆమె పంతులుగారికి తోడుగనుండి, ఆయన చేయు ప్రతిపనికిని తోడగుచు భారతనారీలోకమునకు మార్గదర్శకురాలై భారత స్త్రీ చరిత్రమును పవిత్రవంతముగ చేసిన మహనీయురాలు. భార్యాభర్త లిరువురును సభావేదికలకెక్కి ఉపన్యాసములు నిచ్చునట్టి వారు కారు. తాము సత్యమని నమ్ము ప్రతి కార్యమును ఎన్ని అనివార్యములు వచ్చినను సరకుకొనక వానిని నిర్వహించునంతవరకు పట్టుదల గలవారు. ఆంధ్రదేశమునకు లభించిన కీర్తి ప్రతిష్ఠలకు వీరే మూల కారకులనవచ్చును.

నా విద్యార్థి దశనుండి పంతులు గారిని బాగుగా నేనెరుగుదును. మొట్టమొదట వారిని 1907 సం॥న కలిసికొంటిని. నేననుకొన్న దానికన్నను గొప్ప మహత్తు ఆయన యొద్ద యున్నదని గుర్తించితిని. వాంఙ్మయ సంఘ సంస్కరణముల పట్ల ఆయన యెడ నాకెంతయో గురుభావము కలిగినది. శాస్త్రకర్మల ప్రకారము పురశవాకమునందు జరుపబడిన వితంతు వివాహమును నేను కన్నులారా చూచితిని. చెన్నపురియందలి ప్రముఖులనేకులు ఆ వివాహమునకు వచ్చియుండిరి. వివాహమైన తదనంతరము మహోత్సవమును జూచుటకు వచ్చిన అతిథులందరిని పంతులుగారు భోజనమునకు ఆహ్వానము చేసిరి. అతిథులందరు ఏవో కొన్ని కారణములను చెప్పి యొకరి వెంటవొకరు వెళ్ళుటచూడ నాకెంతయో ఆశ్చర్యమైనది. ఒకరు తామానాడు ఉపోషముంటిమనిరి. ఆ మహోత్సవకాలమున దేవాలయము నుండి ప్రసాదమును మాత్రము తెప్పించుకొని భుజించిన బాగుండునని మరొక సంస్కర్త చెప్పెను. ఇంకొకరు తమకు కడుపునొప్పిగనున్నదనిరి. వారి ప్రవర్తనను బట్టి చూచిన వారక్కడనే యుండిన వారికి తప్పక యేదో యొక వ్యాధి రాగలదని నేను తలంచితిని. చదువుకొన్న మనుష్యులనేక సభావేదికలమీద నెక్కి యుత్సాహమును చూపువారే కాని పనిచేయవలసినపుడు ముందుకు మాత్రము రారని తమకు కలిగిన అనుభవములను అప్పుడప్పుడు చెప్పుచుండెడివారు. శ్రీయుత ఎన్... వితంతువగు తమ మేనకోడలు పంతులుగారిని శరణుజొచ్చి వివాహమాడినంతవరకు పంతులు గారికి తోడునీడగనే యుండినారు. పిమ్మట పంతులు గారితో జగడమాడి పంతులుగారిని శరణుజొచ్చి వివాహమాడినంతవరకు పంతులుగారికి తోడునీడగనే యుండినారు. పిమ్మట పంతులుగారితో జగడమాడి పంతులు గారిని విడిచిపోయినారు. ఇంకొక సంస్కర్తకు అంతర్జాతీయ వివాహములపట్ల సానుభూతి అపరిమితముగా కలదు. కాని తన కుమార్తె జాతకమునకు సరిపోవు కుర్రవాడు స్వజాతిలో తప్ప మరెచ్చటను ఆయనకు దొరకలేదు.

యువకులలో నెక్కావ యుత్సాహపంతులు, కార్యశూరులునగు బాపయ్యగారు మాత్రము పట్ట పరీక్షలో నారితేరిన వారైనను స్వలాభమును గమనింపక పంతులుగారి

కార్యసేవకు తోడ్పడి వారికెంతయు సహాయము చేసిరి. కాని దైవము బాపయ్యగారు ఆంధ్రదేశమునకు నిరంతర సేవచేయుటకు ఈ లోకమున నుంచక చిన్ననాటనే తీసికొని పోయినది.

1909 సం.న వేసంగి సెలవులలో విశ్రాంతికి గాను పంతులుగారు బెంగుళూరుకు వచ్చిరి. అప్పుడు మాలేశ్వరము నివాసులగు బాయన్నగారికిని, పంతులు గారికిని కలిగిన పరిచయమును నేనెన్నటికి మరువజాలను. కీర్తిశేషులగు నా మిత్రులు ఎం.జి.గరుడాచారి గారు వారి సతీతిలకము, నాగృహమున పంతులుగారిని కలిసికొని అనుభవించిన ఆనందమును వర్ణింపనలవి కాదు. 1912 సం॥మున పంతులుగారు మైసూరు నందు నా అతిథులుగా నుండిరి. అప్పుడు అధ్యష్టవశమున స్త్రీ విద్యాభివృద్ధిగా నెంతయో పనిచేయుచున్న నరసింహయ్యగారిని పంతులుగారు కలుసుకొనిరి. పంతులుగారు తమరినితరులు వృద్ధులని పిలిచిన సహింపజాలరు. తామింకను పిల్లవారనె పిలువబడవలయునని వారియాశ. తాము చదరంగమును యుత్సాహముతో నాడగలమనియు, తినుబండారములు ఇంకను తినుటకెంతయు కుతూహలము గలదనియు వారు చెప్పుచుండువారు. చదరంగము పిల్లవాండ్ర ఆటకాజాలదు. తినుబండారముల మీద నాకెంతయు పక్షపాతము. ప్రతిదినపు సాయంకాలపు భోజనమైన తదనంతరము పంతులుగారు తమ జీవితమున అనుభవించిన కష్టములను నాకు వివరించుచుండెడివారు. ఇవన్నియు వారి స్వీయ చరిత్రమున నుదహరింపబడినందున వానినిచట నుదహరించుట అప్రస్తుతమగును. చదరంగము నాడుటలో నాకు సామర్థ్యమున్నను, సరకుకొనక పంతులుగారు నన్నోడించుటకు సదుపాయములు కల్పించుచుండెడివాడను. సంగీతము పాడగలనని వారికెంతయు నుత్సాహము కలదు. ఈ విషయమున వారు వ్రాసిన మొదటి వ్యాసమైన తదనంతరము సంగీత విషయమున వారితో చర్చించుటయే మానుకొనినాను. నాచన సోమనాథుని గురించి పంతులుగారెల్లప్పుడు ప్రశంసించుచుండువారు. వాచన సోముని కవితాసామర్థ్యమును గురించి మాకెల్లప్పుడు చర్చ జరుగుచుండెడిది. నేను వ్రాసిన కవితాతత్వ విచారమును

గ్రంథము నాయన యెల్లప్పుడు కొనియాడుచుండెడివారు. అచ్చుతప్పులను దిద్దుటలో పంతులుగారంతటి అసమాన ప్రజ్ఞులుండుట దుర్లభము. నా గ్రంథము ముద్రణమునుండి వెలువడకముందు అచ్చుప్రతిని సవరణలకొరకు పంతులుగారికి పంపితిని. సవరణలు చేసి పంపుటకు బదులుగా, గ్రంథముననున్న అచ్చుతప్పులన్నింటిని దిద్ది నాకుబంపిరి. ఆంధ్రకవి జీవితముల విషయమున మాకిరువురికి ఎంతయో చర్చ జరిగినది. కవిజీవితములను సంపాదించుటకును గాను వారు పడిన శ్రమ, చేసిన పరిశ్రమ వర్ణింపశక్యము.

ఆంధ్ర వాఙ్మయమున ప్రఖ్యాత గ్రంథకర్తలలో యొకరని చెప్పవచ్చును. తాము వ్రాసిన పుస్తకముల వలన జీవితమును గడిపిన వారిలో పంతులుగారొక్కరే మనలో కనపడుతున్నారు. పంతులుగారికి ప్రఖ్యాతులగు వాల్టేర్తో వాఙ్మయమున సమాన స్థానమీయవచ్చును. ఆంధ్రమున గల హాస్యప్రబంధములకు పంతులు గారే మూలకారకులు. వాఙ్మయము పంతులుగారి సేవా వ్రతమునకు ఆయుధమువలె పనిచేయగలిగినది. ప్రఖ్యాత గ్రీసు గ్రంథకర్తలగు హెయినుగారు తన సమాధిమీద ఆయుధము నుంచగోరెను. పంతులుగారి స్మరణ చిహ్నగౌరవార్థముగా వారి సమాధిమీద ఆయుధమునుంచిన బాగుగనుండగలదు.

విశ్వాసవే సేవానిరతికి ఎంతయో సహాయ భూతమయినదని పంతులుగారు నాతో యొకసారి చెప్పిరి. భావి ఫలాపేక్ష ఆయనకేమాత్రమును లేదు. సాహసముతో గూడిన యుద్యమములకు సాహసమగు విశ్వాసవే అవసరమని పంతులుగారి అభిప్రాయము. పంతులు గారికి తమ దేశీయుల మీదను, ముఖ్యముగా దేశీయ రాండ్రగు నారీమణరాండ్రపట్లను అమిత విశ్వాసము గలదు.

వీరేశలింగము పంతులుగారి వంటి దేవతలను భారతదేశమెప్పుడు మరచిపోయిన అప్పుడు మనకు దుర్గత సంప్రాప్తమైనదనియు చెప్పవచ్చును. పంతులుగారి వంటి ధైర్యము, ఉత్సాహము, కార్యశూరత మన దేశీయులలోనేప్పుడు నాటగలమో అప్పుడే పంతులుగారి చిహ్నమును స్మరింపగలిగిన వారమగుదమని నా నిశ్చితాభిప్రాయము.

(పంపినవారు ఆచార్య వకుళాభరణం రామకృష్ణ)

అజ్ఞాతవాసి

- బంగారాజు కంఠ
8500350464

ఒకప్పుడతడు

గుడ్డిలోకానికి సిగ్గు దాచినవాడు
గుడ్డపేలికకు కొత్తనడక నేర్పినవాడు
చిన్నప్పుడు చొక్కా నిక్కరూ
ఒకే గుడ్డతో కుట్టి
నన్ను దసరాబుల్లోణ్ణి చేసేవాడు
మిగిలిన ముక్కలన్నీ కలిపికుట్టి
రంగుల గాలిపటంలా నన్నెగరేసేవాడు

పండక్కి కొత్తబట్టలు కుట్టమనిస్తే
తీరికలేదని తీరిగ్గా చెబుతూ
పాతబట్టలతోనే పండగని దేకించేవాడు
నాన్నిచ్చిన కొత్తబట్టలు
బీదా గొప్పా జాతివైరుధ్యాలు మరిచి
సమతాచిహ్నాల్లా చెట్టాపట్టాలేసుకుని
మళ్ళీ పండగదాక
అతని పాతదండెమ్మీద కళ్ళు మిటకరించేవి
ఎన్ని టమారాలు చేసినా
అతడెప్పుడు మా ఊరికిమిత్రుడే

పాతమిషన్ పాదం తొక్కుతూ
బతుకుగుర్రాన్ని
కొత్త పరుగు తీయించాలనుకునేవాడు
పరుగుల పాలు మాటెలావున్నా
గంపెడు సంసారాన్ని నిండుకుండలా
నింపుకునేవాడు
పంచభక్షాలేమో గానీ
వట్టెడన్నాన్ని దర్జాగా కుట్టుకునేవాడు

ప్రతిష్ఠకు ప్రతీకై మెడలోని టేపు
జీవిత ప్రమాణాల్ని
అంగుళాల లెక్కనే కొలిచిచూసేది
బాబిన్లో దారంలా మాటిమాటికి తెగిపోతూ

బండబారిన సూదిమొనలా
బతుకు వెక్కిరిస్తున్నప్పుడు
చేతిలోని కత్తెరతో
లోకాన్ని ముక్కలు ముక్కలుగా కత్తిరించి
కొత్తమోడల్ని కుట్టి
కాలందేహానికి వెలాడదీసేవాడు

ఒకప్పుడు ఫ్యాషన్ రంగానికి
రాజైన ఈ ధర్మీమారాజు
ఇప్పుడు రెడీమేడ్ రంగడిదెబ్బకి
అదే రాజ్యంలో మారువేషంతో
బతుకీడుస్తున్న అజ్ఞాతవాసి
సమస్త ప్రాణికోటి నిద్రిస్తున్నప్పుడు
గతచరిత్ర గుట్టలకింద
నలిగిన వైభవాన్ని వెలికితీసి
దారిద్ర్యరేఖ రంగుమార్చేందుకు
చెవిలోపెన్నిల్లో అదే నల్లగీతగీస్తూ
నిరంతరం ప్రయత్నిస్తున్న నిత్యాన్వేషి

**కూలిగింజలు నవలా రచయిత,
ప్రసిద్ధ మళయాళీ రచయిత తక్కిన శివశంకర పిళ్ళే
17.04.1912 - 10.04.1999**

కూలిగింజలు నవల పరిచయం

- గనారా
99492 28298

ఒక నవల అత్యుపాసకాన్ని అవహించిన తరువాత దాన్ని విమర్శించే కావడం సాధ్యం కాదు. కొన్ని పాత్రలు, కొన్ని సన్నివేశాలు, శైలి, శిల్పం ఏదైనా కావచ్చు. మనల్ని దూరంగా పోనివ్వవు. వెంటాడుతాయి, వేధిస్తాయి, నిలదీస్తాయి. ఆ రచనలోని వేదన, రోదన మనతో బంధాన్ని పెంచుకుంటాయి. ఆ రచన అందులోని పాత్రలు మనల్ని ప్రశ్నిస్తాయి. నీవు ఎటువైపు పయనిస్తావని అడుగుతుంది, నిలదీస్తుంది. చివరికి మనలో అంతర్మథనం జరిపి మనిషిగా నిలబెడుతుంది.

ఆ కోవకు చెందిన రచనే 'తక్కిన శివశంకర పిళ్ళే' 'కూలిగింజలు'. 1985లో రెండవ ముద్రణ పొందింది. 'సహవాసి' తెలుగుసేత. శివశంకర పిళ్ళే ఆధునిక నవలలకు మార్గదర్శి. దీని మాతృక 1975 నాటికి పన్నెండు ముద్రణలు పొందింది. అనేక దేశ విదేశాలలో అనువాదం పొందింది. మరింత వివరంగా ఈ రచయిత గూర్చి చెప్పాలంటే రాష్ట్రపతి స్వర్ణకమలం దక్కించుకున్న 'చెమ్మీస్' సినిమా గూర్చి ప్రస్తావిస్తే పాఠకుడు చటుక్కున గుర్తిస్తాడు.

పిళ్ళే జాతీయోద్యమకారుడు, అన్నిటికన్నా సోషలిస్టు భావాలతో ప్రభావితమైనవాడు అప్పట్లో అనేక రైతు ఉద్యమాల్లో పాల్గొన్నవాడు.

ఒక రాజకీయ నాయకుడనో, సంఘసంస్కర్తనో, రచయితనో వారి జీవితాన్ని పైపై చూస్తే అప్పటి సమాజం పూర్తిగా అర్థం కాదు. అక్కడ సామాజిక జీవితంతో పరిచయం ఉండాలి. వ్యక్తులతో, సమూహాలతో కలిసిపోవాలి. వారి భాషా, యాస తెలిసి ఉండాలి. సమాజాన్ని గతంలో, వర్తమానంలో నడిపించిన, నడిపిస్తున్న శక్తుల్ని అర్థం చేసుకోవాలి. ప్రజల కష్టాలు కన్నీళ్ళుతో పూర్తి పరిచయం ఉండాలి. అప్పుడు మాత్రమే వేదన, రోదన దాన్ని వివరించే సంఘర్షణ అర్థం అవుతుంది. ఆ అనుభవం అక్షర రూపం దాల్చినప్పుడు ఆ సమగ్రచిత్రణ పాఠకుణ్ణి ప్రభావితం చేస్తుంది. ఉద్యమకారులకు దిక్సూచి అవుతుంది.

నవల్లోకి ప్రవేశిస్తే..

కేరళలో 'కుట్టునాడు' అనే గ్రామానికి సంబంధించిన చిన్నగూడెం. వందలాది సంవత్సరాలుగా ఉన్న ఎన్నో స్వభావం మారిపోతుంది. చిన్న చిన్న ఖండాలుగా భూమిని గుత్తకు తీసుకొనే భూస్వామిక వ్యవస్థగా రూపుదిద్దుకుంటుంది. భూస్వాముల దగ్గర, దొరల దగ్గర కూలీలుగా దళితులు కట్టు బానిసల్లా మారిపోతారు. చాలా ప్రాంతాల్లో కమతాలపై ఆధారపడే భూస్వామిక వ్యవస్థగా రూపాంతరం చెందుతుంది. ఫలితంగా పీడితులు మరింత పీడనకు గురవుతారు.

తరతరాలుగా భూస్వాములను నమ్ముకొని బ్రతికే మాళ మాదిగ కుటుంబాలలో 'కోరన్' కుటుంబం ఒకటి. అక్కడ వ్యవస్థని నియంత్రించే భూస్వామిక భావజాలం దోపిడీదారుల నరనరాల్లో బలంగా జీర్ణించిపోయి ఉంటుంది. దళితుల సామాజిక, ఆర్థిక స్థితిని ఏ మార్పు లేకుండా ఉంచగలిగే వ్యవస్థ అది.

ఆడపిల్లలకు 'ఓలి' ఇచ్చి మనువాడే ఆచారం అక్కడుంది. 'కోరన్'కు వివాహం కావాలంటే ఆడపిల్ల తండ్రి అడిగినంత ఓలి ఇవ్వాలి, అదేస్థాయిలో ఖర్చులు పెట్టాలి. ఇలాంటి శుభకార్యాలలోనే విందులు, వినోదాలు. ముఖ్యంగా ఆడపిల్లకు అందం కన్నా మగవారితో సమానంగా పని చేయగలిగే సామర్థ్యం, సంసారం చక్కపెట్టే సమర్థత చూస్తారు.

జాతి, కుల, మత భేదం లేకుండా ప్రతీ ప్రాంతంలో పెళ్ళిళ్ళ సమయంలో ఇరువైపుల పంతాలు పట్టించుకుంటాయి. కొన్నిచోట్ల తీవ్రస్థాయిలో ఉంటాయి. 'కోరన్'ను పెళ్ళి విషయంలో కూడా అదే జరిగింది. చిన్న చిన్న విషయాలు పెద్దవి చేసుకొని, పంతాలకు పట్టించుకుంటున్నారని 'కోరన్' తండ్రితో సహా బంధువర్గం అంతా అక్కడి నుండి వెళ్ళిపోతారు. కాని, 'చేతను' అనే యువకుడు 'కోరన్'కు అండగా ఉంటాడు.

పెళ్ళికూతురు 'చిరుత'ను ఆశించిన యువకుల్లో 'చేతను' ఒకడు. అయినప్పటికీ 'కోరన్'కు అడ్డు తగలకుండా అండగా ఉంటాడు. నిజాయితీగల స్నేహితుడు.

ఎక్కడైనా సరే, పనివాడికి యజమానికి మధ్య కొన్ని ఒప్పందాలు ఉంటాయి. సంవత్సరంలో నూట ఎనభై రోజులు నాగా లేకుండా పనిచేయాలి. అప్పుడు మాత్రమే కూలీ కోత లేకుండా వస్తుంది. లేకపోతే పన్నులు ఉండాలి వస్తాయి. ఈ పేదలు దుంపలు, గంజితో కాలక్షేపం చేయాల్సి వస్తుంది.

'కోరన్' దంపతులు తల దాచుకొనేందుకు గూడు దొరకదు. చిన్నపాక వేసుకోవలసి వచ్చినా అక్కడ భూస్వామి అనుమతి కావాలి. భూమిపై హక్కు భూస్వాములదే.

'కుణ్యాప్పి' అనే సాటి కులస్తుడు తల దాచుకొనేందుకు చోటు ఇస్తాడు. ఆ పాక మధ్యన దడి కట్టి రెండు కుటుంబాలు జీవితం సాగిస్తారు. ఆడవాళ్ళ మధ్య సహజంగానే తగాదాలు వస్తుంటాయి. భర్త కోసం దాచిన ఆహారం 'కుణ్యాప్పి' కొడుకు కాజేస్తాడు. కష్టపడి వచ్చే భర్తకు ఏం పెట్టాలో అర్థం కాక చిరుత తిట్టుకుంటుంటే కుర్రాడి తల్లి ఎదురుతిరిగి తగాదా చేస్తుంది. కోరన్ స్వంత గూటికోసం ప్రయత్నిస్తాడు. దొరను

కాస్త జాగా అడిగితే, ప్రతిఫలంగా 20 కొబ్బరి మొక్కలు పెరిగే మెరక వేయమంటాడు. కోరన్ దంపతులు కష్టపడి మెరక చేసి పాక వేసుకొని అక్కడే జీవిస్తారు.

కార్తీక మాసంలో వ్యవసాయ పనులు ప్రారంభించే ముందు భూస్వాములు విందులు, వినోదాలు చేస్తుంటారు. ఆ పండుగలో మాళ మాదిగ కూలీలు ఒక చోటకు చేరతారు. సహజంగానే ఆ కష్టజీవులు కలసినప్పుడు, సంపద ఎలా సృష్టించబడుతుందో, ఎలా పంపకం జరుగుతుందో, ఎక్కడ పోగుబడుతుందో చర్చకు వస్తుంది.

అంతేకాదు, నిస్వార్థంతో సేవ చేసే తమ పట్ల భూస్వాముల దౌర్జన్యాలు సహించలేకపోతారు. ప్రతిఫలం రాకపోయినా, హక్కుగా అడగడానికి వీలు లేదు. దొరల గాదెలు నింపడమే వారి ధర్మం. పేదల గుండెల్లో ప్రభుభక్తి జీర్ణించుకుపోయిన భావజాలం. ఎదిరిస్తే శిక్షలు కూడా తీవ్రంగానే ఉండేవి.

ఆ గూడెంలో 'చెన్నుడు' కూలి. తరతరాలుగా దొరల దగ్గర పనిచేస్తుంటాడు. చనువుగా ఆ కుటుంబంలో ఒకడిగా భ్రమిస్తాడు. ఒక సందర్భంలో పని విషయమై మొండిగా ఉంటాడు. దాన్ని దొర సహించలేదు.

శిక్షలో భాగంగా దొర చెన్నుడిని చితక కొడతాడు. కాలు విరిగిపోతుంది. అతని గుడిసె తగలపెడతారు. పాత్రలు మట్టిపాలు చేస్తారు. అడ్డు వచ్చిన పెద్దకూతురిపై కూడ దాడి జరుగుతుంది. ఆ అలజడిలో ఆరు నెలల పనిగుడ్లతో నీళ్ళల్లో దూకుతుంది. చెన్నుడిని పశువు బాదినట్లు బాదినా, పసిబిడ్డ తల్లిపై దాడి జరిగినా దొరల ముందు తలవంచి నిలబడ్డారే తప్ప ఎవ్వరూ ఆ దుర్మార్గ చర్యను ఎదిరించలేదు. అలా ఎదిరించడం నీతి తప్పడమే. అందుకే కులస్తులు, కూలీలు, యజమానినే సమర్థిస్తారు.

'కోరన్' మనస్సును ఈ సంఘటన కలచి వేస్తుంది. దొరల సంపద తమ కష్ట ఫలితమే అని గ్రహింపు ఉన్నా, తాము దారిద్ర్యంలో ఉన్నా 'పుష్పవేలు' దొరల్ని ఎదిరించే దైర్యం చేయలేరు. అన్ని పరిస్థితులోను దొరల్ని అంటి ఉండడం మాలలు గర్వంగా భావిస్తారు. 'పూర్వ పుణ్యం వల్ల మాత్రమే ఈనాడు మనిషికి తిండి పెట్టే భాగ్యం కష్టజీవులకు దక్కిందని సంతృప్తి వదాలంటారు. ఒక్క మాళమాదిగలే కాక కష్టజీవులందరికీ అణువణువున ఇంకిపోయిన భావజాలం.

'కోరన్' మనస్సులో ఎన్నో ప్రశ్నలు!

భూస్వాములు, వారి కొడుకుల దురాగతానికి అక్కడి స్త్రీలు, ఎలా బలి అవుతున్నారో ఈ నవలలో చూస్తాం. 'దళిత స్త్రీ మానాన్ని కాపాడుకోవడం తన విధి'. కుట్టునాడు మాలమాదిగల సంస్కృతి సాంప్రదాయంలో స్త్రీ శీలం గుండెకాయ. భర్తలు వారి రక్షణ గూర్చి ఎంతకన్నా తెగిస్తారు. 'చిరుత'కు అవమానం జరిగినప్పుడు సాటి స్త్రీల అనుభవాల నుండి పాఠాలు నేర్చుకుంటుంది. మానసికంగా దృఢత్వం సంపాదిస్తుంది.

కూలీలకు రావాల్సిన వాటా ధాన్యాన్ని తప్పుడు లెక్కలతో దొరలు ఎలా కాజేస్తున్నారో గమనిస్తాడు 'కోరన్'. ఈ తప్పుడు లెక్కలు ఎవ్వరూ ప్రశ్నించరు. కాని, అన్యాయం జరుగుతుందన్న గమనం వారి మనస్సులో ఉంటుంది. లెక్కలన్ని సరిగ్గానే ఉన్నాయని సాటి కూలీలతోనే చెప్పిస్తారు. 'చిత్తం' అనిపిస్తారు.

'కోరన్' ఎదురు తిరిగి అన్యాయాన్ని ప్రశ్నిస్తాడు.

'ఓరే వుండాకోరు. నా లెక్క తప్పు పడతావా' అంటూ గద్దిస్తాడు. కాని, అక్కడ కూలీలు దొరవైపు ఉండి 'కోరన్'ను తప్పు పడతారు. ఈ అన్యాయాన్ని 'కోరన్' సహించలేకపోతాడు. క్రమంగా అతని మనస్సులో కొత్త ఆలోచనల సంఘర్షణ మొదలవుతుంది. ప్రతిఘటన శక్తి క్రమంగా రూపుదిద్దుకుంటుంది. దయా ధర్మాలు కాక సంపదలో తమకు హక్కు ఉందని అర్థం అవుతుంది.

కాలక్రమంలో ధాన్యం బదులు రొక్కం డబ్బు రూపంలో ఇచ్చే విధానం వచ్చింది. మార్కెట్టు శక్తులు ఎలా పరిమాణం చెందుతున్నాయో మనకు చూపిస్తాడు రచయిత.

ఈ నవల్లో మానవ సంబంధాలు ఎలా ఉంటాయో చూసి చలించిపోని హృదయం ఉండదు.

పెళ్ళిచూపుల రోజు అలిగి వెళ్ళిన 'కోరన్' తండ్రి చివరి రోజుల్లో కోడల్ని, కొడుకును వెదుక్కుంటూ గూడెం చేరతాడు.

'ఆ చేతులు ఎన్నో వందల ఎకరాల్లో పరపర వరి పైరు కోసాయి. ఆ కాళ్ళ క్రింద ఎన్నో వేల పుట్ల గింజలు నలిగి రాలాయి. ఆయన శ్రమ ఫలితంగా ఎన్నిలక్షల మంది జనానికి కూడు దొరికింది. మానవ జాతికి ఇంతకు మించిన సేవ ఏముంది? అటువంటి వాడు ఇవాళ తన జీవిత చరమాంకంలో నిస్సహాయంగా బ్రతుకు బరువు మోయలేక మోస్తున్నాడు.'

'గంజి నీళ్ళు మొహం చూసి పది రోజులైందట' జీవితమంతా చెమటోడ్చి పండించిన పంటంతా దొరల గాదెల్లోకి పోయింది.

'కూలికి ఇక్కడ గింజలు కొలుస్తున్నారా అబ్బాయి' అని అడిగాడు ముసలయ్య.

'లేదయ్యా ఒక గింజయినా నరుడికంట పడనీయరు. నిన్న ఈ రోజు డబ్బులు పెట్టి కొన్నాను'. అన్నాడు కోరన్.

చిరుత వైపు తిరిగి 'అయ్యకి అంబలి తినిపించావా' అడిగాడు కోరన్.

'నిన్న అల్లిన బుట్ట పావలాకి అమ్మాను. ఆ పావలాతో బియ్యం కొనుక్కొచ్చి గంజి కాసాను.' అదే ఇద్దరం తాగాం'. అంది 'చిరుత'.

'యిద్దరం అనే మాట అబద్ధం' అన్నాడు ముసలాయన. ఆ మాట విన్న చిరుతకి అనంతమైన తృప్తి కలిగింది.

'కోరను' తెచ్చిన బియ్యం గంజికాసింది. కర్ర పెండలం కోసి వుడక బెట్టింది. అందరూ కలసి కూర్చోని సంతోషంగా ఆరగించారు. 'కోరను' జీవితంలో అది మర్చిపోలేని రోజు. ఆ రోజు సంపాదించిన కూలీతో ఒక దినం తండ్రికి రుణం తీర్చాడు.

భారత స్వాతంత్ర్య పోరాటం ప్రారంభం అయింది. బ్రిటీష్వారి పాలనలో స్వదేశీ సంస్థల, భూస్వాముల రాజకీయ ప్రవేశం. రాజకీయ శక్తుల సమీకరణ, అకలి మాల మాదిగల్లో, కూలీల్లో అగ్ని రగిల్చింది.

'వాళ్ళు ఎటువంటి మనుషులు. మొలబంటి నీళ్ళల్లో, మండుబెండలో, ఎముకలు కొరికే చలిలో ఎగరేసుకుపోయే పెనుగాలిలో, విరామ మెరుగక పరిశ్రమించే మనుషులు, పంచభూతాలు యేకమైనా వంచలేని నిద్రాణశక్తి వాళ్ళలో మేలుకుంది'.

చోడక శక్తులు పరిభ్రమించే చోట మార్గనిర్దేశకత కీలక పాత్ర వహిస్తుంది. రాబోయే కీలక పోరాటానికి 'కోరన్' ఒక నాయకుడు. దొరల ఆగ్రహానికి గురికాక తప్పదని తండ్రి గ్రహించాడు. 'కోరన్'కు ఏ ప్రమాదమూ సంభవించక ముందే ఈ లోకం నుంచి వెళ్ళిపోవాలని ముసలాయన కోర్కె.

దళితులకు స్మశాన వాటిక లేకపోవడం ఈనాడు కూడా చూస్తున్నాము. వాటిని సాధించడానికి పోరాటాలు చేస్తున్న సంఘటనలు ఉన్నాయి. అందుకు పాలకవర్గాలు ఓట్ల

రాజకీయాలు చేస్తుంటారు.

తండ్రి దహన సంస్కార విషయమై ఇదే పరిస్థితి ఎదుర్కుంటాడు 'కోరన్'. ఎక్కడా ఖాళీ స్థలం లేదు. గుడిసె పక్క బారెడు నేల తవ్వితే బుస్సుమంటూ నీళ్ళు ఊరతాయి. ఎవ్వరూ కాపురాలు చెయ్యని ఖాళీ జాగ అడిగితే దొర 'జోసెఫ్' నిరాకరిస్తాడు.

'చర్చి అధికారుల్ని సంప్రదించి ఉంటే మత గురువు వచ్చి జ్ఞాన స్నానం చేయించేవాడు. పులయాలకు ప్రత్యేకించి స్మశానంలో శవాన్ని సమాధి చేసే వీలుండేది. ఇప్పటికైనా కోరన్ క్రైస్తవ మతం స్వీకరించ ఒప్పుకుంటే అజ్ఞాత మృతుల కోసం కేటాయించిన స్మశానంలో సమాధికి అనుమతి లభిస్తుందని' వార్త వస్తుంది.

'చోటు దొరకలేదని విచారం లేదు. వేరే ఏర్పాటు చూస్తాను'. అంటూ కన్నీళ్ళతో కోరన్ పడవ తీసుకొని ఉత్తరదిశగా వెళతాడు.

అక్కడ అందరూ శవానికి స్నానం చేయించి గంధం, విభూది పూస్తారు. 'చిరుత' తెల్లబట్ట కప్పుతుంది.

'కోరన్' పడవలో పెద్ద సరిహద్దు రాయితో వచ్చాడు.

తండ్రి శవంపై పడి బోరున విలపించాడు. తరువాత శవాన్ని చాపలో చుట్టి తాళ్ళతో కట్టాడు. అందరూ భయపడి వారిస్తారు.

'పెట్రోజు' స్నేహితుణ్ణి సహాయం రమ్మని తండ్రి శవాన్ని నది మధ్యలో తీసుకువెళ్ళి వేసేస్తాడు. క్షణంలో మునిగిపోతుంది. అక్కడి ప్రజల్లో పైకి కనిపించని బడభాగ్ని. ఇది ఎప్పుడో ఒకప్పుడు పెల్లుబికి ముంచుతుంది. ఆఖరికి ఆరడుగుల నేలకైనా నోచుకోలేని ఒక 'నేవా జీవితం', భరత వాక్యం పాడిన సంఘటన.

గుండెల్ని పిండే ఒక విషాద గాధను చిత్రించడానికి శివశంకర పిళ్ళే ఎంత వేదనకు గురయ్యాడో! ఎన్ని కన్నీళ్ళు కార్చుంటాడో!

బ్రిటీష్ పాలనలో శాసనసభకు సాధారణ ఎన్నికలు వచ్చాయి. కాంగ్రెస్ పలుకుబడి కలిగినవాన్ని ఒక నియోజక వర్గానికి నిలబెట్టింది. 'కుట్టినాడు' రైతు కూలీ సంఘం ఏర్పడింది. గడచిన చరిత్ర అనుభవాలు ఒక నిర్ణాయక శక్తిగా రూపొందడానికి అవకాశం ఏర్పడింది. భూస్వాములు దీన్ని "మాల, మాదిగల సంఘం" అని అవహేళన చేసేవారు.

దేశభక్తి గల కాంగ్రెసు ఎన్నికల ప్రణాళిక విడుదల చేసింది. అనుకూల అంశాలు చూసి రైతు సంఘం కాంగ్రెస్ కు

ఓటు వేయాలని తీర్మానించింది. కాంగ్రెస్ గెలిచింది. కుట్టినాడు కూలీలకు ఐక్యత అంటే ఏమిటో తెలిసింది.

చరిత్ర తన గమనాన్ని మార్చుకుంది.

'కోరన్' సంఘానికి గుండెవంటివాడు. తరతరాలుగా అమానుష, అనమానతల్ని గూర్చి తెలిసినవాడు. అనుభవించినవాడు కావడం వల్ల అతని ఉపన్యాసాలు రక్తం వుడికించేవి. కుట్టినాడు వ్యవసాయ కూలీలకు తమ ప్రాథమిక హక్కుల్ని గూర్చి తెలుసుకునే అవకాశం వచ్చింది. రైతు కూలీ సంఘం వేదికగా ప్రభుత్వానికి తమ డిమాండులను తెలియజేసేవారు. అదే పాలకులకు పరోక్ష హెచ్చరిక అయింది.

ఆ రైతు కూలీల్లో ఎంతో మార్పు వచ్చింది. నిన్నటిదాకా దొరగారు 'భీ' అన్నా, 'ఛా' అన్నా నోరు మూసుకొని పడుండే 'పరయా', 'పులియా'లు దొర విసిరేసిన ఎంగిలి మెతుకుల్ని మారు మాట్లాడకుండా మహా ప్రసాదంగా కళ్ళకద్దుకొనే మనుష్యులు ఎంత మారిపోయారు! వాళ్ళకివన్నీ నేర్చిన వారు ఎవరు? అదొక దిగ్రాంతికరమైన పరిణామం.

ప్యూడల్ వ్యవస్థ పూర్తిగా బద్దలు కాకపోయినా కాంగ్రెస్ రూపంలో కొత్త బూర్జువా వర్గం ప్రాణం పోసుకుంది. అది ప్యూడల్ సంస్కృతి లక్షణాలతో రాజ్యాధికారానికి వచ్చింది.

ఆనాడు వచ్చిన ఆర్థిక సంక్షోభాలకు శ్రామిక వర్గం ఎదురు నిలిచింది. రాష్ట్రం అంతా మేల్కొంది. మళయాళ సీమలో ఇదొక మహత్తర అవకాశంగా వచ్చింది. అందుచేతనే పెట్టుబడిదారి వర్గం ఒక భయోస్తృతతలో చిక్కుకుని గిలగిలలాడింది. చర్చిలో సుదీర్ఘ ప్రార్థనలు జరిగాయి. దేవాలయాలలో అభిషేకాలు జరిగాయి ఎందుకట? ప్రపంచాన్ని కమ్యూనిస్టుల బారి నుండి కాపాడడానికి.

నవలకు సంబంధించినంత వరకూ, చివర్లో ముగింపు భావోద్రేకాలు, ఆదర్శాలతో, మానవత నిండిన హృదయాలతో మనల్ని బాహ్య ప్రపంచానికి దూరంగా తీసుకుపోతుంది. కష్టజీవుల లక్ష్యం ఏమిటో విశదీకరించింది. అప్పటి ఆర్థిక, రాజకీయ మార్పులను ప్రభావితం చేసిన ఉద్యమాలు అవి.

స్థల కాలాలతో నిమిత్తం లేకుండా శ్రమశక్తి దోపిడీపై జరిగిన ప్రతీ చారిత్రక సంఘటనలోనూ, క్షణంలో వెయ్యోవంతు ముందుకు కదిలినా చాలు!

ప్రతి వీధికి అమ్మ వొకరుండాలి
అమ్మ పెదవులపై మువ్వనైల చిరునవ్వుండాలి
గాలి వీచినప్పుడల్లా చిరునవ్వు పరిమళం
ప్రతి గుమ్మానికి తోరణమై వేలాడాలి
ఏ పండగాచ్చినా, ఏ పబ్బమొచ్చినా
ప్రతి గుమ్మం ముందు అమ్మతనం ముగ్ధ మెరవాలి
ఇంటి మిద్దెలకి కిరీటాలై ఎగురుతున్న
కాషాయ జెండాలు, పచ్చ పతాకాలు, శ్వేతకేతనాలు
అమ్మను పలకరిస్తూ వినయంగా రెపరెపలాడాలి
ఒక ఎల్లలమ్మ జాతరైనా

వీధి వీధికి

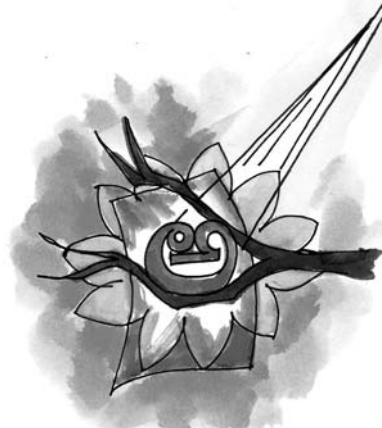
- ఈశకోట సుబ్బారావు
8008562742

ఒక మొహరం దూలా పండగైనా
చాప కూడు ఆనందంగా పంచే అమ్మవొకరుండాలి
వీతిరి గెద్దలు ఎగురుతున్న ఆకాశంలో
పిల్లల్ని రెక్కల గొడుగు కింద రక్షించుకొనే
వీర పెట్ట కోడి లాంటి అమ్మ వొకరుండాలి
గిరిజనులు, హరిజనులు, దళితులు మైనారిటీలంటూ
పాయలు పాయలుగా చీలిపోయిన ధారల్ని కలుపుకుంటూ
ఉప్పెన సృష్టించగల సముద్రంలాంటి అమ్మ
చెట్టు మొదలు నుండి చెదరిపోతున్న
ఆది మూలపు అనాది వేర్లని సమీకరించి
ప్రభంజనం సృష్టించగల చెట్టులాంటి అమ్మ
దేశపు సరిహద్దు రేఖల వెంబడి నడుస్తూ
ఆరు రుతువుల్లోనూ మానవత్వపు కాపు కాసే అమ్మ
వీధి వీధికి అమ్మలగన్న అమ్మ అమ్మ వొకరుండాలి. ♦

ఎన్నో ఏళ్ళుగా ఒక్కొక్క కన్నీటి పోచనూ పోగేసి
అల్లిన గుండెలోని దుఃఖపుగూడు నిలువెత్తు విషాదశిఖరమై
నిలబడింది
ఘనీభవించిన ఆవేదనను కరిగిస్తూ ప్రతీ అక్షరం
మదికొమ్మపై భాష్పబిందువుగా మొగ్గతొడిగి
వెచ్చని పదసుమమై విచ్చుకుంటోంది
పదాలన్నీ పోగుపడి లోపల చెలరేగిన అగ్ని కీలలను
ప్రతిబింబిస్తూ
వాక్యాలను జ్వాలాముఖులుగా రచిస్తున్నాయి
సరిహద్దుల గోడ మీద నుండి లోనికి తొంగి చూసే వారు
లేక
మూఢాంతుల జీవితం మూలన కూలబడి మగ్గిపోయింది
అనుక్షణం ఒడిదుడుకులతో
అస్తవ్యస్తంగా నడిచిన బ్రతుకుబండి అలజడికి కంపించిన
వ్యూహం
నేడు కవిత్వపు కొమ్మల నీడన కాస్త నేద తీరుతోంది

కాంతిరేఖ

- పద్మావతి రాంభక్త
9966307777

ఒంటరితనపు పొద్దులోని చీకటిలోంచి ఉదయించిన
ఒక చిన్న రవికిరణం నలిగిన మనసుపైన
కవిత్వపు సంతకమై కాంతిరేఖలా మెరుస్తూ
అత్యబంధువై ఆనందంగా ఆహ్వానం పలుకుతోంది ♦

కథ

- రాచకొండ విశ్వనాథశాస్త్రి

మాయ

ష్టీడరీ పట్టాపుచ్చుకు వచ్చిన్నాడు పెద్ద ప్లీడరు గారి యెదుట వినయంగా నిల్చున్నాడు మూర్తి. అప్పుడు పెద్ద ప్లీడరుగారు మూర్తికి ఒక హెచ్చరిక చేసేరు. ఒక ముఖ్యమైన విషయాన్ని గుర్తుంచుకోమన్నారు; బాగుపడాలంటే ఆ విధంగా బతికి బాగుపడమని సలహా చెప్పేరు.

‘ది ఎర్లీ బర్డ్ కాచెస్ ది వర్మ్’ అన్నాడు ఇంగ్లీషువాడు. పురుగుని పట్టే పిట్ట పొద్దున్నే లేవాలన్నాడు. ఇంగ్లీషు వాడేం తక్కువవాడు కాడు, ఏదిచెప్పినా బాగా లాభం ఆలోచించి కాని చెప్పడు. ఏది చేసినా లాభం కోసం తప్పు చెయ్యడు. అందుచేత రోజూ వేగిరం లేచి వేగిరం కోర్టుకి వెళ్ళి, దగ్గరుండి కోర్టు గేట్లు తీయించు. సాయంకాలం చక్కా దగ్గరుండి కోర్టు గేట్లు వేయించి మరీ ఇంటికి రా. ఉండడం మాత్రం ఎల్లప్పుడూ కోర్టునే కనిపెట్టుకునుండు. వేశ్యలు వీధి గుమ్మాలు కనిపెట్టుకునుంటారు. నక్కలు శ్మశానాన్ని పట్టుకు వేశ్యాడుతాయి. కొంగలు రేవుని కాసుకుంటాయి. సామ్యం బాలేదు. కాని, మనం చెయ్యవలసిన పని కూడా అదే. నువ్వు బాగుపడాలంటే ఎల్లప్పుడూ కోర్టునే కనిపెట్టుకునుండాలి. మధ్యాహ్నం క్రికెట్ మాచ్ కనీ, మూడుగంటలలాట సినిమా, మరోటీ మరోటీ బిజినెస్ అనీ చెక్కర్లు కొడితే కొట్టవచ్చు. కొడితే మాత్రం బాగుపడవు. అది ఖాయం. నేననుభవం మీద చెప్తున్నాను. కోర్టుంటే ఏమిటో తెలుసా? పెద్ద అడవి! హాయినాకి తెలుగు పేరు తెలుసా! దుమ్ములగొండి. అది అడవిలో మనిషి

నవ్విసట్టు అరుస్తుంది; నువ్వు విని వెళ్తే నమిలి మింగేస్తుంది. మన కోర్టుకొచ్చిన పార్టీలని ఆకర్షించాలి. వృత్తి ధర్మం అది. ఏం చేస్తాం? అడవిలోకి వచ్చినవాడిది పొరపాటు. మనది కాదు. వింటున్నావా? హాయినాలే కాదు, ఇంకా పెద్ద జంతువులున్నాయి. జాగ్రత్తగా వుండకపోతే అవి మనల్ని తినేస్తాయి. అందుచేత మనం యెల్లప్పుడూ బహుపరాగ్ణ ఉండాలి. ఉండకపోతే తరచు పార్టీలే మనల్ని తినేస్తారు. అసలు లోకం అంతా అలా వుంది. నువ్వు నేనూ ఏం చెయ్యగలం? ఈ పాడులోకానికి తగినట్టుగానే న్యాయం నిలబెట్టాడు ఇంగ్లీషువాడు. ఈ కోర్టు, ఈ ‘లా’ పుస్తకాలూ, ఈ ప్లీడరీ పట్టాలూ, ఈ సాక్షి పద్ధతులూ, ఇవన్నీ వాడి బిక్షేనన్న సంగతి మర్చిపోకు. మాయలేస్తే ఇవేవీ లేవని తెలుసుకో. పార్టీ ఏ కోర్టుకి వెళ్ళాలంటే ఆ కోర్టుకి వెళ్ళడానికి కావలసినన్ని కోర్టులున్నాయి. ఏ జడ్జికి ఏ తీర్పు కావాలంటే అది తీసివ్వడానికి చచ్చినన్ని తీర్పులున్నాయి. ఏ విధంగా కావలిస్తే ఆ విధంగా సాక్ష్యం వలకడానికి దేశంలో కావలసినంతమంది దొంగ రాస్కెల్లున్నారు. మప్పడానికి మనం వున్నాం. సివిల్ కేసవనీ, క్రిమినల్ కేసవనీ, సాక్ష్యంతోనే సంబంధం కాని, సత్యంతో సంబంధం లేదు. న్యాయం, ధర్మం, సత్యం మాటలు పేలించు. కాని, అంతా మాయేనని తెలుసుకో. పద్ధతే అలా వున్నప్పుడు, ఇందులో మనం ఏం చేసినా సరే, పాపం మనకెలా అంటుకుంటుంది? అంటుకోడానికి వీలేదు. పాపాలంటూ

ఏమైనా వుంటే, తీర్పులు చెప్తారు, కాబట్టి ఆ పాపాలన్నీ జడ్జీలవి. ఖర్చులన్నీ పార్టీలవి. లంచాలన్నీ సాక్షులవీ, గుమస్తాలవీ. ఫీజులన్నీ మనవి. ఇంగ్లీషువోడు మనకి స్థాపించిన న్యాయం అది. ఆకులన్నీ ప్రజలవి, ఆపిల్ పళ్ళన్నీ అధికారవి. వాళ్ళ దేశంలోనూ అంతే. మన దేశంలోనూ అంతే. మనకి వాడు చెప్పిన పాఠమే అది. పని కూలీ వెధవల్ని, లాభం బుగతది. ఏవైనా అంటే, ఎదురు తిరిగితే మన సాయానికి కోర్టులున్నాయి. జెయిళ్ళున్నాయి. ఇవి లేకపోతే ఇంగ్లీషువాడి రాజ్యమే లేదు. మాయగాళ్ళల్లోకల్లా మాయగాడు, గొప్ప మాయగాడు. మన దేశం వచ్చి, మన ఉప్పు మనకే అమ్మి 'నా ఉప్పు తిన్నావు, నాకు విశ్వాసంగా ఉండవా? అని అడగ్గలినవాడు ఎంత మాయగాడో ఆలోచించుకో. కోర్టులూ, జెయిళ్ళూ మనకి చక్కగా కట్టించాడు. మంచి మంచి బంగళాలు తనకి కట్టించుకున్నాడు. ఆఖర్నయినా ఏం చేశాడు. అక్కడా అక్కడా చలాయించినట్టు ఇక్కడ కూలీ వెధవలు పెత్తనం చలాయించారేమోనని అనుమానం తగిలింది. అసలుకే మోసం వస్తూండేమోనన్న భయం కలిగింది. వెంటనే సాటి షావుకార్లకి రాజ్యం అప్పజెప్పి చల్లగా తెర వెనక్కి జారుకున్నాడు. గొప్ప మాయగాడు. వ్యాపారం వ్యాపారంలాగే వుంది. లాభాలు లాభాల్లాగే వున్నాయి. ఏదైనా రొమ్మంటే అదంతా మన వెధవల్లే అయింది. గొప్ప మాయగాడు! గొప్ప 'మాయగాడు' అని ముగించేశాడు పెద్ద స్ట్రీడరు గారు.

ఇంగ్లీషువారి గుణగణాల్ని వర్ణించడంలో ఆయనకి వళ్ళు తెలీదు. ఆనంద పారవశ్యంతో నిమీలిత నేత్రుడై మాటాడతాడు. ఆయనే కాని అడదైతే ఏ ఇంగ్లీషు వాడితోనో ఒకడితో ఏనాడో లేచిపోయిండును.

మాయగాళ్ళకి ప్రపంచంలో అంత పలుకుబడుండనీ, వాళ్ళని స్తుతించే వారంతమంది పెద్దలున్నారనీ మూర్తికి తెలియక కొంచెం గాభరాపడ్డాడు.

అది చూసి పెద్ద ప్లీడర్ గారు, "సినికల్గా మాట్లాడే ననుకోకోయ్! సత్యం చెప్పానంటే! బురఖా తీసేసి చూస్తే అంతా అంతే! మరేం గాభరా పడకు' అన్నారు.

గురువుగారు ఓపిగ్గా అంత చెప్పినప్పటికీ మూర్తికి ఆయన ఉపదేశం వంటబట్టలేదు. అతనికి జ్ఞానోదయం కాలేదు. పెద్దలు చెప్పిన ఆ పాఠాలు అర్థం కాకపోవడం చేత ఈ యేడాదిలోనూ అతనికి కళ్ళు లోతుకు పోయాయి. అడ్డుగా కొంచెమైనా సాగదీస్తే కాని అసలు మనిషిలాగానే లేడు.

ఓ రోజు సాయంకాలం నాలుగంటలకి అతను తల వంచుకొని, నెమ్మదిగా ఇంటివైపుకి కాళ్ళీడుస్తూ వుంటే, అతణ్ణెవరో వెనుక నుండి వచ్చి భుజం పట్టుకు ఆపేరు. అపగానే అతనే త్రుళ్ళిపడి పడిపోబోయాడు. పడిపోకుండా పట్టుకు నిలబెట్టవలసి వచ్చింది.

ఓ గెద్దలాటి మనిషి అతన్నో గబగబా చెప్పటం ప్రారంభించేడు.

"బాబూ! ఆడమనిషుంది. అరెస్టు చేసి తెచ్చారు. ఇప్పుడిప్పుడే జెయిలుకు రిమాండయింది. తగువేం పెద్దది కాదు. చిన్న సారా తగువు. జామీను మీద దాన్ని తీయాలి. ఇడిగో వీడూ నేను జామీనుదార్లం. ఇడిగో మా ఆస్తి సర్దిఫికేటు. అయిదు విచ్చ రూపాయలు కక్కితేగాని, కాయితం మీద కలం పెట్టేడు కాదు గ్రామ్మున్నబు. ముద్దాయి మొగుడు వీడూ! మీకూడా ఏదో తృణం ఇచ్చుకుంటాడు. దయచేసి మనిషిని బైటికి తియ్యాలి".

అతని పక్కనే మరో గెద్దలాటి మనిషున్నాడు. అతను మరో జామీను మనిషి ఎడంగా మానుకు కుక్కలా ఓ నలభైయ్యేళ్ళ మనిషి నిల్చున్నాడు. అతను ముద్దాయి పెనిమిటి.

ఆ పెనిమిటి 'ఇయ్యారా! బాబుగారికేదో కొంత ముందియ్యారా' అని వాళ్లిద్దరూ కూకలు వేసేరు.

పెనిమిటి కొంచెం మందు పట్టుమీదున్నాడు.

"మనిషిని ముందు తియ్యమను" అన్నాడతను.

"డబ్బివ్వకపోతే మనిషినెలా తీస్తాడు?"

"ఏసికాలు నా దగ్గర కాదు! ముందు మనిషిని తియ్యమను"

"డబ్బు తియ్! మనిషిని తీస్తారు".

"మనిషిని తీయమను, ఆ యెనక డబ్బు తీస్తాను".

ఇలా కొంత ఘర్షణ జరిగేక మూర్తి ఓ జామీను పిటిషను రాసి, జామీను ఆర్డరు వేయించుకొని, కోర్టులో ఎవరిది వాళ్లకి పారేయించేసి, విడుదల వారంటు జెయిలుకు పంపించి, ఫీజు డబ్బులు లెక్కబెట్టుకొంటూ ఇంటికి బయల్దేరుతూ ఉంటే, జామీను మనిషి అతణ్ణి మళ్ళీ ఆపేడు.

"ఏం? అన్నాడు మూర్తి.

"ఇలా రండి చెప్తా" అన్నాడతను.

"ఆ చెప్పండి".

"యింకొంచెం యిలా రండి".

"ఒచ్చేను, చెప్పండి".

“బాబూ! తమరిల్లెక్కడా?”
 “ఎందుకూ?”
 “అడమనిషిని రేపు తమరి దగ్గరికి తీసుకొస్తాను”
 “ఎందుకూ?”
 “కేసు కూడా తమరే వాదించుదురు గాని”.
 “సరే!”
 “వందకి తక్కువకి చెయ్యకండి”.
 “ఇవ్వగలదా?”
 “పులినుంది ఇవ్వకేం చేస్తుంది!”
 “సరే”
 “ఏదేమైనా సరే, యాభైకి తక్కువకి దిక్కండి”.
 “సరే”.

“నే చెప్పిన అంకిమీద అలా నిలబడండి. ఇచ్చేట్టు నే చూస్తాను, అదిస్తుంది. ఈ మొగుడు లంజికొడుకు కాణీ కనగడు కాని అదలా కాదు!”

“సరే రేపు రమ్మనండి”

“కష్టంలో తీసుకొచ్చి కట్టిపడీనూ? కాని, మరి, మమ్మల్ని కూడా ఓ కంట కనిపెట్టాలి తమరు”.

“ఎందుకూ?”

“ఎందుకా?! తమరెరగనట్టు”

“అంటే.....”

“తమరిత్తమరు తీసుకోండి. మాది మాకు పారేయండి. ఇవాళ్లేం ఇవ్వకండి. తమరికేం తక్కువ, రేపటిమాట చెప్పన్నా” అని వెళ్ళిపోతూ, “మరోమాటా బాబూ! రేపది బీడ్డాన్ని బాబూ” అంటుంది. నేకూడా ‘అవును బాబూ! చాలా బీడ్డి’ అంటాను. మీరు మాత్రం మీ అంకె దిగొద్దు” అనేసి వెళ్ళిపోయాడతను.

మర్నాడు ఉదయం ఎనిమిది గంటల సమయంలో వీధి నడవలో కుర్చీమీద కూర్చున్నాడు మూర్తి. కూర్చొని సగం సిగరెట్టు కాల్చేడు. అంతలో ‘ఇదిగో! ఇక్కడిక్కడ!’ అంటూ జామీను మనిషి వచ్చేడు. అతని వెనక ఓ అడమనిషి వచ్చింది.

“ఇది బాబూ! నిన్నటి మనిషి” అన్నాడు జామీను మనిషి.

ఆమెకి ముప్పయ్యేండ్లుండొచ్చు. ఒకప్పుడామె అందంగా ఉండుంటుంది. పెద్ద కొప్పు. ఒకప్పుడు చక్కగా ముడుచుకొని ఉండుంటుంది. ఆమె కట్టుకున్న నల్లకోక ఒకప్పుడు, అప్పుడెప్పుడో! కొత్తదయంటుంది. చాలా రోజుల క్రిందట చాలాసార్లు భోంచేసి ఆమె ఆరోగ్యంగా ఉండుంటుంది. ఆవిడ మూర్తిని పరీక్షగా చూస్తూ నేలమీద, జామీను మనిషికి కొంచెం ఎడంగా కూర్చొంది.

“ఏం పేరూ? మర్చిపోయాను” అన్నాడు మూర్తి.

“ముత్తలమ్మ, కోర్ టుకి శానాసుట్లోచ్చాను” అందామె. అంటూ వెంటనే తిన్నగా వ్యవహారం పైనలు చెయ్యడంలోకి దిగింది.

“శానాసుట్లు కోర్టుకొచ్చి పెద్దపెద్ద ప్లీడర్లనేయెట్టి ఆళ్ళకి దోసిళ్ళతో ఫీజులిచ్చేను. కానారోజులు ఎళ్ళిపోయినాయి. ఇప్పుడిదివరకటి ముత్తలమ్మని కాను శానా సితికిపోయి వున్నాను. యాపారం దెబ్బతినీసింది. ఓ కొట్టుకి పది కొట్టు లెగిసిపోనాయి. జవాను బాబులే అమ్మించేస్తున్నారు. నాను బూమట్టమై పోయిన్నాను. నామాట నామొగుడుమాటా అటుంచు, నాకైతే గుక్కెడు గెంజినీళ్ళు శాన. నా మొగుడైతే సారా తప్ప వొణ్ణం ముటడు. మరింక ఏటికి ఇద్దరు పిల్లలు. ఓ పిల్ల మొన్న ఎళ్ళే పోయింది. మిగతా ఇద్దరు ఆళ్ళకే బువ్వెట్టడం కనాకష్టంగుంది. మరి నీకు నా నేటిచ్చినా నెత్తురు కూడిచ్చినట్టే నెక్క. మరి, కేసోదించడానికి ఏటిమ్మంటారో సెప్పు, నన్ను చూసి ఆలోసించి చెప్పు”.

“ఓ వందివ్వగలవా?” అని నీరసంగా అడిగేడు మూర్తి.

“నేడు బాబూ! నన్నూ నా సంసారం అంతా అమ్మేసినా అంత ఖరీదు గిట్టదు. అంచేత వందా యివ్వను. యాభై యివ్వను. ఉంటే అలాగే యిద్దను, ఉండాలా? నువ్వే సెప్పు, ఒందడగమని ఈ జామీను బాబూ సెప్పుంటాడు. ఈ బాబుకేం? రెండొందలైనా ‘చ్చీ ఇచ్చీ’ అంటాడు. నీకు నాను కాణిస్తే అందల సగం గుంజుతాడు. నాకన్నీ తెల్లు. ఈ సారా యాపారంలోకి దిగిన తరువాత బాబూ! కానెన్ని యిసయాలు తెలిసొచ్చినాయో సరీ సెప్పలేను. పీడరు బాబూ ‘సెప్టన్నా యిను! నువ్వే కాదు, ఈ బాబే కాదు, ఏ మనిసి మంచోడని ఒవురు జెప్పినా నాను నమ్మను. ఈ నోకంల డబ్బూ యాపారం తప్ప మరేట్లేదు. పసువులు - నోదేని సొమ్ములు - అటికి నీతుంది కాని మనకి నేదు. సదువు లేన్నాన్ని నాకూ నేదు; సదువుకున్నోడివి నీకూ నేదు. డబ్బు కోసరం నోకం నోకవంతా నడుచుకొంటోంది. డబ్బుకి పోలీసువాళ్ళు నాయేన్నమ్ముతున్నారు. మందు కోసరం పెద్దానుపత్రికెళ్ళే అక్కడ మందులమ్ముతున్నారు! మంచాలమ్ముతున్నారు. లంజెలు రోడ్లంటరిచ్చాలంట, కార్లంట తిరిగి ఒళ్ళమ్ముకుంటున్నారు. గుళ్ళోకెళ్ళి కొబ్బరికాయ సెక్కా, కాన్డబ్బూ ఇస్తే ఆ దేవుడిదయే అమ్ముతున్నారు. అమ్మకం! అమ్మకం! అమ్మకం! అమ్మకం! తప్ప మరేట్లేదీ లోకంలో. నాను సదువుకోనేదు గాని, సూసిన

సత్యం మాత్రం అది. తప్పయితే, తప్పని సూపించి సెప్పు! ఇంటాను.”

“అవునవును” అన్నాడు మూర్తి.

“తప్పని నువ్వు సెప్పనేవు. అది నా కెరిక పీడరుబాబూ! నానన్నీ జూయిస్సినాను. మరింక బతికండి సూడవలసిందేట్టేదు. పేనంమీద ఇసుగెత్తి పోయన్నాను. కన్న తండ్రే కాదు, కట్టుకున్న మొగుడే కాదు, కడుపున పుట్టిన పిల్లలే కాదు ఒవురన్నా నాకు నమ్మిక నేదు. ఆ కాడి కొచ్చినాక మరింత నాను బతికినా ఒకటే, సచ్చినా ఒకటే! ఏటలా సూస్తున్నావు? ఏదాంతం సెప్తున్నాననా? ఏదాంతం కాదు, నాను సూసిందిది. గాభరా పడిపోక!”

మూర్తి ఆమె మాటలకి కొంచెం గాభరా పడిన మాట నిజమే.

“బాబూ నాలాటి బతుకు బతికేకంటే సవ్వడం నయం. ఈ యేపారంలోకి దిగినాక మరి నీచెం బత్తు జూయిస్సినాను. సిన్నప్పుడయితే కూలికి పోయేదాన్ని. అందల డబ్బుదొర్కదు. కాని యింత నీచెం నేదందల, డబ్బా శెపడి ఇండులోకి దిగినాను. కాని ఏటి బావుకున్నావు? ఊరోళ్ళనీ పోలీసోళ్ళనీ పెంచటం అయింది తప్ప మరోట్టేదు. సేతల కాణి మిగల్లేదు. సారా అమ్మకానికి దిగి, తాగేవోళ్ళని సెడిపేను, నాను సెడ్డాను. అన్ని యిదాలా సెడ్డాను. బాబూ! ఇయాల వొంట సెయ్యాలంటే ఇంట్లో పొయ్యి తప్ప ఇంకేట్లేదు. అందలైనా బుగ్గి తప్ప కర్రపేడైనా నేదు. వారం రోజులయి చుక్క సరుకైనా తేనేదు.. అమ్మనేదు. ఇదుగో, ఇలా నాను నవ్వలేక బతుకుతుంటే, నెల మామూలు అనుకున్న టయాంకి అందలేదన్నెప్పి, మొన్న రేత్రి యింటిమీదికి, ఇరవై సుట్టెక్కి పోనాడు ఎడ్డుబాబు. దాస్తో నా నెర్రెత్తి పోనాను. ఆకరుసుట్టు మళ్ళీ ఆడొచ్చే సరికి సంద్రంల కెరటాలైగుస్తయ్ సూసేవా? - నా కడుపుల కోపం కుతకుతలాడత అలా నెగసింది. మామూలు కోపం వస్తేనే నా నాలిక నిలబడదు. అయాళ మరీ శివాలెత్తి పోయన్నాను. ఎత్తిపోయింది ఆణ్ణి రోడ్డుమీదెట్టి ఇడగడ గీసినాను. రెండు గలాసులు కూడా యేసేసుకున్నానేమో - జెష్టబతుక్కూడా బాబూ నాది! దాంతో ఒళ్ళెరక్క రోకలుచ్చుకునేసరికి నెత్తిమీద ఎర్రబుట్టక్కడ ఒగ్గేసి టేసన్ కదె పారిపోస్తు ఎడ్డుబాబు. అయాళ పారిపోనాడు. నిన్న నీపని జేయిస్సినాడు. పీడరు బాబూ! నా మనసు అసలుకే యిరిగి పోయింది. కిందటోరం సరాసరిగ్గ ఇయాళ రోజున నా కూతుర్ని మట్టి జేయిస్సినాను ఆరో యేడు

జొరబడిందంతే, ఎందుకు పుట్టింది? ఎందుకు నచ్చింది? సెప్పేవోడెవడున్నాడు? ఏడ్చేస్తే ఇనేవోడెవుడున్నాడు? ఏడ్చేసి నానిలా కుమిలిపోయిన్నాను. నువ్వు సూళ్ళేదు గాని, పీడరు బాబూ! మీ యిళ్ళల్ల పిల్లలక్కూడా అంత సెలాకీ ఉండదు. మొన్న పీర్ల పండక్కి సెప్టే నమ్మవు - ఆరోళ్ళపిల్లా పులేసికం యేస్తే - అడపిల్లేటి? పులేసికం యెయ్యడం ఏటి? అన్నెప్పి వూరు ఊరంతా తిరగబడిపోవారు. సంబరాలొస్తే టేజెక్కి చినీమాల్లో డేస్సు డేస్సంతా అడి సూపించేది. పెద్దయితే ఏ చినీమాలోకయినా ఏ బాబైనా తీసుకుపోడా అని ఆశెట్టుకున్నాను. కాని, బాబూ! నా సారా యాపారం నా కొంప తీసింది. పొద్దుటేళ లెగిసిన కాణ్ణించి రేత్రి పడకొండేసిన దాకా సందు మొగినే కాసుకుండేది. పిల్ల అల్లంత దూరం - ఎలా కనిపెట్టేదో ఏదో పోలీసోళ్ళని సూసీ చూడగానే ‘అమ్మా కుక్కలోస్తున్నాయే, అమ్మా కుక్కలోస్తున్నాయే’ అని కేకలేస్తా ఇంటికి పారొచ్చేది. కేకెయ్యగానే టూబులు, గీబులు, గలాసులు, గిలాసులు అన్నీ ఇంటినక సెత్తలో దాయిస్సేదాన్ని. పిల్లంటే పిల్ల కాదు. అంత సురుకైన పిల్ల. ఆ యాళ్ళోజున - యింకా నెల తిరగనేదు - ఆ పొద్దు కూడా ‘అమ్మా కుక్కే! అమ్మా కుక్కే! అని కేకేస్తే రోజూలాగే అనుకొని సారా టూబులు దాసుకున్నాను. గాని అటు సూసినానుగాను. పిల్ల బెంబేలెత్తిపోయి ‘అమ్మా కుక్క కరిసేసిందే’ అంటే తొలిత గాబరా అయిపోన్ను ఆ యెసుక ‘సిన్న రక్కు రక్కిందే! మరేటి బయంనేదే’ అన్నెప్పి దయర్యం జేయిస్సినాను. ఎర్రకుక్క కరిసిందని కానకున్నాను కాదు. ఆకరికి ముత్తెంలాటి పిల్లని, కడుపున బుట్టిన బంగారు బొమ్మని, నా సేతల్లో నానే మట్టిల కలిపేసుకున్నాను. పీడరు బాబూ! సారా టూబులూ, గాజు గలాసులూ దాసుకున్నాను గాని కన్న కూతుర్ని దాసుకోనేకపోనాను. ఏం బతుకు బాబూ నాది? నా మొగుడు సారా పాలెపోనాడు. నా యాపారం పోలీసోళ్ళ పాలెపోనాది. నా కూతురు కుక్కల పాలెపోనాది. ఏటి యాపారం? ఏటి బతుకూ? అని నా మనసు మనసంతా ఇరిగిపోయింది. ఇలా ఇరిగిపోయి, కుమిలిపోయి నానేడుస్తుంటే, మామూలియ్య లేదన్నెప్పి ఏడ్డు బాబు ఈ కేసు తగిలించినాడు. నిన్నటేళ నాకాడ గేలం కాదు, గలాసు కాదు, ఒక్క సుక్కయినా సారా నేదంటే నేదు. మిగిలినోళ్ళు ఇద్దరే పిల్లల్నాకు. ఆళ్ళమీద ఒట్టేసి సెప్తున్నాను. నామాట నమ్ము, నమ్మకపో మొన్నటేళ ఏడ్డుబాబుని ఆ యిదంగ అమరియాదా సేసేనన్నెప్పి కావేశం యెట్టుకోని నిన్నటేళ నాకీ మరియాదా జేయించినాడా బాబూ”.

“అంచేత పీడరు బాబూ! వొంద కాదు, యాబయ్య కాదు, ఓ పాతికిస్తాను, అదివ్వడానికైనా నన్నమ్ముకోవాల, నా మొగుణ్ణమ్ముకోవాల, నేకపోతే నా పిల్లల్నమ్ముకోవాల, యేరే దార్నాదు. అయితే అమ్ముకునైనా సరే నీ డబ్బు నీకిస్తాను. నీ కష్టం నా మీదెందుకుండా? ఇవ్వనేకపోతే, యింట్లో అంటు తోమిస్తాను. అంటు తోమితే యెంతిస్తావు? నెల ముప్పువు రోజులికీ నాలుగిస్తావు, అయిదిస్తావు, అంతే కద?”

ఈ కేసు ఓ వాయిదాలో తేలిపోతే నీకో గంట పని. ఒకేయిదా కాకపోతే రెండోయిదాలు, కాకపోతే మూడు, ఎన్ని వోయిదాలైనా వోదించే దోగంటేకద? కనేరీల నువ్వు పడ్డ గంట కష్టానికి నీ యింట్లో ఆర్నెల్లు తోమి మరీ నీ రుణం తీర్చుకుంటాను. వొకరి కష్టంమీద వొకరు బతగ్గాడదు. ఆ యిసయం నాకు తెల్లంటావా? తెల్లు. అంచేత బాబు నా మాట నమ్ము. నామీద కనికారం సూపించు. కేసోదించు; నీ కష్టం నీకిచ్చి తీరుతాను. అందాకా, ఇయిగో ఈ పదీ వుంచు.”

ఆమె దగ్గర్నుంచి డబ్బు తీసుకొందికీ మూర్తి కెందుకో గాని సిగ్గు వేసింది. కాని వుచ్చుకున్నాడు. ముత్యాలమ్మ లేచి నిల్చుంది. జామీను మనిషి కదలకుండా కూర్చుంటే అతణ్ణి లేవమంది. “నీ కాఫీ డబ్బులు నీకిస్తాను. ఆ బాబునేటడక్కు నెగు నెగు” అని అతణ్ణి బలవంతాన తీసుకుపోయింది.

ఆమె నెలాగైనా సరే కేసులోంచి తప్పించి తీరాలనుకున్నాడు మూర్తి. కేసు అబద్ధపు కేసని అతనికి గట్టి నమ్మకం కుదిరిపోయింది. హెడ్లు కూడా కొద్దిగా పరిచయం అయ్యాక, “అవును బాబూ! అబద్ధం కేసే అనుకోండి. కాని, ఆ వేళ నన్నెంతలేసి మాటలన్నదో తమరు విన్నేదు. కనేసం, పొగాకైనా మర్యాదా చూపించింది కాదు. అందుచేత మరి ఈ చురక తగిలించేను. ఏం చెయ్యమంటారు? మీరు వాదించండి. మీ డ్యూటీ మీది. మా డ్యూటీ మాది.” అన్నాడు.

కేసు విచారణ జరిగిన రోజు మధ్యాహ్నం ఒంటి గంటకి కోర్టుతా కళకళగా వుంది. హెడ్లు గారూ, మరొక జవానూ సాక్ష్యం పలికేరు. తరువాత, కోర్టు హాల్లోంచి ముందు ముత్యాలమ్మ, తరువాత మూర్తి బయటకొచ్చారు.

వరండాలో మూర్తిని ఒక వారకి పిల్చి, ‘ఏటవుతుంది బాబూ కేసు?’ అని అడిగింది ముత్యాలమ్మ.

నెగ్గుతుందనే ధైర్యం ఉన్నప్పటికీ బయటకలా చెప్పే ధీమా లేకపోయింది మూర్తికి.

“సాయంత్రం లోపున తీర్చు చెప్పేస్తామన్నారు” అన్నాడు.

“జవాను బాబెలా పలికాడు”.

“గట్టిగానే చెప్పేడు”.

“ఎడ్లుబాబు”

“పప్పులో కాలేసాడు. అన్నీ తప్పులే చెప్పేడు. అంచేత కేసు మనం నెగ్గొచ్చు” అన్నాడు మూర్తి.

నిజం చెప్పాలంటే సాక్ష్యులిద్దర్నీ గట్టిగా క్రాస్ పరీక్ష చేసి యిద్దరు సాక్షుల్లోనూ ముఖ్యణ్ణి బాగా బోల్తా కొట్టించినందుకు చాలా ఉత్సాహంగా వున్నాడు మూర్తి.

“అయితే ఎడ్లుబాబు సాచ్చికం తేలిపోయినట్టే కదూ బాబూ?”

“తేలగొట్టేసేం, మరే పరవాలేదు”.

“తేలగొట్టేస్తాడనుకున్నానే”.

“ఎలా?”

“ఎలానంటావా? ఐతే ఇను. ‘అయిపోస్తేదో అయిపోనాది గాని మరేటంటావా ముత్యాలమ్మా’ అనుకోని నిన్ను వొచ్చినాడు బాబూ ఎడ్లు బాబు. మరలా ఆ బాబు అన్నప్పుడు. నానేటి చెయ్యను బాబు? తేలగొట్టేస్తానంటే కట్టుం సదివించుకొన్నాను. కోర్టువోరి నిజం యేరేనిజం బాబూ. ఇన్ని సుట్రొచ్చినాను కదా! నాకు బాగా ఎరికే! ఆళ్ళకి సాచ్చికం సరిగుంటే శాన. జెవానుబాబూ నాగే ఎడ్లు బాబు కూడా బోనెక్కి గట్టిగ నిలబడిపోతే కేసేటవుద్ది! సిచ్చవుద్ది బాబూ! ఈ సాచ్చిదార్లు వొక రెనక వొకరూ బోనెక్కినా ముందిద్దరూ కూడా బలుక్కునే యెక్కుతారు. ఆ యనక వొరాండాల గుమ్మం వోరన నిలబడి ఆడు సెప్పిందీడూ ఇంటానే వుంటారు. కిటికీలకాడ నిలబడి బోనెక్కినోడికి సేతులూపుతూనే ఉంటాడు. దూరంగా పొమ్మంటే ఆళ్ళ మనిసి మరోడు ‘ఆల్లో’ నిలబడి సాచ్చికం బాగా యిని, యెళ్ళి రెండో సాచ్చిదార్లో సెప్పొస్తాడు. అంచేత, బాబూ, కోర్ట్లాంట అన్నేయాల నిలబడిపోతాయి. ఒకరి సాచ్చికం వొకరు యిన్నా యినకపోయినా సాచ్చిదార్లు పోలీసు బాబులే కదా? తెల్లారేగిస్తే ఇలాంటి కేసుల్లో యెయ్యి కేసుల్లో సాచ్చికం సెప్తారు. పీడరు బాబు సేత అడిగించినా నువ్వయినా యేటడుగుతావు? వొప్పుడు టేసిన్ కాడ బయలెళ్ళినావు? ఎందరు బయలెళ్ళినారు? తెల్లబట్ట లేసుకున్నారా? యూనేపారా లేసుకున్నారా? నడిసెళ్ళేరా? సైకిళ్ళ మీదెళ్ళేరా? మనిషిని తొల్ల మీరందర్ల ఒవురు జూపించారు? సారా కొళ్ళినావా? ఓసన జూసినావా? సారా కొట్టేయైనా సెకింగు సేసినావా? ఇలాగ ఇయే కద బాబూ, నువ్వయిన అడగాల! ఆళ్ళకియ్యన్నీ

భావానికీ మనిషికీ మధ్య
 స్నేహం కుదరడం లేదు
 అందుకనేమో
 ప్రతి మెదడు నుండి
 ఒక కొత్త మైకు మొలుస్తుంది
 మనిషికీ మనిషికీ మధ్య
 పొత్తు కుదరడం లేదు
 అందుకనేమో
 ప్రతి ఇంటి పైకప్పు నుండి
 మైకు గొంతుచించి అరుస్తుంది
 మైకులకు ప్రేమ తెలియదు
 అందుకనేమో
 అవి వినే చెవుల్నే చూస్తాయి తప్ప
 మూగబోయిన మనసుల్ని కాదు
 మైకులకు చెవుల్లేవు
 అందుకనేమో
 గుండెలు బద్దలయ్యేలా గొంతు
 చించుకుంటున్నాయే గాని
 బద్దలవుతున్న గుండె భాష వాటికి

మైకులు

- కిల్లాడ సత్యనారాయణ
 8333987838

అర్థం కావడం లేదు
 మైకులకు తెలుసు
 శూన్య మనసులకు చప్పుట్లు కొట్టడం తప్ప
 వేరే గత్యంతరం లేదని.
 చెప్పడానికి చేయడానికీ మధ్య చుట్టరికాలు
 లేకపోవడం వల్ల కాబోలు
 మైకులు చెప్పిందే చెబుతున్నాయి
 అమాయకపు మనసులు కొట్టిన చప్పుట్లే
 మళ్ళీ మళ్ళీ కొడుతున్నాయి.

కొట్టినపిండి. అంతా యిన్నాక 'సాచ్చికం సరిగుంది తేడా లేట్లేవు. ఉన్నా అయి శాన సిన్నయి తేడాలు. అంచేత జరిమానా కట్టలేక పోతే జైలుకిపో' అంటాడు మేస్ట్రీటు బాబు. మూడు సుట్లు మూడబద్దం కేసల్ల రొండొండలు రకతం రకతం - జెరిమానా సెల్లించినాను గదా! అంచేత బాబూ! ఏటి సాదనైప్పి నిన్న నా బాబుకి నదివించుకున్నాను. ఉచ్చుకున్న దుచ్చుకున్నాడుగాని ఆ యెనక బోనెక్కి ఏం మాయ జేస్తాడో ఏటో అని బయపడతానే ఉన్నాను. తేలగొట్టేసినాడు గదా! మరైతే బయం నేదు" అని మూర్తికి ధైర్యం చెప్పింది ముత్యాలమ్మ. చెప్పి ఏమనుకొందో ఏమిటో 'నువ్వు కూడ గట్టిగ బాగానే అడిగినావు బాబూ! కొత్తోడివని బయపడ్డాను గాని బాగానే అడిగినావు. నువ్వుడుగుతుంటే తొలి సాచ్చిదారు, జెవాను బాబు, జెజ్జరిల్లిపోనాడు. ఎడ్లుబాబు కూడా నువ్వలా అడక్కపోతే తత్తర బిత్తర లాడ్డ! నానిన్నాను, సూసినాను, దగ్గిరున్నానుగదా, గట్టిగ బాగానే అడిగినావు' అని మూర్తిని మెచ్చుకుంది.

మంచు విడిపోయిట్లుగా కేసంతా ఎందుకంత సులభంగా విడిపోయిందో అర్థమయేసరికి బుంగలోంచి గాలి పోయినట్లు, చప్పబడిపోయేడు మూర్తి. కేసు కొట్టేసిన తరువాత కురదా డబ్బు ఇవ్వబోయింది ముత్యాలమ్మ. మూర్తికి చాలా సిగ్గు వేసి ససేమిరా పుచ్చుకోనన్నాడు. చేసేదేంలేక, వణుకుతున్న చేతుల్లో డబ్బు తిరిగి పట్టుకు వెళ్ళిపోయింది ముత్యాలమ్మ.

మూర్తికి అంతా అనందర్భంగానూ, కనుకట్టు కట్టినట్లుగానూ, మాయగానూ తోచింది.

సారా, అసలుకి దొరకలేదు. దొరికందని కేసు పెట్టేరు. దొరకలేదని తిరిగి తేలగొట్టేసేరు. విషయం జరగలేదు. జరగని విషయం జరిగిందన్నారు. జరిగిందని చెప్పబడిన జరగని విషయం జరగలేదన్నారు. లేదు. ఉంది. లేదు. అదంతా మాయ చేసేరు కాని....

ముత్యాలమ్మ గురించి ఆలోచిస్తూ, "కాని, ఆ మాయ మధ్య ఎంతటి బాధ"! అనుకున్నాడు మూర్తి.

పూనిక

- డా॥ మాటూరి శ్రీనివాస్
9849000037

ఒక తీక్షణ సంకల్పం సామూహికంగా నిశ్చయ బుద్ధితో
అమాంతం పరిసరాలను తృణ ప్రాయంగా విస్మరించి
దారీ తెన్నూ లేని ఎడారిలో ముళ్ళ జెముళ్ళ మాదిరి
సముద్ర గర్భాన స్వాతి ముత్యాల తెన్నుగా
ప్రపంచాన్ని ప్రాణాలతో పలకరించాలని చేస్తోందొక సుదీర్ఘ తపస్సు
ఆ విపశ్యనామయ ప్రశాంతతకు అనుకంపతో మద్దతుగా
తనవంతు ఆలంబనందిస్తూ సహా ధ్యానిగా లాండ్ లువాంగ్ గుహ

అక్కడ ఆ బిలంలో చీకటి చిచ్చులో చిత్తడి రొచ్చులో
నిరంతరం నిశ్శబ్దపు కటికత్వం హాహాకారాలు చేస్తుంది
మధ్యలో గబ్బిలాల ఊకలు వాళ్ళ దైనందిన స్వేచ్ఛతో పోటీ పడుతున్నాయి
భయం వింత వింత శబ్దాలతో మారుడిలా నాట్యమాడుతోంది
దిగులు జయిస్తానని ధీమాగా గుహ గోడను మెల్లగా ఆవరిస్తోంది
దౌష్ట్యాల అవిరాళ ఆటంక ప్రయత్నాలన్నిటినీ తిప్పి కొడుతూ
అంతటి తమస్సులో ఒక తపోధనుని సాన్నిధ్యంలో శ్రావకులై
అభినవమైన మొక్కవోని నిశ్చలతతో ఆ యవ్వన సమూహం

ఇక్కడ అలుపెరుగక ప్రాణాన్వేషణ వేటలో మరొక పట్టుదల
ప్రపంచాన్నే ఏకం చేసి ఒక అత్యాధునికతను వేటకు వలగా నేసింది.
ఎల్లలు దాటొచ్చిన వేట గాళ్ళు సొరంగ మార్గంలో సోదాలకే సవాళ్ళు విసిరి
ఉత్సాహే ఊపిరాడనివ్వక జలగండాన్ని జయించి శోధించారు
వైల్డ్ బోర్స్ ప్రాణ రక్షణకోసం సీల్స్, డైవర్స్ ప్రాణాలను పణంపెట్టి
సర్వ మానవతను సమిధిగా వెలిగించిన ఒక యజ్ఞం
తల్లలే కాదు సర్వజనమూ పొలాలూ పల్లెలూ ఊళ్ళే కాదు
ప్రపంచమే సంఘటితమై చేసిన ఒక చారిత్రక అద్భుత సాహసం

రెండు వారాలుగా ఇరువైపులా ఆకలి దాహం తెలియనీ
అయినవాళ్ళ ఆనవాళ్ళు కూడా గుర్తురాని అధి భౌతికత వాతావరణంలో
ఆలోచనలు లేవు ఆశలు లేవు అందోళనలు లేవు ఆశయమొక్కటే
ఆ కొండ కుహరంలోని వారికి ప్రాణ వాయువయ్యింది
యజ్ఞ సాకారమైంది తపస్సు సాఫల్యమైంది కలగలిసిన
ధ్యానమే చివరకు ఆ సంకల్పానికి ప్రాణమైంది

(థాయ్లాండ్ లో జరిగిన మానవ అద్భుతం Thai great rescue operation కి స్పందనగా...)

వదంతులు.. మూక హత్యలు..

వాట్సాప్ లు
'గుంపు హత్యలు'
చేయిస్తాయా?

- ప్రజీత్ పుర్రాయస్థ

పిల్లల దొంగలనే అనుమానంతో దొరికిన వారిని పట్టుకుని ప్రాణాలు తీసే ఘటనలు పరం పరంగా సాగిపోతున్నాయి. దేశంలో చాలా చోట్ల నుంచి ఇలాంటి ఘాతుకాలకు సంబంధించిన కథనాలు అంతకంతకూ పెరిగి పోతున్నాయి. ఇదంతా వాట్సాప్ సందేశాల కారణంగా జరుగుతున్న అనుద్దేశిత పరిణామమని ప్రభుత్వం మనసు నమ్మమంటున్నది. అయితే అది నిజం కాదనేది స్పష్టం. ఈ విషయంలో ఏదైనా అతుకులు వేసే పని చేస్తే-అంటే వాట్సాప్ యాజమాన్యంగా వున్న ఫేస్ బుక్ వారితో మాట్లాడి చేస్తే సమస్య పరిష్కారమై పోతుందని మరికొందరంటున్నారు. సమాచార ప్రసార మంత్రిత్వ శాఖ కొంతకాలం కిందట ఇలాగే వార్తల పోర్టల్ కను క్రమబద్ధీకరిస్తానంటూ బయలుదేరింది. తీరా జరిగిందే మంటే విమర్శనాత్మకంగా వున్న వెబ్ సైట్లపై దాడి. అదే తంతును ఇప్పుడు మరోసారి పునరావృతం చేయాలనుకుంటున్నట్టు కనిపిస్తుంది. సోషల్ మీడియాను నియంత్రించాలనే ముసుగులో డిజిటల్ మీడియాపై ఆంక్షలు, ప్రభుత్వంపై ప్రజా విమర్శల పీక నులమడం వంటి చర్యలు మనం చూసే అవకాశముంది.

హిందూత్వ సంస్థల ప్రధాన పుకార్ల యంత్రంగా వాట్సాప్ పని చేస్తున్నదనే ముఖ్యాంశం ఇక్కడ మోడీ ప్రభుత్వం దాచిపెడుతున్నది. మత కలహాలు రగిలించేందుకు మైనార్టీలపై

దాడులకు పురికొల్పేందుకు, హేతువాదులపై ద్వేషం పుట్టించేందుకు, గోవధ పేరిట వదంతులు వ్యాపింపజేసేందుకు గత కొన్నేళ్లుగా దాన్ని విస్తారంగా వినియోగిస్తున్నారు. ఈ విషయంలో పోలీసులు ప్రభుత్వ యంత్రాంగం ఉదాసీనంగా వుండిపోవడం కూడా తోడవుతున్నది. గతంలో ఇలాంటి ఘటనలు జరిగినప్పుడు వారు బాధితులు దుండగుల పైన కేసు పెట్టడం లేదా కొన్నిసార్లు కేవలం బాధితుల పైన కేసులు బనాయించడం జరిగింది. ప్రభుత్వ యంత్రాంగం దాదాపుగా ఇలాంటి అన్ని సందర్భాలలోనూ దాడి కారకులను యధేచ్ఛగా వదిలేసింది. బాధిత కుటుంబాల వారిపై మాత్రం కేసులు కొనసాగించింది. యుపిలో హత్యగావించబడిన అఖ్లాక్ ఖాన్ కుటుంబం ఇప్పటికీ నాడు దొరికిన మాంస శకలాలకు సంబంధించి విచారణను ఎదుర్కొంటున్నది. పైగా వారిపై మరింత బలమైన సాక్ష్యాలు లభించాయని హంగామా సాగుతున్నది.

ఈ విధంగా విద్వేష కారకులతో రాజ్యం జట్టు కట్టడం వల్లనే అల్లరి మూకలు రెచ్చిపోతున్నాయి. తాము అనుకున్న న్యాయం అక్కడికక్కడే అమలు చేసేస్తున్నాయి. పేరుకు పోయిన ద్వేషం, దురభిప్రాయాల వల్లనే హంతక మూకలు రెచ్చిపోతున్నాయి. రాజ్యం తన బాధ్యతల నుంచి వెనక్కుపోవడం

వారికి కొమ్ములు తెస్తున్నది. కేవలం పుకార్ల మురాల వల్లనే శాంతిభద్రతలు కూలిపోవు. సమాజంలో వున్న సంకుచిత చీలికలు, మతతత్వ శక్తులతో రాజ్యం చేతులు కలపడం కారణంగా హంతక మూకల భూతం పుట్టుకొచ్చింది.

పుకార్లనేవి ఇప్పటికిప్పుడు వచ్చినవి కావు. ప్రజల్లో ఎప్పుడూ ఏవో వుంటాయి. చాలా సందర్భాల్లో సమాజంలో వాటివల్ల పెద్ద సంచలనం ఏమీ రాదు. వాటిని ఒక విధమైన సమాచారంగా తీసుకుని నిజానిజాలు విచారించడమే జరుగుతుంది. కొంతమంది అమాయకంగా విన్నవన్నీ నమ్ముతారు కాని మరికొందరు అంత సులభంగా నమ్మరు. అప్పటికే సమాజం విభజితమై ఉద్రిక్తతలు తీవ్రమైనప్పుడే వదంతులు ప్రమాదకరంగా మారతాయి. ఇలాంటి పరిస్థితులే వాటిని పెద్దవి చేస్తాయి. ఈ రోజున వున్న ప్రభుత్వం ప్రజల మధ్య చీలిక పెట్టాలని చూస్తుంది గనకే హంతక మూకలు పెరిగి పరిస్థితి చేయి దాటిపోతున్నది. ఈ విద్వేష వాతావరణమే సామూహిక హింసకు ప్రేరణ అవుతున్నది.

మరేతే సోషల్ మీడియాకు ఈ హింస విషయంలో పాత్రే లేదా? ఇది అర్థం కావాలంటే వెబ్సైట్లు, సోషల్ మీడియా గ్రూపులకు వాట్సాప్ గ్రూపుల ద్వారా సందేశాల చేరవేతకు మధ్య తేడా గురించి చర్చించాలి. వెబ్సైట్లు, ఫేస్బుక్, ట్విట్టర్ వంటవి ప్రజా రంగంలో వుంటాయి. కాని వాట్సాప్ గ్రూపు సందేశాలు ప్రైవేటు ఆవరణకు చెందినవి. ఈ రెండు రకాల వాటికి వర్తించే నిబంధనలు వేరు.

వెబ్సైట్ల నిర్వహణ లేదా ఫేస్బుక్ లేదా ట్విట్టర్ ద్వారా సందేశాలు పంపుకునే వారు ప్రజారంగంలో వుండే మిగతా వారివలెనే చట్టబద్ధమైన బాధ్యత కలిగివుంటారు. ఈ సైట్లలో వచ్చే ఏవైనా వ్యాసాలు గాని వార్తలు గాని చట్టాలకు లోబడే వుంటాయి. ద్వేషం, హింసాకాండ ప్రేరేపించేలా దుష్ప్రచారాలు చేస్తే సివిల్, క్రిమినల్ చర్యలను ఎదుర్కోవాలి. ఫేస్బుక్, ట్విట్టర్ వంటివి ఏ వ్యక్తి అయినా తమ స్వంత సైట్ ఏర్పాటు చేసుకోవడాన్ని అనుమతిస్తాయి. ఇందులో ప్రతి వినియోగ దారుడికి ఒక దిన పత్రికకు లేదా వెబ్సైట్కు మరేవైనా ప్రజా విభాగానికి వున్న బాధ్యతే వుంటుంది. ఫేస్బుక్, ట్విట్టర్ ప్రైవేటు వ్యవహారాలు కాదు. కనుక ప్రజావరణంలో మనం మరేదైనా చేస్తే ఎంత బాధ్యత వుంటుందో ఇక్కడూ అదే వుండాలి.

మనం గనక ఏదైనా ట్వీట్ను లేదా ఫేస్బుక్ పోస్టును షేర్ చేసుకుంటే చట్ట పరమైన బాధ్యత ఏమంటుంది? అనిపించవచ్చు. ఇలా చేయడం ద్వారా మనం రిస్క్స్ లేదా

షేర్ చేస్తున్న అభిప్రాయానికి మనం కూడా బాధ్యులమవుతామని న్యాయ నిపుణుల వాదన. ఏదైనా దినపత్రిక లేదా వెబ్సైట్ మరో చోట వచ్చిన అభిప్రాయాన్ని యథాతథంగా ప్రచురించాక ఎంత బాధ్యత వుంటుందో సోషల్ మీడియాలో పునర్ముద్రణ, రిట్వీటింగు వంటివి అదే ప్రభావం చూపిస్తాయి.

వాట్సాప్ విషయంలో ఏం జరుగుతుంది? వాట్సాప్ ఒక బహిరంగ వేదికగాని ప్రైవేటు వేదికగా పరిగణించబడుతుంది. ఒక సందేశం వ్యక్తిగత లేఖ వంటిదే. కాబట్టి గ్రూపు సందేశం అంటే గ్రూపు మొత్తానికి రాసినట్టే. గూగుల్, యాహూ గ్రూపులతో సందేశాలు పంపినా ఇదే వర్తిస్తుంది. అలాంటి గ్రూపులు ఏవైనా నేరపూరిత చర్యలలో పాల్గొన్నట్టు తెలిస్తే అంటే ఈ సందర్భంలో జరిగినట్టు హింసాకాండకు పాల్పడితే అది అక్కడి న్యాయ ప్రక్రియకు లోబడి వుంటుంది. ఈ వేదికల నిర్వాహకులు సాక్ష్యాధారాల సేకరణలో గాని మరేవిధంగా గాని సహకరించవలసి వుంటుంది. అయితే ఇదంతా చేయాలంటే ముందు ఇంటి దొంగ ఎవరైనా వున్నారా అని విచారించాలి. ఇది అన్ని దర్యాప్తులలోనూ వుండేదే. మిగిలిన అన్ని రంగాల లాగానే ఇక్కడ కూడా ఐటీ చట్టం ఇంకా క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ చట్టం వీటికీ వర్తిస్తాయి. ఇలాంటి చట్టాలు బహిరంగ విషయాలకు వ్యక్తిగత పరిధికి మధ్య తేడా ఏమిటో నిర్దేశిస్తాయి. ఈ చట్టాల నిబంధనలను తదనుగుణంగా వినియోగించే అవకాశం వుంది గనక మరే కొత్త చట్టమూ అవసరం లేదు. సాంకేతిక పరిజ్ఞానంతో వచ్చే కొత్త పరికరాలు టెలిఫోన్ అయినా ఇంటర్నెట్ అయినా చట్టాల ప్రాథమిక స్వభావాన్ని మార్చబోవు.

ఈ విషయం తెలిగ్గా చెప్పాలంటే ఏదైనా వాట్సాప్ గ్రూప్ హింసాద్వేషాలు రెచ్చగొడుతుంటే తప్పక దర్యాప్తు చేయవలసిందే. అందుకు సంబంధించిన సాక్ష్యాధారాలు ఏమైనా లభిస్తే వాటిని పోస్టు చేసిన లేదా ఫార్వర్డ్ చేసిన వ్యక్తులు ఆ నేరాలకు బాధ్యత వహించవలసిందే. వాట్సాప్ స్వంతదారైన ఫేస్బుక్ అధికారులతో, పోలీసులతో సహకరించవలసిందే. అలాంటి అవకాశం ఇప్పటికే వుండగా సామూహిక హింస విషయంలో యాప్స్ కొత్త నిబంధనలు తీసుకురావాలంటూ మాట్లాడడం ఎందుకు? ఇలాంటి సందర్భాల్లో గాని మత కల్లోలాల తరుణంలో గాని, దళితులపై దాడులు జరిగినప్పుడు గాని నిష్పక్షపాతంగా వ్యవహరించేందుకు పోలీసులు నిరాకరిస్తున్నారు. ఇక్కడ సమస్య పోలీసులు, ప్రభుత్వ యంత్రాంగం ప్రదర్శిస్తున్న ఉదాసీనతే తప్ప చట్టం, నిబంధనలు లేకపోవడం కాదు. ఆ కారణంగానే దోషులు తప్పించుకోగలుగుతున్నారు. కనుక సమస్య నూతన

సాంకేతిక పరికరాలకు సంబంధించిన చట్టం లేకపోవడం కాదు, దాన్ని అపరాధులపై ఉపయోగించకపోవడం. ప్రసార సాధనాల వల్ల, గ్రూపు సందేశాల వల్ల విషయం త్వరగా వ్యాపిస్తుందనేది నిజమే. అయితే వాటిని పట్టుకోవడం, సాక్ష్యాలు సేకరించడం కూడా చాలా సులభమైపోయింది. సెల్ ఫోన్లలో వచ్చిన సందేశాలు అక్కడే వుంటాయి. వాటిని పంపించేవరో ఇట్టే తెలిసిపోతుంది. వీడియో సాక్ష్యాలు కూడా దొరుకుతాయి.

వీటి ద్వారా త్వరత్వరగా పెద్ద గుంపులు పోగవుతాయి గనక వారిని పోలీసులు ఏమీ చేయలేకపోతున్నారనే వాదన తేవచ్చు. ఆ వుటన జరిగిన తర్వాతనైనా దోషులను పట్టుకోకుండా ఎందుకు నిస్సహాయంగా వుండిపోతున్నారు? ఇన్ని సాక్ష్యాలు లభిస్తున్నా అతి కొద్ది మందికే ఎందుకు శిక్షలు పడుతున్నాయి ప్రధాని మోడీ లేదా హెంకాం మంత్రి చెప్పగలరా? బాధితులపై కేసులు పెట్టడం ఎందుకు జరుగుతున్నది? కాబట్టి ఈ సామూహిక హింస, నరహత్యలు ప్రబలడానికి మూల కారణం విద్వేష ప్రచారకులతో అధికార యంత్రాంగం కుమ్మక్కై లేదంటే అలసత్వం. ఈ కారణంగానే హేతువాదుల హత్యలు, సామూహిక హననాలు సంభవిస్తున్నాయి. లోపం మన చట్టాలది కాదు. చట్టాన్ని కాపాడవలసిన వారిదే.

అయితే వాట్సాప్ లో వున్న ఒక సదుపాయం విద్వేష వ్యాప్తికి సులభ సాధనంగా మారుతున్నది. దాన్ని మార్చాలని బిజెపి ప్రభుత్వం ఆ సంస్థను అడగడం లేదు.

ఫేస్ బుక్ యాజమాన్యంలోని వాట్సాప్ గ్రూపుల్లో ఎవరి నెంబరునైనా అనుమతి లేకుండానే చేర్చవచ్చు. ఒక వేళ ఆ నెంబరు మొబైల్ వాడేవారికి ఇష్టం లేక నిష్క్రమించినా మళ్లీ గ్రూపులో కలపొచ్చు. ఈ రోజున ఈ గ్రూపులను సృష్టించడానికి దోహదం చేస్తున్న వాట్సాప్ లోని ఈ సదుపాయం చాలా విపరీతమైంది. మన గ్రూపులో ఎవరినైనా కలుపు కోవడానికి ముందుగా అనుమతి తీసుకునే పద్ధతిని 'చేర్చు పద్ధతి' (ఆప్ట్ ఇన్) అంటారు. అలాగాక ముందు మనం చేర్చేసుకుంటే వారికి నచ్చక పోతే వెళ్లిపోవచ్చు. ఇది 'నిష్క్రమణ పద్ధతి' (ఆప్ట్ అవుట్). ఇప్పుడు వాట్సాప్ అనుసరిస్తున్నది రెండో తరహా. కొత్తవారికి ఈ విధంగా బయటకు వెళ్లే అవకాశం వుందని తెలియకపోవచ్చు. ఒకవేళ మీరు నిష్క్రమించినా మళ్లీ తెచ్చిపెట్టే పద్ధతి ఇంకా అధ్యాస్పయమైంది. మొబైల్ నెంబర్లు, మన వ్యక్తిగత డేటా యధేచ్ఛగా అమ్మకానికి దొరుకుతున్న నేటి పరిస్థితిలో కొన్ని శక్తులు సామూహికంగా జాబితాలు తయారు చేసి గ్రూపుల్లో చేర్చేసుకోవచ్చు. ముందుగా అనుమతి అవసరం లేని

వాట్సాప్ పద్ధతి వల్ల మనం ఇష్టం లేకపోయినా ఆ ప్రచారాలను ఆలకించవలసిందే. అది పంపేదెవరో కూడా మనకు తెలియదు.

ఈ 'చేర్చు పద్ధతి' ద్వారా సామూహిక సందేశాలు పంపడంలో మరో పరిణామానికి దారితీస్తుంది. ఒకానొక వ్యక్తిని ట్రోల్ చేస్తారు. నిజానికి వారికి ఇష్టం లేకపోయినా వారి నెంబర్లు పడేపడే ఈ గ్రూపులకు పడేపడే జత చేస్తారు. వాట్సాప్ లో ఈ అవకాశం వుండటం వల్ల కొందరిని వెంటాడి ట్రోల్ చేసేందుకు, దుర్భాషలూడేందుకు వీలు కలుగుతుంది. కాని అవతలి వారికి పరిష్కారం మాత్రం వుండదు. మొదటిసారి వాట్సాప్ వాడే అనేకమందికి ఈ సందేశాలు ప్రామాణికమైనవి కావని తెలియకపోవడంతో వాటికి లేని విలువనిస్తారు. తమ వీడియోలు, ఫోటోలు కూడా దుష్ప్రచారానికి వాడతారని గ్రహించలేరు.

ఇదివరలో పత్రికలలో వచ్చిందంతా అచ్చయిందంతా వాస్తవమనుకునే అమాయకత్వంలో ప్రజలు వుండటం నాకు తెలుసు. ఇప్పుడు వాట్సాప్ గ్రూపులలో కనిపించే వీడియోలు, ఫోటోలకు ఆ విధమైన విలువనిస్తున్నారు. ఫోటోనో వీడియోనో వచ్చిందంటే 'నిజమే కావచ్చు' అనుకుంటున్నారు. తాము చూసిన దాన్ని గురించి పరస్పరం చెప్పుకుంటున్నారు. ఏదైనా చిత్రం దుర్బుద్ధితో తయారు చేసి వుండొచ్చని లేదా సందర్భాన్ని తప్పించి ప్రచారం చేస్తుండవచ్చని తెలుసుకోగల స్థితి ఇంకా రాలేదు. అప్పటికే అనేక దుష్ప్రచారాలు జరిగిపోతాయి. ప్రజాభిప్రాయం పక్కదోవ పట్టడం హింసాకాండ, అల్లర్లు సంభవించి వుంటాయి. ముజఫర్ నగర్ మత కల్లోలంగాని ఇటీవలి మూక హత్యలు గాని ఇందుకు ఉదాహరణలుగా వున్నాయి.

పిల్లలను ఎత్తుకుపోతున్నారని చెప్పడానికి ఇటీవల ప్రచారంలో పెట్టిన వీడియోలు కావాలని తయారు చేసినవో లేక సంచలనం కోసం వ్యాపింపచేసినవో తప్ప వాస్తవం కాదని మనకు తెలుసు. ధూలేలో మూక హత్యలకు దారితీసిన మూడు వీడియోలు కల్పితమని ఇండియన్ ఎక్స్ ప్రెస్ పత్రిక (12.7.18) రాసింది. ముజఫర్ నగర్ అల్లర్లలో గాని ఈశాన్య బెంగాలులో బీతావహం సృష్టించిన వీడియోలు గాని ఇలాంటివే. ఆ మూక హత్యలు లేదా హింసాకాండ సోషల్ మీడియా వల్ల జరిగాయని నేను చెప్పడం లేదు. ఇంతకు ముందు వ్యాసంలో చెప్పినట్లు అవి వాస్తవిక ప్రపంచం లోని ఘటనల వల్ల, శక్తుల వల్ల మాత్రమే జరుగుతాయి. శాంతిభద్రతల యంత్రాంగం కావాలని విఫలం కావడం ఇందుకు కారణం. ఇలాంటి మూక హత్యలకు

కారణమైన లేదా విచారణను ఎదుర్కొంటున్న వారిని సత్కరించేందుకు బిజెపి మంత్రులు పోటీ పడటం మరింత వెగటు పుట్టిస్తుంది.

ఇలాంటి వదంతులను, దుర్వినియోగాన్ని నివారించేందుకు సోషల్ మీడియా వేదికలు తమ లక్షణాలను / సదుపాయాలను ఏమైనా మార్పు కోవచ్చా అన్నది ఇక్కడ నేను చర్చించాలను కుంటున్న అంశం. వారెందుకని ఆ పని చేయడం లేదు? బిజెపి ప్రభుత్వం వారిని ఎందుకు ఆ విధంగా చేయమని చెప్పడం లేదు? వచ్చే సందేశాల రంగు మార్పు గురించి అడగడం లేదు? వారు చేయవలసిందల్లా 'ఆప్ట్ అవుట్' నుంచి 'ఆప్ట్ ఇన్'కు మార్చడమే. కాని ఆ మార్పు వ్యాపార విధానంతో ముడి పడి వుంది గనకనే వాట్సాప్ యాజమాన్య స్థానంలోని ఫేస్ బుక్ ఆ పని చేయదు. అంతకంతకూ ఎక్కువ మందికి చేరడమే ఫేస్ బుక్ వ్యాపార నమూనా. ఎక్కువ ఫోన్ నెంబర్లు వుంటే దాని పరిధి అంత ఎక్కువగా వుంటుంది. అంతేగాక ఐడిలు, ప్రొఫైల్ చిత్రాల వంటివి కూడా అది సేకరిస్తుంది. సందేశాలు పంపే ఈ ప్లాట్ ఫారమ్ లు ఎంతగా విస్తరిస్తే అంతగా వారు తమ అసలైన కస్టమర్లుగా వున్న వ్యాపార సంస్థలకు డేటా విక్రయించవచ్చు. ఫేస్ బుక్ లేదా వాట్సాప్ ద్వారా వ్యాపార ప్రచారం పెంచుకోవచ్చు. లేదంటే అడ్వర్టయిజర్లు అనుకున్నట్టు ఎస్ఎంఎస్ లు పంపడానికి టెలి మార్కెటింగ్ చేయడానికి మొబైల్ నెంబర్లు విక్రయించవచ్చు. తమకు అక్కరకు వచ్చే కస్టమర్లకు వ్యాపార సంస్థలు నేరుగా సమాచారం చేరవేయడానికి కూడా వాట్సాప్ గ్రూపులు ఉపయోగపడతాయి. సక్రమంగా ఆలోచించే వారెవరైనా సరే ఒక వ్యాపార ప్రచార బృందం సందేశాలకు అందుబాటులో వుండాలని కోరుకోరు. కనుక మన అనుమతి లేకుండానే చేర్చే సదుపాయమే లభిస్తే వారి పని మరింత సులువవుతుంది. సోషల్ మీడియా ప్లాట్ ఫారమ్ లు వైరల్ కావడమే వారి వ్యాపార నమూనా అన్నది ఇక్కడ కీలకమైన విషయం. కనుక వారు బూటకపు వార్తలను కట్టడి చేయరు. మామూలు చొప్పుదంటు వార్తల కంటే బూటక వార్తలు కట్టుకథలు వేగంగా వైరల్ అవుతాయని వారికి బాగా తెలుసు. పైకి ఏమి మాట్లాడినా ప్రభుత్వం పోలీసులు వెంటపడితే తప్ప వారు ఈ పద్ధతిని మార్చుకోరు.

మరి బిజెపి ప్రభుత్వం ఈ గ్రూపుల్లో చేరిక బలవంతంగా గాక ఐచ్చికంగా జరిగేట్లు వుండాలని వాట్సాప్ గ్రూపులపై

ఎందుకు ఒత్తిడి తేవడం లేదు? అది మనకు ఉపయోగమనీ, అలాంటి ప్లాట్ ఫారంల దుర్వినియోగాన్ని తగ్గిస్తుందనీ మనందరికీ తెలుసు. కాని ఐటి శాఖ ఫేస్ బుక్ తో చర్చలంటూ వరుసగా కథనాలు విడుదల చేయడమే గాని అసలు అంశంపై కుట్రపూరిత మౌనం పాటిస్తుంది. ఇందుకు ఒకే ఒక్క కారణమేమంటే ఈ సదుపాయం ఫేస్ బుక్ కు ఎంత అవసరమో బిజెపికి అంతకన్నా అవసరం. దాని ఎన్నికల యంత్రాంగం మొత్తం వాట్సాప్ గ్రూపులతోనే నిర్మితమైంది. దేశాన్ని ముక్కలు చేసే దాని విద్వేషం, విచ్చిన్నకర ప్రచారాలన్నీ ఈ ఐటి విభాగం ద్వారానే సోషల్ మీడియా ద్వారా వ్యాపింపజేస్తున్నారు. అన్ని రాష్ట్రాలకు వంపడానికి ఈ వాట్సాప్ గ్రూపులనే వినియోగిస్తున్నారు. ఈ కారణం చేతనే వారు కేంద్రబిడ్డి అనలిటకా పరికరాల వంటివి అమర్చి నిర్దిష్ట లక్ష్యాలతో సందేశాలు పంపుతున్నారు. ఈ సందేశాలలో కొన్ని మోడీ ప్రభుత్వానికి అనుకూలంగానూ ఎక్కువ భాగం మైనారిటీలపైన, తమ రాజకీయ ప్రత్యర్థులపైన దుష్ప్రచారాల తోనూ నిండి వుంటాయి.

నిజంగానే సోషల్ మీడియా హంతక మూలాలను తయారు చేయదు. మనుషులే చేస్తారు. నిజంగానే ప్రభుత్వ ఉదాసీన వైఖరి ఇలాంటి మూలాలు పెరగడానికి, ఇష్టానుసారం మూక హత్యలు చేయడానికి అవకాశం ఏర్పడుతున్నది. అయితే దీని అర్థం ఈ బూటకపు వార్తల వ్యాప్తిని అరికట్టడంలో ఫేస్ బుక్ కు పాత్ర లేదని కాదు. కొంతమంది చెబుతున్నట్టు ప్రత్యక్ష సెన్సారింగు ద్వారా గాక పైన చెప్పుకున్న లక్షణాలను మార్చడం ద్వారా మనం సోషల్ మీడియా ఫీడ్స్ పై మరింత అదుపు సంపాదించ వచ్చు. మన డేటా ఎలా వినియోగించబడేది నియంత్రించవచ్చు. అయితే వ్యాపార కారణాల వల్ల ఫేస్ బుక్ ఆ పని ఎప్పుడూ చేయదు. అలాగే రాజకీయ కారణాల వల్ల బిజెపి ఈ చిన్న మార్పు చేసుకోవలసిందిగా ఫేస్ బుక్ ను ఎప్పుడూ అడగదు. ఈ ఉభయాలకూ బూటకపు వార్తల వల్ల లాభాలున్నాయి మరి.

అందుకే ఈ సాంకేతిక తిమింగలాలను అదుపు చేయాలని దేశంలోనూ విదేశాలలోనూ కూడా ప్రజలు గొంతెత్తి పోరాడాలి. వాటి కారణంగా మన సామాజిక ప్రవర్తన, రాజకీయ ఎంపికలు మారిపోతున్నాయి. ఇదే మన ముందున్న సవాలు. దీనిపై పోరాటం మన కర్తవ్యం.

కవిత

వ్యధల కధలన్నీ కన్నీళ్ళై
ఖాకీ విన్యాసాలు కరోరమై
గుండెల్ని పిండేనే చోట-
ఇళ్ళన్నీ ఖాళీ చేయాలంటూ
అధికారుల హుకుం జారీ...
ప్రాక్షయిస్తన్నీ ఇళ్ళను కూల్చేస్తాయ్
వాటితోపాటు-
దశాబ్దాలుగా నిర్మించుకున్న
అక్కడి జీవితాలూ కుప్పలా
కూలిపోతాయ్
గోడలు కూల్చేసి వాళ్ళని తరిమేసి
జనం కోసం ఏవో నిర్మిస్తారట
పిల్లలైనా పెద్దలైనా
బయటపడ్డ సామన్ల పక్క నిలబడి
నేటితో నిర్వీర్యం అయిపోతున్న

అత్యయం

- ఉండవల్లి
9441347679

జ్ఞాపకాల్ని కన్నీటి మబ్బుల్లోంచి
మసక మసగ్గా చూస్తూ-
వాళ్ళ భవిష్యత్లోకి
అయోమయాన్ని ఆవాహన చేస్తుని
లోలోన ప్రశ్నల సంద్రం అవుతారు
మానవత్వం కళ్ళై చూసేవాళ్ళకి-
మనుషులు మనుషుల్నే దహించడం
క్రూరులై జనంపై విజృంభించడం
అవాంఛిత చర్యలూ ఉంటుంది
అవతారాలు దేవుళ్ళే కాదు!
అరాచకాలకి మనుషులూ
ఆందోళనై అవతరించాలి
ఈ భూమిన పడ్డాక

పుట్టుకతో తనకొచ్చే హక్కుని
రాబోయే తరాలకి
ఈ నేల హక్కుని
ఎలుగెత్తి చాటాలి
(అనంతపురం జిల్లా, ధర్మవరం
రాజేంద్రనగర్ కాలనీలో ఇళ్ళను
బలవంతంగా కూల్చేస్తున్నప్పటి దృశ్యం
చూశాక...)

పెంకుటిల్లు

- జుజ్జాల వేణుగోపాల్
9912395420

శ్రమకు సంకేతంగా ఎరుపు రంగులో
మా ఊరి పెంకుటిళ్ళు
కలలు కని కళ్ళరిగినా,
రోజెలా గడుస్తుందనే భయమున్నా
ఆనందాలకు చేరువగా
నిచ్చెనలు వేసే పెంకుటిళ్ళోళ్ళు
జీవితం ఏ ఒక్క రోజైనా సాఫీగా
సాగిపోవాలనుకునే
“ఏక్ దిన్ కా సుల్తానులు”

లాంతరు దీపం చుట్టూ చేరిన
మధ్య తరగతి మందహాసాలతో
ఊరగాయతో
మితంగా తిన్న కడుపులు నిండిపోతాయి

వీళ్ళ మనసులు గాలిపటాలై
ఆకాశపు అంచును అందుకోక
నేలపై పడక ఆత్మాభిమానపు చెట్లలో
చిక్కుకుంటాయి.
వానాకాలంలో వీళ్ళతో
దాగుడుమూతల్లో వర్షమే విజేత

కన్నీళ్ళకు ఇది పుట్టినిల్లు...
కల్లోలాలకు కడలి
ఆన్నిన కరారి సైకిళ్ళకు
ఇంటిగుట్టు చెప్పే ఇటుకల గోడలు
కళ్ళాపి జల్లిన వాకిలి వంక
లక్ష్మీ దేవి కోసం ఆశపడి
చూసినరోజుల కన్నా చుట్టాలొస్తారని
భయపడ్డ రోజులెక్కువ
తులసి చెట్టుకున్న ఒక్కో ఆకు
రోజుకో కష్టాన్ని వింటుంటుంది.

దూలాల్ని తినేసే చెదపురుగులు,
పెంకులు పగలగొట్టే కోతులు
ఆశలతో అలమటిస్తూ
కూతుళ్ళ పెళ్ళిళ్ళ గురించి వేదనలు
బతికినన్నాళ్ళు బరువుల్ని
దించుకోలేని
తలపండిన తండ్రులు
ఏకాంతంలో
దుఃఖాశ్రవులు రాల్చే తల్లులు
పెంకుటింటిలో పాత్రలు
బంగళా పెంకులు బంగాళాఖాతం
తీరపు చల్లదనాన్నివ్వడమే ఓదార్పు.
ఈజిప్టు పిరమిడ్లు
మా పెంకుటిళ్ళ ఫార్ములాను
కాపీ కొట్టారనుకోవడం
అతిశయోక్తయినా ...
అలా అనుకోకపోతే బతకలేరండి. ◆

రాయలసీమ అస్తిత్వ గాథ 'శప్తభూమి'

- చెన్నా రామమూర్తి
8886885173

“శప్తభూమి” శపించబడిన భూమి. ఒకవైపు వర్షాభావంతో, క్షామాలతో అతలాకుతలం అవుతున్న భూమి. మరోవైపు శతాబ్దాలుగా ఆంగ్లేయులచే పీల్చిపిప్పి చేయబడిన తరువాత, రాయలసీమ ప్రాంతాన్ని పరిపాలించిన పాలకులు సైతం తమ పరిపాలనా సౌలభ్యం కోసం పాటుపడ్డారే తప్ప, ప్రాంతాన్ని సస్యశ్యామలం చేయాలని, ప్రజలకు ఒక ఉద్దీపనగా నిలవాలని యోచించక పోవటం రచయిత బండి నారాయణస్వామి “శప్తభూమి” నవలలో ఎంతో హృద్యంగా తమ శిల్పనందతో కళ్ళకు కట్టినట్లు చూపించారు.

“మనిషి ఔన్నత్యం ఎందులో దాగి ఉంది?” అన్న ప్రశ్నకు సంపూర్ణమైన సమాధానం “శప్త భూమి.” బండి నారాయణస్వామి కలం నుంచి జాలువారిన భావస్ఫూర్తక నవల “శప్తభూమి” లోని ప్రతి పాత్ర ఆ ప్రశ్నకు ఆనవాళ్ళుగా నిలుస్తుంది.

శప్త భూమి నవల అంతటిని ఒక్క మాటలో వివరిస్తూ, ‘ఇది వదిలించుకున్న జిల్లాల కథ’ అని సూత్రీకరించారు రచయిత. వివరణ ఇస్తూ, ‘పాలకులు పట్టించుకోని అనాధ భూమి కథ,’ అంటారు. ఇంకో అడుగు ముందుకేస్తూ, నవలను, ఇక్కడి జీవితాలను సాధారణీకరణం చేస్తూ ‘ప్రతి కొత్త లోనూ, ఒక పాత కొనసాగుతూ ఉండటమే వర్తమాన చరిత్ర’ అంటారు బండి నారాయణస్వామి.

విలక్షణమైన శిల్ప సౌజన్యంతో, ప్రాంతీయ సీమ మట్టికి పరిమళాలు అద్ది, ఒక అస్తిత్వ వాదాన్ని బలపరుస్తూ బండి నారాయణస్వామి అందించిన ఆణిముత్యం “శప్తభూమి.”

హండే రాజుల పరిపాలనలోని ఆ ప్రాంత ప్రజల ఆచార వ్యవహారాలు, వారి హోదా, హంగామా, ఆర్భాటాలు, వస్త్ర చిత్రీకరణ, అదే కాలంలో నాయకులుగా గుర్తింపబడిన వారి అకృత్యాలు, అరాచకాలు, కామక్రీడ కనిపిస్తాయి. నాటి రాజదర్బారును ఒకవైపు చిత్రీకరిస్తూ, మరోవైపు అణగారిన వర్గాల ఈతిబాధలు, కరువుకాటకాలు, జీవన పోరాటాలు, ఆకలి అర్తనాదాలు హృద్యంగా వర్ణించారు నారాయణస్వామి.

ఎల్లప్పు జెట్టి పాత్ర ప్రతి సన్నివేశంలోనూ తనదైన ప్రత్యేకతను చాటుకుంటూ పాఠకుడి మదిని కదిలిస్తుంది. స్థిర నివాసం ఏర్పరచుకుంటుంది. గుర్తు చేసుకున్న ప్రతిసారీ మనసు పొరల్లోంచి ఎల్లప్పు జెట్టి, మట్టి పెద్దల్ని పెకలించుకొని తనను తాను ఆవిష్కరించుకునే ప్రయత్నం చేస్తున్న కొత్త అంకురంలా కనిపిస్తాడు.

నవల చివర్లో ఎల్లప్పు జెట్టి వీర మంటపం ఎక్కడానికి సిద్ధమవుతున్న సన్నివేశాలు, గండ కత్తెర అందుకొని తన అవయవాలను తానే ఇష్టాపర్తిగా తన రాజు కోసం, రాజ్యం కోసం సర్వం సమర్పించుకొనే అరుదైన సందర్భాలు మనసును కదిలిస్తాయి. మనిషి ఔన్నత్యానికి పరాకాష్ట ఏమంటే ‘మనిషి తనను తాను సమర్పించుకోవడమే’ అన్న నత్యం బోధపడుతుంది.

“రాయలసీమ రతనాల సీమ,” అన్న నానుడిని గుర్తెరిగిన ప్రతిసారి, ఇక్కడ ఒక శప్తభూమి చాలా విస్తారంగా పరుచుకొని ఉన్నదని, ఆయా కాలాల రాజుల్ని, అప్పటి ప్రజా జీవనాన్ని అతలాకుతలం చేసిన సంఘటనలు, అదే కాలాన్ని

ధిక్కరిస్తూ మనుగడ కోసం పరిపాలకుల పోరాటాలు, సామాన్య ప్రజల బ్రతుకు ఆరాటాలు ఉన్నాయని తెలిపే నిలువెత్తు దర్పణం శప్తభూమి.

అతి సామాన్య కుటుంబాలు కరువు కాటకాలలో చిక్కుకొని విలవిలలాడిన సంఘటనలు నేటికీ సీమ బ్రతుకుల్లో నిత్యం తారసపడుతూనే ఉన్నాయి. నీళ్లు లేని కొండాపురానికి చెందిన కోడెనీలడికి, ఇమ్ముడమ్మని ఇచ్చి వివాహం చేయడానికి తల్లిదండ్రులు ఎన్నో విధాల ఆలోచిస్తారు. వారి పవిత్ర ప్రేమ ఎంతో ఎత్తు ఎదిగింది అన్న విషయం తెలిసికూడా, చివరికి వివాహం చేయలేని సంఘటన, బిల్లే ఎల్లప్పుడు కట్టబెట్టడం, ఆ కోపం ఇమ్ముడమ్మ, కోడెనీలడిలో చోటుచేసుకోవడం కనిపిస్తుంది. అదే తరుణంలో ఎల్లప్పజెట్టి అమర నాయకుడిగా రూపాంతరం చెందడంతో, తల్లిదండ్రులు ఇమ్ముడమ్మని ఎల్లప్పజెట్టికి ఇచ్చి వివాహం జరిపిస్తారు. ఇది జీవితాల్లో కరువు చిత్రించిన భీకర విషాదమే. ప్రేమ, అనురాగం, ఆప్యాయతలు - కరువును ఎదిరించలేవు అనిపిస్తుంది. ఒక్క కరువు అన్న నెపంతో తన మేనమామ కొడుకైన కోడెనీలడిని వివాహం చేసుకోలేకపోతుంది ఇమ్ముడమ్మ.

తల్లిదండ్రుల కోర్కె మేరకు ఎల్లప్పజెట్టితో వివాహం జరిగినా, జీవితాంతం అతడితో మనువును పంచుకోకపోవడం, తీరా ఇంకో గంట వ్యవధిలో వీర మంటపం ఎక్కి ప్రాణత్యాగం చేసుకుంటున్న ఎల్లప్పజెట్టిని కలుసుకోవడం, అతని వీరత్వాన్ని గొప్పగా భావించడం, అనంతరం తనతో చీర కట్టించుకోవటం లాంటి విషయాలు మనసును చివుక్కుమని పిస్తాయి. కదిలిస్తాయి.

ఇలాంటి ఎన్నో సన్నివేశాలు నవలలో కనిపించినప్పుడు ఆ కాలం నాటి ఆచార సంప్రదాయాలు, కట్టుబాట్లు, శిక్షలు అదే సామాజికవర్గానికి ఎలా మార్పు చెందుతాయి అన్న చారిత్రక చిత్రపటం ఆవిష్కృతం అవుతుంది. ఇదే విషాదం నేటికీ సీమ జిల్లాల్లో రాజ్యమేలుతూ వుంది.

కరువు జీవితంపై విరక్తి చెందిన బీరప్ప, “వద్దే వద్దు. ఆ కరువు బాధలు వద్దు. ఆ కడుపు కోతలూ వద్దు. మనం పడిన బాధలు మన పిల్లలు పడకూడదు..” అంటూ భార్యతో చెప్పిన మాటల తీవ్రత కరువుకు దర్పణం పడుతుంది.

బీరప్ప ఉజ్జినమ్మలు చూసిన కరువు బీభత్సం, బిడ్డ పాలు కోసం కుడుస్తే చుక్క పాలు రాని వైనం, అడవిలో కోమటి పడుచు తింటున్న కుందేలును లాక్కొని, ఆకలి తీర్చుకోవడానికి బీరప్ప పడిన పాట్లు, కరువులో వారు పసికందును అమ్ముకున్న

సందర్భాలను మనసులో చిత్రీకరించుకుంటే, కరువు చేసిన భిద్రం గగుర్పాటును తెప్పిస్తుంది.

నతీన హాగమనం గురించి, ఆ ఆచారాన్ని రూపుమాపటానికి రాజా రామ్మోహన్ రాయ్ తదితరులు చేసిన త్యాగాల గురించిన విషయం తెలుసు. ఇక్కడ ‘శప్తభూమి’లో సతికి సంబంధించిన ఘట్టం కళ్లారా చూస్తున్నట్లు చిత్రీకరించారు బండి నారాయణస్వామి.

లక్ష్మీదేవమ్మకు చిన్నవయసులో వైధవ్యం ప్రాప్తిస్తుంది. ఆమె అత్తవారింట్లో ఉండిపోతే బంగారు ఆభరణాలు, వస్తుసామాగ్రి, గోవులు, సర్పం అత్తవారింటికి చెందుతాయని తనకు ఏమీ మిగలవని పెదనాన్న నాగప్ప ప్రగడ, “లక్ష్మీదేవమ్మ సతీ సహాగమనానికి సిద్ధమైంద”ని అత్తవారింటికి కబురు పంపుతూ, ఆమెకు చెందిన బంగారు ఆభరణాలను, మిగిలిన అన్నింటినీ తమ ఇంటికి చేర్చాలని ఆజ్ఞ జారీ చేస్తాడు.

లక్ష్మీదేవి ప్రమేయం లేకుండానే - పెదనాన్న నాగప్ప ప్రెగడ సతీ సహాగమనానికి ఏర్పాటుచేసిన కుతంత్ర వ్యూహం, బాలికను సిద్ధం చేయటం, బండి ఎక్కించటం, సృశానానికి తీసుకెళ్లటం, దాసీలు ఆమెను ఈడ్చుకు వెళ్ళటం, బాలికను ఒక్కసారిగా గాలిలో ఊపి మంటల్లోకి విసిరివేయడం, నూనె కట్టెలతో పాపను చితిలో కప్పివేయడం. తదితర సన్నివేశాలు హృదయాన్ని కదిలిస్తాయి. నాడు దాన్ని ఒక సామాజిక దురాచారం అనుకుంటే, ఆచారం వెనుక పెద్దనాన్న మనసులోని కుతంత్రం స్పష్టమవుతుంది.

లక్ష్మీదేవి పరుగెడుతున్నప్పుడు, “చూస్తారేమిరా.. పట్టుకొని మంటల్లోకి తోయండి..” అన్న నాగప్ప ప్రెగడ కర్కశత్యం, “అమ్మా!” అని లక్ష్మీదేవి చేసిన ఆర్తనాదం, చెవుల్లో గింగురు మంటూనే ఉంటాయి. పెదనాన్న నాగప్ప ప్రెగడ, లక్ష్మీదేవిని కూతురుతో సమానమయ్యిందన్న విషయాన్ని ప్రక్కన పెట్టి - ఆమె చనిపోతే ఆమెకు సంబంధించిన ఆస్తి అంతా తనకు చెందుతుందన్న ద్రోహ చింతన స్పష్టమవుతుంది.

కక్ష తీర్చుకునే స్థాయి తీవ్రత ఎంత బలంగా ఉంటుందోనన్న విషయాన్ని హరియక్క మాటలు వివరిస్తాయి. “స్త్రీ పురుషుల మధ్య ద్వంద్వయుద్ధం తమ సంప్రదాయం కాద”ని హండేరాజు సిద్ధ రామప్ప నాయుడు హరియక్కకు సూచించబోతే, హరియక్క “తండ్రి మీద ప్రేమ మగబిడ్డకు ఆడబిడ్డకు వేరువేరు కానప్పుడు, తండ్రి హత్యకు ‘బదులు తీర్చుకునే హక్కు’ మగబిడ్డకు ఎట్లా ఉంటుందో ఆడబిడ్డకు అట్లే ఉండదా?” అని నిలదీస్తుంది.

చరిత్రలో వీరత్వం సంపూర్ణంగా ఉన్న పాత్రలు ఎన్నో

ఉన్నప్పటికీ హరియక్క పాత్ర ఓ ప్రత్యేకతను సంతరించుకుంటుంది. హండే రాజుల్ని సైతం ఒప్పించడం, మల్ల యుద్ధానికి సిద్ధం కావటం, అది కూడా వెంటనే జరిగి తీరాలని పట్టుబట్టడం, లక్ష్మణ దిశగా సివంగి లాగా గురితప్పని వ్యూహంతో, పెమ్మసాని తిమ్మప్ప నాయుడిని మట్టికరిపించడం- ఇలాంటి సన్నివేశాల్లో ఒక స్త్రీ, వీరనారి, నేర్పరి, ధైర్యసాహసాలతో సాధిస్తుంది.

“రణం కుడుపు” ఒక కొత్త పదం. మల్ల యుద్ధంలో ఓడిపోయిన పెమ్మసాని తిమ్మప్పనాయుడిని జెట్టీలు బరబరా ఈడ్చుకొని వచ్చినారు.

హరియక్క గొర్రెను కోసే వేట కత్తి పట్టుకుంది.

గరిడీ మధ్యలో సివంగి మాదిరి నిలబడి ఉంది.

ఇద్దరు జెట్టీలు, పెమ్మసాని తిమ్మప్ప నాయుడి గొంతుకింద పెద్ద గిన్నె ఉంచినారు.

మరొక ఇద్దరు, పెమ్మసాని తిమ్మప్ప నాయుడు కాళ్లను అదిమి పట్టినారు.

హరియక్క అతని గొంతును పరపరా కోసింది.

అతడి మొండెం నుండి తలను వేరు చేసి పక్కన పెట్టింది.

నెత్తురు ఎగజిమ్మింది.

ఎగజిమ్మిన రక్తాన్ని గిన్నెలోకి వైసంగా ఒడిసిపట్టినారు.

చర్మమంతా చెక్కి వేసి, అతని తలను పొయ్యి మాదిరి చేసినారు.

కపాలంలో రక్తం నింపినారు.

ఆ రక్తమే ఎసురుగా అన్నం వండినారు.

నెత్తురీ కూడు తయారయింది.

హరియక్క బట్టలు విప్పి నగ్న మయ్యింది.

ఒడలంతా బూడిద పూసుకుంది.

జుట్టు పాలిండ్ల మీదికి విరబోసుకుంది.

రణంకూడు పాత్ర నెత్తిన పెట్టుకుంది.

ఊరి చుట్టూ దినమొలతో తిరిగింది.

తిరుగుతూ తిరుగుతూ “కోబలి... కోబలి...” అని ఆ చీకట్లో భీకరంగా అరిచింది.

ఆ భూతబలిని కులదైవమైన కొల్హాపురమ్మకు సమర్పించుకుంది. దీన్నే ‘రణం కుడుపు’ కార్యక్రమంగా వివరించారు రచయిత.

వీరత్వం పురుషుల సొత్తే కాదు. కయ్యానికి కాలుదువ్వి ముందుకురికి గమ్యాన్ని ఛేదించడంలో స్త్రీలు తక్కువేమీ కాదని రణం కుడుపు కార్యక్రమం తెలియజేస్తుంది.

అన్ని కాలాల్లోనూ సాంఘిక అసమానతలను

ప్రస్తావించిన విధంగా ‘శప్త భూమి’ లోను 1775 నుంచి 1800 దశకాల్లో వర్ణ విభేదాలు ప్రస్ఫుటంగా కనిపిస్తాయి. సామాజిక వర్గాల్లోని వ్యత్యాసాలను నవల మొదటి నుంచి చివరివరకూ, అవసరమున్న ప్రతిచోటా వివరిస్తూ వచ్చారు రచయిత. అణగారిన దళిత వర్గాల ఆచార సాంప్రదాయాల్ని, జీవన మనుగడ కోసం వారు పడిన పాట్లను, ఆ సాంప్రదాయాల్ని అధిగమించడానికి ఒకటి రెండు పాత్రలు పాటుపడిన తీరు పాఠకుడికి విదితమౌతుంది. అందుకే రచయిత ఈ నవలను ‘దళిత బహుజన చారిత్రక నవలగా రూపుదిద్దుకుంది’ అంటూ వివరిస్తారు.

ఆనాటి అల్పకులాల, వర్గాల సామాజిక జీవన వైవిధ్యాలను కళ్ళకుకట్టినట్లు చూపించే నేపథ్యంలో రచయిత పరిశ్రమ అద్భుతమనిపిస్తుంది. అధ్యయనం పూర్తిస్థాయిలో సాగి దాన్ని భావితరాలవారి అవగాహనకు అంది పుచ్చిన “మాదిగలు చేతిపనివారు. చెప్పులు కుడతారు. తాళ్లు పేనుతారు. మోట గూనలు తయారుచేస్తారు. వారు అగ్రకులాలకే కాదు గ్రామానికే బానిసలు” అంటూ వివరించారు, వారి సామాజిక స్థితిగతులను రచయిత.

ప్రతి ఏటా జరిగే గులిగానప్ప పరసలో కేవలం మాదిగల చేత కొన్ని తరాలుగా నిర్వహించబడే ఒక తంతు వర్ణన పాఠకుడి మనోఫలకంపై ముద్రించక మానదు.

మాదిగలకు ఆ అగ్రహారంలో ఒక చారిత్రక సంబంధం ఏర్పడి ఉంది. కొత్తగా పెళ్లి చేసుకున్న మాదిగ జంటలు గులిగానప్ప పరసలో గుండు కొట్టించుకొని, గుండు చుట్టూ సున్నం బొట్లు పెట్టించుకుని రెండు కాసులు అగ్రహార స్వామికి అవరూఢ సుంకం చెల్లించాలి. ఎందుకంటే గతంలో ఒక్క మాదిగ చేసిన తప్పుకు ఆ ఊరి మాదిగ కుటుంబాలు అన్ని ఈ నేర సుంకం చెల్లించవలసి వస్తుంది. నేరం గురించి ఆరా తీస్తే..... ఒక అందమైన మాదిగ యువకుడు కుంభినీ దొరకున్న క్రాపును చూసి, తను కొప్పును తీసివేయించి అలా క్రాపుతో అందంగా మారటం, కాపుల స్త్రీలు మనసు పారేసుకుని ఆ యువకుడిని ఎగబడి చూడడం, అప్పటి అగ్రహార పరిపాలకుడు నాగప్ప ప్రగడ అన్నకు, తన ఆడవాళ్లను మాదిగ యువకుడి నుంచి ఎలా కాపాడుకోవాలో ఆలోచించటం....ఇది వారి జీవితాలకు శాపమయింది.

మిగిలిన మాదిగలకు కూడా బుద్ధి వచ్చేట్లు చేయాలని ఆగ్రహించాడు. మాదిగ యువకుడు కొప్పు తీయించి క్రాపు చేయించుకున్న దాన్ని నేరంగా భావించినట్లు తీర్మానించి అందుకు శిక్షగా ఆ యువకుడికి వెంటనే గుండు కొట్టించి,

గుండు చుట్టు సున్నం బొట్లు పెట్టించి, అపరాధ సుంకం విధించి గ్రామ బహిష్కరణ చేస్తారు. నాటినుంచి గులిగానప్ప వరసలో కొత్తగా వివాహవైన జంటలు గుండు కొట్టించుకోవాలి. రెండు కాసులు సుంకం చెల్లించుకోవాలి.

ఆ నేర భారం రానురాను మాదిగల ఆచారంగా మారింది. కొత్త జంటలు ఈ ఆచారాన్ని తిరస్కరించ బోతే కుల పెద్దలు “వంశం నిర్వంశం అవుతుందని నమ్ముతూ, భయపడుతూ ఆ జంటలకు బలవంతంగా గుండ్లు చేయించేవాళ్ళు.”

దీనికి సంబంధించిన విషయాలను చదివిన ప్రతిసారి నాటి సామాజిక స్థితిగతులు మనసును తాకి ఉక్కిరిబిక్కిరి చేస్తాయి.

చిన్నప్పుడు అగ్రహారం నుంచి పారిపోయిన మాదిగ యువకుడు ఎక్కడెక్కడో గురువులను ఆశ్రయించి, ఎన్నో విద్యలను అభ్యసించి, ఇప్పుడు నిడుమామిడిస్వామి గారూపాంతరం చెంది అగ్రహారానికి వస్తాడు. శతాబ్దాలుగా గూడుకట్టుకొని ఉన్న ఆచారం మాటున బంధింపబడ్డ మాదిగల జీవితాల్లో స్వేచ్ఛ నింపాలని ప్రయత్నిస్తాడు. గవి మఠం లో మాదిగలతో సభ ఏర్పాటు చేస్తాడు.

“గులిగానప్ప వరసలో అగ్రహారం మాదిగలు గుండ్లు కొట్టించుకోకూడదు. సున్నం బొట్లు పెట్టించుకోకూడదు. సుంకం చెల్లించేది లేదు. ఏ దేవుడు శాపం పెడతాడో, ఏ బ్రాహ్మణుడు ఏ శిక్ష వేస్తాడో చూద్దాం,” అంటాడు నిడుమామిడిస్వామి.

తనను అనుసరిస్తున్న మాదిగ యువకుల్లో ఒక కొత్త స్వేచ్ఛా భావజాలాన్ని నింపే నేపథ్యంలో నిడుమామిడిస్వామి పాత్ర అద్వితీయంగా గోచరిస్తుంది.

“ఈ మాదిగ కులంలో పుట్టి మనం ఇన్నాళ్లు అనుభవించింది చాలు. అన్నం లేక, నీళ్లు లేక, అంటరానివారమైపోయి, మృత మాంసభక్షణ చేసి, రోగాలు రొమ్మలతో అనుభవించింది చాలు. ఇంక మన పిల్లలైనా బాగుపడనీ...! తల ఎత్తుకొని తిరగనీ,” అంటూ ఉత్తిప్పలను చేస్తాడు.

తరతరాల కట్టుబాట్లను ఛేదించటానికి సిద్ధమైన నిడుమామిడిస్వామిని, అనుచరులను, దళారులు అడ్డుకొని వెనక్కు పంపుతారు. నిడుమామిడిస్వామికి నిద్ర పట్టక, మనసంతా గులిగానప్పకొండ చుట్టూ పరిభ్రమిస్తుంది. మనసంతా ఆ విషయాలే....

గులిగానప్పకొండ ఒక ప్రకృతి. సృష్టిలో అందరూ

పుట్టినట్లే మనము పుట్టినాము. గులిగానప్ప కొండమీద గొర్లు మేకలు తిరుగుతాయి. మనము తిరగకూడదా! ఆ జంతువులు పశువులకంటే మన మాదిగ మనుషులు తీసిపోయినారా..!” అందుకే రేపు కొండ ఎక్కాలనుకొంటాడు.

గులిగానప్ప కొండను సమీపిస్తాడు నిడుమామిడిస్వామి.

“మాదిగ వారు కొండ ఎక్కితే పక్షవాతము వచ్చి కాళ్ళు చేతులు పడిపోతాయి’ అన్నది భయం కొలిపే ఆచారం.

నిడుమామిడిస్వామి కొండ పాదం నుంచి మెట్లు ఎక్కుతూ పైకి పోతాడు.

“కోనేట్లకి దిగితే మళ్ళీ పైకి రారు” అన్నది వారి సమ్మతం.

స్వామి కోనేట్లో మూడు మునకలు వేస్తాడు.

“మాదిగలు సత్రంలోకి పోకూడదు” ఆచారం.

స్వామి సత్రంలో పచార్లు చేస్తాడు.

“ధ్వజస్తంభాన్ని తాకితే తల వెయ్యి చెక్కలవుతుంది” ఆచారం.

నిడుమామిడిస్వామి ధ్వజస్తంభాన్ని కొగిలించుకుంటాడు.

అన్ని చేసిన నిడుమామిడిస్వామికి ఏమి కాలేదన్న సత్యం ఇతరులకు బోధపడుతుంది.

ఇలా ఆచారాల్ని, మూఢసమ్మకాల్ని ఛేదిస్తూ ఒక తరాన్ని ముందుకు నడిపించిన తీరు అద్భుతమనిపిస్తుంది.

ప్రాంతీయ, మాండలిక భాషను ఎంపిక చేసుకునే క్రమంలో రచయిత చేసిన కృషి, అధ్యయనం ప్రశంసించదగ్గది. 17, 18 శతాబ్దాల కాలంలో, అప్పటికి మనుగడలో ఉంటున్న వస్తు సామాగ్రి, నివాస సముదాయాలు, ధాన్యపు వివరాలు, ధరిస్తున్న ఆభరణాలు- తదితరాలన్నింటి కోసం అప్పటి పదజాలాన్ని, పదబంధాల్ని పాఠకులకు పరిచయం చేయటంలో రచయిత నిష్ణాతులయ్యారు అని చెప్పటం కంటే, ఆ కాలానికి చెందిన ఒక సంపూర్ణ భాషా వికాసాన్ని కల్పిస్తూ తన అద్భుత భాషా కౌశలాల్ని ప్రస్తుటం చేశారు. రాయలసీమ జన జీవన ఇతివృత్తంతో అద్భుతంగా సాగిన “శప్తభూమి” నవల సాహితీ జగత్తులో చిరస్థాయిగా నిలుస్తుంది. సీమ ప్రాంతాల్లోని విశ్వవిద్యాలయాలలో విద్యార్థులకు బోధనాంశంగా ఈ గ్రంథాన్ని సిఫార్సు చేసి, చర్యలు తీసుకొని ప్రోత్సహిస్తే అటు సాహితీ జగత్తుకు, ఇటు చారిత్రకాంశాలకు సమున్నత బాధ్యత వహించినట్లు అవుతుంది.

ప్రజా గజక్కు

- సిరా
9866087709

కులము మతముల ఉగ్రవాదం సంఘజీవన శరాఘాతం
కలము హలము గుండె గాయం మనిషి మనుగడ పతన కావ్యం

తిండి ఏమిటో తోడు ఎవరో నిర్ణయంలో పరుల జోక్యం
స్వేచ్ఛ సంకెల ప్రజాస్వామ్యం భావితరముల శిరోభారం

అణువు అణువున అవినీతి ప్రీతి అల్లుకొన్నది పాలనంలో
లోచెదలు బట్టిన చెట్టువలెను చచ్చుబడినది దేశ సౌధం

బతుకుపాఠం నేర్చుబదులు భ్రమలు బోధలు చేయుచున్నవి
శాస్త్ర సమ్మతి కాని అంశం కాగలదె ఎన్నడు దారి దీపం

అరికాళ్ళు బొబ్బలు పేలుతున్నా అంచెవెయ్యని మహాపూనిక
ప్రకటించెనవనికి ఓయీ 'సిరా' ప్రత్యామ్నాయపు రాజకీయం

ప్రార్థనల కీలల మండు సంపద తీర్చగలుగునె జనుల ఆకలి
కాయకష్టం ఎరుగనోళ్ళకు కంకి వేదన బదిర నాధం

బాల్యం తుషారంలో మెరిసిన
తొలి కిరణాన్ని నేను

సునులేత బాలంకురాలలో

విరిసిన హరితాక్షరాన్ని

అప్పుడప్పుడే రెక్కలు మొలుస్తున్న

బుజ్జి పలకలు

అమ్మ ఒడినుండి బడిదారి పట్టిన

చిట్టి అడుగులు

నా బడి తామరాకుపై

ప్రకాశించే వజ్రకాంతులు

బుడిబుడి నడకలు, చకచక పరుగులు

ఒక్కొక్క మెట్టుగా నడిచే

నిచ్చిన నేను

అధిరోహణలో తడబడి, గ్రహణం పట్టి,

నక్షత్రాల సాగు

మనకబారినప్పుడు

పంచేంద్రియాలకు పదునుపెట్టే

అంతర్నేత్రాన్ని

రెక్కలోచ్చాక

ప్రగతి శిఖరంపై

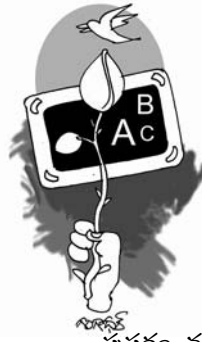
కాంతి కిరీటం ధరించినప్పుడు -

అక్కడ -

నా కిరణ ప్రతిబింబాన్ని చూసి,

అబ్బుర పడతాను

నా బడి దోసిలిలోని పలక - పుస్తకమై

- ఎస్. సుమిత్రా దేవి
7207550867

పుస్తకం మస్తకమై

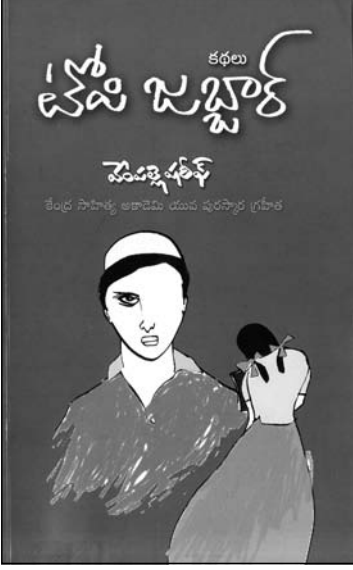
విస్తరించిన మేధ

మానవతా తరువుగా కాంక్షించే

గురువును నేను

విశ్వ వెలుగుల కోసం

కాంతి నక్షత్రాల సాగు చేస్తాను

వర్తమాన వాస్తవిక జీవితచిత్రాలు 'టోపి జబ్బార్' కథలు

- వారప్రసాద్

జీవితాన్ని, సమాజాన్ని సునిశితంగా పరిశీలిస్తే కొత్త విషయాలు అవగాహనకు వస్తాయి. అందుకు ఉదాహరణ వేంపల్లి షరీఫ్ కథలు. ఒక ప్రతిభావంతుడైన కథకుడిగా వేంపల్లి షరీఫ్ వర్తమాన వాస్తవిక కథాంశాలతో తెలుగు కథా సాహిత్యాన్ని పరిపుష్టం చేస్తున్నాడు. గతంలో 'జుమ్మా' కథల సంపుటితోనే తెలుగు కథా పాఠకులకు శక్తివంతమైన కథకుడిగా పరిచయమయ్యాడు. విస్మరించబడిన, నిర్లక్ష్యం చేయబడిన జీవిత కోణాలను తన కథలలోకి తీసుకొచ్చి అర్థం చేయించే ప్రయత్నం చేస్తున్నాడు.

అనేక అసత్యాలు సమాజంలో సత్యాలుగా చలామణి అయిపోతుంటాయి. చాలా అన్యాయాలు న్యాయాలుగా సమాజంలో కొనసాగిపోతున్నాయి ఇప్పటికీ. ఎంతో అజ్ఞానం, జ్ఞానంగా బోధించబడుతూనే ఉంది ప్రతిరోజూ. సమాజంలో అతి మామూలుగా ఇవన్నీ జరిగిపోతూ ఉంటాయి. అది ఎంతటి అసత్యమైనా సరే. సంవత్సరాలుగా కొనసాగిపోతూ ఉంటుంది. అది అసత్యమని, అది అన్యాయమని ఎవరో ఒకరు గట్టిగా అరిచి చెబితే, అందులోనూ కథగా చెబితే, అప్పుడు ఆ అసత్యానికి, ఆ అన్యాయానికి అడ్డుకట్ట పడుతుంది. తెలుగు సాహిత్యంలో కథల రూపంలో సరికొత్తగా కొన్ని ఇటువంటి సత్యాల్ని, ఇటువంటి అన్యాయాల్ని, ఇటువంటి అజ్ఞానాల్ని మనకు కనబడకుండా చేస్తున్న వాటి ముసుగుల్ని అవలీలగా

లాగి అవతల పడేస్తున్న కథకుడు షరీఫ్. ఇప్పటి వరకూ ఇలాంటి అంశాల్ని గొప్పగా చెప్పి తెలుగు కథా సాహిత్యాన్ని సుసంపన్నం చేసిన వారి దారిలో వినయంగా ప్రయాణిస్తున్నాడు వేంపల్లి షరీఫ్.

'టోపి జబ్బార్' కథా సంపుటి వేంపల్లి షరీఫ్ రెండో కథల పుస్తకం. దీనికి ముందు 'జుమ్మా' కథలు పుస్తకం వేసాడు. ఈ రెండింటికీ మధ్య 'తియ్యని చదువు' అని మరో కథా సంపుటి కూడా వేశాడు. ఈ సంపుటిలోని కథలు తాను డిగ్రీ చదువుతుండగా పిల్లల కోసం రాసిన కథలుగా చెప్పుకున్నాడు. అవి బాలసాహిత్యం కోవలోకి వస్తాయి. ఆ కథలనీ, ఆ సంకలనాన్నీ మినహాయిస్తే 'జుమ్మా', 'టోపి జబ్బార్' ఈ రెండు కథా సంపుటాల్లోని కథలూ తెలుగు కథా సాహిత్యానికి సరికొత్త వెలుగును ప్రసరించేవే అనడం అతిశయోక్తి కాదు.

వేంపల్లి షరీఫ్ రాసిన కథ చదివితే ఒక కొత్త విషయాన్ని ఖచ్చితంగా తెలుసుకోగలుగుతాం అనే భరోసా ఉంటుంది. ఆ విధంగా ఇప్పటిదాకా తాను రాసిన కథల ద్వారా ఆ నమ్మకం కల్పించుకోగలిగాడు షరీఫ్. అలా అనుకునే పాఠకులు షరీఫ్ కు ఏర్పడ్డారు. సాధారణంగా కథకులు ఎక్కువమంది మానవ సంబంధాలను అర్థతగా తమ కథల్లో చెప్పి మెప్పిస్తారు. మనుషుల మధ్య అనుబంధాలను పెంచడానికి, మానవ సంస్కారాన్ని కొంతైనా ఉన్నతీకరించడానికి అటువంటి కథలు

ఖచ్చితంగా దోహదపడతాయి. వేంపల్లె షరీఫ్ ఇవన్నీ చేస్తూనే అదనంగా పాఠకుడికి కొత్త జ్ఞానాన్ని అందిస్తాడు. తాను తీసుకునే కథావస్తువు ఆ జ్ఞానాన్ని పాఠకుడికి కలిగించేలా జాగ్రత్తగా కథను తీర్చిదిద్ది అందిస్తాడు.

'టోపి జబ్బార్' కథా సంపుటిలో పదకొండు కథలున్నాయి. ఈ కథలన్నీ తెలుగు కథా సాహిత్యానికి కొత్త కథాంశాలే. ఉదాహరణకి 'అమ్మబొమ్మ' కథ. ఈ కథలో ఇద్దరు చిన్న పిల్లలు తెలుగు వర్ణమాల పుస్తకంలో అక్షరాలను చూసి 'అ' అనే అక్షరం దగ్గర ఉన్న బొమ్మ విషయంలో గొడవ పడతారు. ఆ బొమ్మ ఎంతో అందంగా ఉంటుంది. ఆ ఇద్దరు పిల్లలకీ ఆ బొమ్మ బాగా నచ్చుతుంది. అయితే ఆ పిల్లల్లో ఒకరు ఆ బొమ్మలో ఉన్న అమ్మ మా అమ్మ అంటుంది. ఆ అబ్బాయి కాదు మా అమ్మ అంటాడు. ఇద్దరూ గొడవపడి ఏడ్చుకునే వరకూ వెళ్తుంది. ఇంట్లో నుండి ఆ అబ్బాయి తండ్రి బయటికొచ్చి విషయం తెలుసుకుంటాడు.

ఆ అమ్మాయి ఆ బొమ్మలో ఉన్న అమ్మబొమ్మ మా అమ్మ అని ఎందుకు అంత గట్టిగా వాదిస్తుందో అడుగుతాడు. ఆ బొమ్మలో ఉన్న అమ్మబొమ్మకు బొట్టు వుంది. మా అమ్మకు కూడా బొట్టు ఉంటుంది. వాళ్ళమ్మకు బొట్టు లేదు కదా! అందుకే ఆ బొమ్మలో ఉన్న అమ్మ మా అమ్మ అంటుంది. ఇద్దరు చిన్నపిల్లలు గుర్తించిన ఈ విషయం మన విద్యావ్యవస్థ గుర్తించకుండా సంవత్సరాల తరబడి ఇటువంటి జరిగాయి. జరుగుతున్నాయి. సున్నితమైన మనస్సు, చురుకైన బుద్ధికుశలత కలిగిన పిల్లల మనస్సుల్లోకి ఇటువంటి వైరుధ్యాలు ఎంత సులువుగా ప్రవేశిస్తాయో ఈ కథ మనకు గ్రహింపునిస్తుంది.

మతాలు, కులాలు, ఆచారాలు, విశ్వాసాల పేరుతో రకరకాలుగా విడిపోయి వున్న పెద్దవాళ్ళ గొడవ పిల్లలకు పట్టదు. ఒక కవి అన్నట్లుగా 'పిల్లలు వట్టి పిల్లలు'. పిల్లలకు బోధించే విషయాల పట్ల పెద్దలు ఎంత జాగ్రత్తగా, ఎంత బాధ్యతగా ఉండాలి. కాని సరిగ్గా దీనికి పూర్తి విరుద్ధంగా అత్యంత నిర్లక్ష్యంగా, బాధ్యతా రహితంగా మన విద్యావ్యవస్థ ఉంది. ఒత్తిడి చదువులను తట్టుకోలేక తల్లితండ్రులను దుఃఖనముద్రాలను చేసి పిల్లలు మరోదారి కనపడక ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నారు. ఎంత బండబారిపోయి వుందో మన వ్యవస్థ దీన్నిబట్టి అంచనా వేసుకోవచ్చు. విద్యావ్యవస్థే కాదు, ఈ రోజు అన్ని రంగాలూ వైఫల్యం చెంది ఈ తరాన్ని అతలాకుతలం చేస్తున్నాయి. ఈ వైఫల్యాల బారిన బడిన

జీవితాల్లోంచే ఇటువంటి కథలు వస్తున్నాయి. ఇటువంటి కథలు తప్పుదారిన పోతున్న వ్యవస్థకు ఒక హెచ్చరిక.

తన జుమ్మా కథల సంపుటిలో కూడా ఇటువంటిదే ఒక కథ ఉంది. దాని పేరు 'తెలుగోళ్ళ దేవుడు'. పాఠశాలలో ఆటల పోటీలు జరుగుతాయి. గెలిచిన పిల్లలకు బహుమతులుగా దేవుళ్ళ ఫోటోలు ఇస్తారు. ముస్లిం కుటుంబానికి చెందిన పిల్లలు అవి ఇంటికి తీసుకెళ్ళి తల్లితండ్రులకు ఇస్తారు. వాటిని అందరికీ చూపించుకోలేక, పిల్లల ప్రతిభను అందరి ముందూ ఆ బహుమతులను చూపించి ప్రదర్శించుకోలేక నానాపాట్లు పడతారు ఆ తల్లితండ్రులు. కనీసం బహుమతులుగా ఇలాంటివి ఇవ్వగూడదనే స్పృహ ఆ పాఠశాల ఉపాధ్యాయులకు లేకపోవడం ఆ తల్లితండ్రులకు బాధ కలిగిస్తోంది. ఇలాంటి కథలు అలాంటి వారికి కనువిప్పు కలిగించాలి.

మళ్ళీ 'టోపి జబ్బార్' దగ్గరకు వస్తే దీనిలో కూడా ఇలాంటి కథలే. చెప్పేతీరు కూడా చాలా ఆసక్తిని కలిగిస్తుంది. కథల్లోని తాజాతనం పాఠకుడిని కథలో లీనమైపోయేలా చేస్తుంది. 'గోళ్ళు' కథ పాఠకులకు బాగా నచ్చే కథ. ఆడపిల్లలపై వివక్ష చూపే వాళ్ళపై యుద్ధం చేయడానికి ఏదైనా సరే ఒక ఆయుధం అవసరం ఆడపిల్లలకి అంటాడు రచయిత. గోళ్ళు బాగా పెరిగిపోయినా తీయనీయకుండా వెయిరాంతున్న చిన్నపిల్లవాడిని ఆధారం చేసుకుని అల్లిన మంచి కథ 'గోళ్ళు'. ఆ పిల్లవాడు నిద్రపోతున్నప్పుడు పథకం పన్ని తల్లి వాడి గోళ్ళు కత్తిరించి వేస్తుంది. ఇది చూసి రచయిత అయిన ఆమె భర్త తన భార్యని చిన్నప్పుడు నీకు గోళ్ళు ఉండేవా? అని అడుగుతాడు. ఉండటమే కాదు ఆ గోళ్ళ ద్వారా ఇంట్లో తమ్ముడితో ఎట్లా యుద్ధం చేసేదో ఉత్సాహంగా చెబుతుంది. దాన్నే కథాంశంగా తీసుకుంటే బాగుంటుందని ఆ కథలోని రచయిత భర్త భావిస్తాడు. అద్యంతం ఆసక్తిగా సాగే మిగతా కథంతా పాఠకుడు చదువుకుంటేనే బావుంటుంది. ఇలా షరీఫ్ కథలన్నీ ఏదో కొత్త విషయాన్ని పాఠకుడికి సరికొత్తగా చెప్పి ఒప్పించి కానీ వదలదు.

మనదేశంలో స్వాతంత్ర్యం నాటి నుండి అభద్రత ముస్లిం మైనారిటీలలో పెరుగుతూ వచ్చింది. ఆనాడు పాకిస్తాన్ విభజన సందర్భంగా భారతదేశం హిందూరాష్ట్రంగా మారే పరిస్థితులను కొందరు ఊహించి భయపడ్డారు. ఈ రోజు హిందూ మతోన్మాద శక్తులు బలపడి భారత రాజకీయాలలో ప్రభావిత శక్తిగా ఎదిగాయి. ఇన్నాళ్ళూ దేశంలో కలగలసిపోయి ఉన్న

మైనారిటీలలో తాము వేరు అన్న భావన పాదులు తొడగడానికి హిందూ మతోన్మాద శక్తులు బలం వుంజుకోవడం కారణం. రాజ్యాంగం నిర్దేశించిన లౌకిక భావన దేశంలో వెళ్ళునుకోలేకపోయింది. అభ్యుదయ శక్తులు, వామపక్షాలు, ప్రజాతంత్ర శక్తుల ప్రభావం క్రమంగా దేశంలో బలహీనపడడంతో మతోన్మాద శక్తులకు ఎదురులేకుండా పోయింది. ఈ తరం మైనారిటీలు విపరీతమైన ఒత్తిడి జీవితాలను, ఆందోళనకర జీవనశైలిని అనుభవించాల్సి వస్తుంది. ఈ అంశాలన్నీ కథల రూపంలో పాఠకుడిలో ఆలోచనలు రేపుతాయి షరీఫ్ కథలు.

ఈ పుస్తకంలో చాలా విలువైన ముందుమాటలు ఉన్నాయి. పైన చెప్పిన పరిణామాలు, మైనారిటీల వర్తమాన స్థితిగతులు, తెలుగు సాహిత్యంలో ముస్లిం మైనారిటీల జీవిత ప్రతిఫలనం వంటి అంశాలు చాలా లోతుగా ముందుమాటల్లో ప్రసిద్ధులైన ఆయా రచయితలు విశ్లేషించారు. అవి షరీఫ్ కథలను, వాటి నేపథ్యాన్ని అవగాహన చేసుకోవడానికి దోహదం చేస్తాయి.

ఇలా కలగలసిపోయి వున్న మనుషుల్లో వర్తమాన సమాజంలో ఏర్పడుతున్న విభజన భావాల్ని తన కథల్లో చాలా నేర్పుగా కూర్చాడు షరీఫ్. తెలుగులో కథలు వర్తమాన సమాజాన్ని వాస్తవికంగా పట్టించేవి చాలా అరుదు. షరీఫ్ లాంటి కొద్దిమంది కథా రచయితలు ఆ ఖాళీలను పూరించడం అభినందించాల్సిన విషయం. వర్తమాన సామాజిక పరిస్థితులను, కాస్త లోతుగా అర్థం చేసుకుంటేనే గాని ప్రజల జీవితాల్లోని మార్పులు అర్థం కావు. మార్కెట్ శక్తులు మానవ సంబంధాలను పూర్తిగా ఆర్థిక సంబంధాలుగా మార్చేయడంలో సఫలీకృతం అయ్యాయి. వ్యాపార లక్షణాలు మానవ విలువలను హరించివేస్తాయి. వ్యవస్థను వస్తువులు అమ్ముకోవడానికి, లాభాలు గడించడానికి వీలుగా తీర్చిదిద్దడం జరిగింతర్వాత విలువలన్నీ దాని చుట్టూనే తిరుగుతున్నాయి. అందుకే వ్యవస్థ మౌలికంగా మారాలన్న స్పృహ కలిగి ఉండడం ఈనాటి అవసరం. అది మరీ ముఖ్యంగా రచయితలకు ఎక్కువగా ఉండాలి. ఉన్న సమాజంలో మార్పు సాధ్యమే అనే తీరు భ్రమలకు లోను చేసి సమస్యలను మరింత జటిలం కావడానికి మాత్రమే దోహదం చేస్తుంది. ప్రపంచం మీద అమెరికా, యూరప్, మిగతా ధనిక దేశాల పెత్తనం వ్యాపారంతోనే ముడిపడి ఉంది. అభివృద్ధి, ఆర్థిక కార్యకలాపాల

అధారంగా చూస్తే ప్రజల సమస్యలకు పరిష్కారం ఈ వ్యాపార ప్రపంచం ఏనాటికీ ఇవ్వలేదు.

'టోపీ జబ్బార్' సంపుటిలో మరో కథ దహనం. పులిగోరు మెడలో ధరించడం భూస్వామ్య విలువల అవశేషం. జంతువులపై ఆధిపత్యం సాధించిన క్రమంలో అనేక రకాలుగా జంతువులను మానవులు మట్టుపెట్టారు. ఆధునిక స్పృహ జంతువుల పట్ల మారింది. మానవులతో పాటు జంతువులకీ ఈ భూమ్మీద నివసించడానికి చోటు ఉండాలి. వాటికి కూడా హక్కులు ఉన్నాయనే వాటిని కాపాడుకోవాలనే అవగాహన ఆధునిక కాలంలో పెరిగింది. ఈ అంశాన్ని అత్యంత ఆధునిక రీతిలో ఈ 'దహనం కథలో షరీఫ్ చెప్పగలిగాడు. ఆ పులిగోరు ధరించిన పులిరాజును ఆవు వెంటాడుతూ ఉంటుంది. తన కథ రాయమంటూ వేధిస్తుంది. ఎంత ప్రయత్నించినా ఆ ఆవు నుండి తప్పించుకోలేకపోతాడు. చాలా ప్రయత్నాలు చేస్తాడు. చివరకు తను ధరించిన పులిగోరును దహనం చెయ్యడంతో ఆవు వెంటాడటం ఆగిపోతుంది. సింబాలిక్ గా పాఠకుడికి ఆసక్తి కలిగించేలా రాయడంలో కథకుడు విజయం సాధిస్తాడు.

పిల్లలను కొట్టడం, ఇతరులపై దౌర్జన్యం చేయడం నాగరిక చర్యలు కావు. 'ఓంటిచెయ్యి' కథ ఈ విషయాన్ని చాలా బాగా చెప్పింది. అదీ చాలా కొత్తగా చెప్పాడు. కథలో పాత్రలకు చేతులు మాయమైపోతుంటాయి. కొందరికి ఒక చెయ్యి. మరికొందరికి రెండు చేతులూ మాయమైపోతాయి. భార్యకు ఒక చెయ్యి, భర్తకు ఒక చెయ్యి, వాళ్ళ ఇంటి ఓనరుకు రెండు చేతులూ మాయమైపోతాయి. చేతులు అతికించుకోవడానికి హాస్పిటల్స్ లో పెద్దపెద్ద క్యూలు పెరిగిపోతూనే ఉంటాయి. నాగరిక సమాజంలో పిల్లలను కొట్టడం కానీ, సాటి మనుషుల మీద దౌర్జన్యం చేయడం గానీ, చేతులు ఆడించడం గానీ ఎంతటి అనాగరికమో ఈ కథ హత్తుకునేలా చెప్తుంది. కథాంశం ఎన్నుకోవడమే కాకుండా ఆ కథను సరికొత్తగా, భిన్నంగా చెప్పాలన్న కథకుడి లక్ష్యం ప్రతీ కథలో కనపడుతుంది.

షరీఫ్ కథలు చెప్పాలనుకున్న విషయాన్ని చాలా పకడ్బందీగా చెప్తాయి. పాఠకుడు కథలో ఇరుక్కుపోతాడు. కథ చదివాకా తెలుసుకున్న విషయాన్ని గ్రహించాల్సిందే. అదే కదా కథ పరమప్రయోజనం. షరీఫ్ కథలు ఆ పని బాగా చేస్తాయి. ఇలాంటి కథల్ని ఇంకా ఎక్కువగా పండించాల్సిన అవసరం ఇప్పుడు బాగా ఉంది. షరీఫ్ ఆ పనిలోనే ఉన్నాడు. 'టోపీ జబ్బార్' కథా సంపుటిలోని కథలన్నీ ఈనాటి మన సమాజంలో జరుగుతున్నవే. వాటిని కథల రూపంలో చదివితే మరింత బాగా జీవితం అర్థమవుతుంది. ♦

కవిత

నా దేశపు వేణువు ఇలా పాడుతోంది
ఓ... ఈ భూమి మనిషీ...!
శ్వాసించడం సరిగా రాదా!
శ్వాసకు స్వేచ్ఛ లేదా?
ఇంకా నేర్చుకుంటున్నావా
ఎన్నాళ్ళకు సరిగా పీల్చగలవ్
నీ గాలిని గుండెలనిండా

ఈ భూమి పద్యం

- వి.యోగానందం నాయుడు
9110770545

ఒకే దారంతో కుట్టబడిన వివిధ పేజీలు
ఒకే పుస్తకంలోనివి కావని ఎవరంటున్నారో చెప్పు

మనం చూస్తాము కలిపి కుట్టేద్దామని

ఈభూమి మనిషీ.. భూమిగా.. మనిషిగా.. వేరుపడుతున్నాడా
ఈ అడుగులు ఏ దిశకో నీకైనా తెలుసునా
దారులు వేరైనా గమ్యం ఒకటే కదా.. మరిచావా
మరిపించారా

అటుచూడు.. ఈ భూమి కొరకు నడిచేవాళ్ళు ఇటే
వస్తున్నారు.. కలిసిపో...
వేల పిడికిళ్ళు
వేలవేల గొంతులు

మూడురంగుల భూమి గుండెలో ఒకే నెత్తురు పారుతోందని
ఇంటిపేరునో ఒంటిపేరునో రక్తం పేరుగ పులమకండని
ఎదకు ఎదురెల్లి తెలుపు
గుండె గుండెకు చాటి చెప్పు

ఎర్రెర్రని కళ్ళు
మళ్ళీ మొలుస్తున్నాయ్... మొలవాలి
స్వాతంత్ర్యానంతర స్వాతంత్ర్యం కోసం
ఇదిగో ఇది మనభూమి.. మన పద్యం.. అందుకో ఐక్యతా
రాగం

వాళ్ళు చూస్తారు వేరుచేయ కత్తిరిద్దామని

గొంతు కలిపి హెచ్చించి పాడెయ్
ఓ.. ఈ భూమి మనిషీ..!

తూర్పున పూసిన

ఉదయరాగ మందారం
ముసిముసి నవ్వులు చిమ్ముతూ
ముంగిలి ముందు విచ్చుకున్న
ముగ్గుల కులుకు

చీకటి ఆకాశంలో చిగురించిన
నిశిరాగ చుక్కలు
చంద్రమోముతో పలకరించిన
కడలి తరంగాల కన్యక

కదలని పర్వతాలను
చుట్టుముట్టిన గోదావరి
గుసగుసలు చెప్పే గిరిజన

రవీ నీవాక కవి

- కోడం పవన్ కుమార్
9848992825

తండాలు
తనవితీరా ప్రేమరాగం కురిపించే
కుదురైన జీవన సంపుటి

శిశిరమ్ము దాటి
చిక్కటి వసంతంలో కోకిల రాగం
కోరి కోరి వడ్డించే
ప్రకృతి సౌందర్య చిత్రలిపి

కవిత్వం తీగలా సాగి
తీతువుపిట్ట గొంతులో పాటవుతుంది

కవి
చీకటి గుండెలను చీల్చి
శివమెత్తిన రవిబింబమవుతాడు

జీవన

గమనం

- గూడూరు గోపాలకృష్ణమూర్తి
7382445284

వెండి ద్రవీభూతమై వసుధపై ప్రవహించినట్లు పిండారబోసినట్లు శశాంకుని చల్లని వెన్నెల భూమినంతా పరుచుకుని ఉంది. ఈ వెన్నెల రాత్రి ఎంత హాయిగా ఉంది? అని అనుకుంటున్నాను. అందులోనూ తను పూల మొక్కల కుర్చీ వేసుకుని కూర్చుని ప్రకృతి సౌందర్యాన్ని ఆస్వాదిస్తోంది. ఎంతేనా తను ప్రకృతి ప్రేమికురాలు.

మల్లెపూల పరిమళాలు, సన్నజాజి పూల గుబాళింపు, ఆ ప్రక్కనే లిల్లీపూల సువాసన. వాటినన్నింటిని ఆస్వాదిస్తూ, ఆకాశంపై నున్న తారకల్ని వీక్షిస్తూ భావనా ప్రపంచంలో విహరిస్తున్నాను. పనిమనిషి ముత్యాలు మొక్కలకి నీళ్ళుపోసి ఉంటుంది. మట్టివాసన ఎంత ఎంత బాగుంది? అని అనుకుంటున్నాను.

“అమ్మగోరూ!!!”

ఆ పిలుపుకి ఒక్కసారి తృణ్ణిపడి బాహ్య ప్రపంచంలోకి వచ్చాను. ఎదురుగా పనిమనిషి ముత్యాలు

“ఏంటి ముత్యాలూ? ఇంటికి వెళ్ళకుండా ఇక్కడే ఉండిపోయావా?” అని అడిగాను ముత్యాలిని.

“ఇంటికి వెళ్లనేదమ్మా. సాయంత్రం కాడనుండి మీరు అలా ఒంటరిగా అలా మొక్కల కాడ కురిసే ఏసుకుని అలా ఒంటరిగా కూకుని పరద్యాసంగా ఆలోచిస్తున్నారు. మరినేను ఏం మాటాడనేకపోయాను.” అంది ముత్యాలు.

ముత్యాలు అన్నట్టు తనది యాంత్రిక జీవితమే. తన పేరు ప్రశాంతే కాని తన జీవన మనుగడలో ప్రశాంతత లేదు. ఎందుకంటే ఉదయం లేచినప్పటినుండి ఉరుకులపరుగుల జీవితం తనది. ఇంత ఉడకేసుకుని నాలుగు మెతుకలు కతిగి టిఫిన్ బాక్సు పట్టుకుని ఆదరాబాదరాగా ఆఫీసుకు వెళ్ళడం, సాయంత్రం వరకూ మరబొమ్మలా పనిచేసి సాయంత్రం నీరసంగా. ఒళ్ళు నొప్పుల్లో ఇంటికి వచ్చి వండుకోడానికి బద్దకం వేసి పళ్ళు, బిస్కెట్లు తినేసి ఉండిపోవడమే తన రొటిన్ జీవితం.

ఇలాంటి జీవితం మీద ఒక్కొక్క పర్యాయం విసుగు కలుగుతుంది. మరుక్షణమే మదిలో మరోభావం. జీవితాన్ని సమర్థింపు. జీవితమంటే పుట్టుక, చావు మధ్య పరిణామక్రమం. చావు, పుట్టుకలు ఉదయం సంధ్యల్లాంటివి. మనిషి జీవితంలో ఆశ, ఉత్సాహం ప్రయత్నం ఉండాలి. ఉన్నత శిఖరాలకి చేరాలంటే మనిషి తనను తాను సమాయత్తం చేసుకోవాలి. ఇది లోపిస్తే జీవితంలో అనేక మార్పులు. అవే శారీరకంగా మానసికంగా బలహీన పడ్డం, నిరాశ చోటుచేసుకోవడం ఆ ఊబినుండి బయటపడాలంటే ఆశను ఆశ్రయించాలి. అది మానవుణ్ణి క్రమంగా కార్యోన్ముఖుణ్ణి చేస్తుంది.

ఆశ, నిరాశల మధ్య దోబాచులాడేదే జీవితం. నిరాశ కలిగినప్పుడు మనిషి కార్యశూన్యుడు అయి అతనిలో వివేకం,

ఆలోచనాశక్తి నశిస్తాయి. ఆ సమయంలోనే మనిషికి మానసిక శక్తి అవసరం. ఎదురయ్యే సమస్యల్ని ఎదుర్కొనే శక్తి కావాలి. ఆ శక్తి కొరవడే కొంతమంది తమ జీవితాన్ని అంతం చేసుకుంటున్నారు. అలా కాకుండా సుఖదుఃఖాల్ని సమదృష్టితో చూసి కష్టనష్టాల్ని ఎదుర్కొన్నప్పుడే మనిషిలో నున్న మనోనిబ్బరం అతన్ని కాపాడుతుంది. ఆశని, ఉత్సాహాన్ని సంతోషాన్ని మన జీవితంలోకి ఆహ్వానిస్తే మనిషిని విజయాలవేపు నడిపిస్తుంది.

“అమ్మగోరూ!” ముత్యాలు పిలుపుతో ఆలోచనా ప్రపంచం నుండి బయటపడ్డాను.

“ఏంటి ముత్యాలూ?”

“డబ్బు అవసరమమ్మా!”

“ఎందుకు?”

“మా బుడ్డోడికి స్కూలు ఫీజు కట్టాలి”

అందుకేనా ఇంత రాత్రి వరకూ ఉండిపోయావు. అంటూ ముత్యాలకి డబ్బులిచ్చి పంపించాను. ముత్యాలు వెళ్ళిన తరువాత నా ఆలోచనలు నేటి విద్యా విధానం చుట్టూ తిరుగుతున్నాయి. ప్రభుత్వ పాఠశాలల గురించి ప్రభుత్వం ఇప్పుడిప్పుడే దృష్టి పెట్టింది కాని నిన్నటివరకూ ఎలా ఉన్నాయి. పతనావస్థ చివరికి చేరుకున్నాయి. ప్రభుత్వం కూడా కార్పొరేటు స్కూళ్లను ప్రోత్సహిస్తూ వీటి ఉనికినే పట్టించుకోలేదు. అందుకే ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో నాణ్యమైన విద్య కొరవడింది.

అందుకే రోజువారి కూలి చేసుకుంటున్న కూలివారి నుండి ముత్యాలమ్మ లాంటి బడుగు జీవులు కూడా తమ పిల్లల్ని ప్రభుత్వ పాఠశాలలకి పంపకుండా తలతాకట్టు పెట్టయినా కార్పొరేటు పాఠశాలలకి పంపుతున్నారు. ఇక్కడ కూడా ఆశ. రేపొద్దున్న తమ పిల్లలు ప్రయోజకులై జీవితంలో ఉన్నత శిఖరాల్ని అధిరోహిస్తారన్న ఆశ. నేటి పిల్లలు కూడా సమాజంలో చోటు చేసుకున్న మార్పును స్వీకరిస్తూనే గత, వర్తమాన, భవిష్యత్ మధ్య మార్పులను బేరీజు వేస్తున్నారు. వీరి ఐక్యాను గమనిస్తే ఆశ్చర్యం వేస్తోంది.

“అమ్మగోరూ! ఇలా ఒంటరిగా కూకుని ఆలోచిస్తున్నారూ” అన్న ముత్యాలు మాటలు గుర్తుకు వచ్చాయి నాకు. చిన్నగా నవ్వుకున్నాను. తను ఒంటరిది కాకపోతే తనకి ఎవరు తోడుగా ఉంటారు? జీవితాంతం నీకు తోడూనీడగా ఉంటానన్నవాణ్ణి తనే తిరస్కరించింది. జీవితాంతం తనకి తోడుగా ఉంటాడనుకున్నవాడు తనని అలక్ష్యం చేసి తన దారి తాను

చూసుకున్నాడు. మనిషి ఎప్పుడూ ఒంటరే. చావు, పుట్టుకల్లో కూడా ఒంటరే. జీవితంలో మనవాళ్ళు అని అనుకున్నవాళ్ళు ఎవ్వరూ మనతో శాశ్వతంగా ఉండిపోరు.

హోలులో కూర్చున్న నాకు ఆఫీసులో ఉండగా ప్రసన్న పోసుచేసి చెప్పిన విషయాలు గుర్తుకు వచ్చాయి. “ప్రశాంతీ! మన పూర్వ విద్యార్థుల కలయిక ఈ నెల చివరివారంలో ఉంటుందని రవి చెప్పాడు. డేట్ ఫిక్స్ అయిన తరువాత అందరికీ తెలియచేస్తానన్నాడు” అని చెప్పింది. పూర్వ విద్యార్థుల కలయిక జీవితంలో మరిచిపోని ఆనందకరమయిన విషయం అనుకున్న నాకు వెంటనే మురళీకృష్ణ గుర్తుకు వచ్చి ఆనందం అతా ఆవిరిలో ఇగిరిపోయింది. దానిస్థానంలో ఆవేదన. అసంతృప్తి, నిరాశ, నిశ్చహ.

ఈ భావోద్వేగాలు అందరిలోనూ ఉంటాయి. అయితే ఆయా సంఘటనల్ని బట్టి స్థాయిలో హెచ్చుతగ్గులుంటాయి. కష్టం వచ్చినప్పుడు కన్నీరు కారుస్తాం. సంతోషంలో మనసారా నవ్వుకుంటాం. పరాజయం ఎదురయినప్పుడు నిరాశతో కృంగిపోతాం. కుంగబాటుకి గురవుతాము. ఇలాంటి వాళ్ళు గతంలో ఎన్నో విజయాలు సాధించిన వారూ ఉంటారు. వాటిని ఒక్కసారి గుర్తుచేసుకుంటే మన నిరాశ, నిస్పృహలు ఒక్కసారి పటాపంచలవుతాయి. అయితే అలాంటి ఆత్మస్థైర్యం ఉన్నవాళ్ళు చాలా తక్కువ.

అందరిలోనూ బలాలు, బలహీనతలూ ఉంటాయి. మనిషి తన సుగుణాలను చెప్పుకున్నంతగా తమ బలహీనతల్ని చెప్పుకోలేరు. అలా తమ బలహీనతల్ని చెప్తే అంతా తమని చిన్నచూపు చూస్తారన్న భయం. చులకన అవుతామన్న భయం. అందుకే వాటిని తెరమరుగు చేయాలన్న తాపత్రయం. అలాకాకుండా మనలోని బలహీనతల్ని అంగీకరించి వాటిని పరిష్కరించుకోవాలి.

మురళీకృష్ణ గుర్తుకు రాగానే మనస్సు కుంచించుకుపోయింది. అతని మాటలు, చేతలూ నన్ను హ్యాయానికి గురిచేసాయి. ఈ ఆధునిక కాలంలో ఆశలు, అవసరాలు మనల్ని ముందుకు నడిపిస్తున్నాయి. జీవితంలో నిజమైన ఆనందానికి, వినోదానికి మధ్య గల సన్నని గీత ఎప్పుడో చెరిగిపోయింది. అనుకున్నది సాధించడమే జీవితంలో విజయానికి గీటురాయిగా మారిన నవీన సంస్కృతిలో నైతికత, ఆత్మీయత కనుమరుగయ్యాయి.

ఆనాడే ప్రేమ పెళ్ళి విషయంలో మురళీకృష్ణ విపరీత మనస్తత్వాన్ని తను గ్రహించింది. స్త్రీ, పురుషుడు అన్నవి పరస్పర

అభిముఖమయినవి. ప్రకృతి మనల్ని ఈ విధంగా సృష్టించింది. పునరుత్పత్తి ప్రక్రియ సాగడానికి తరువాత ఉద్భవించడానికి స్త్రీ, పురుషులు దాంపత్య బంధంలో ఇమడడం ఎంతో అవసరం. ప్రేమ ఉన్నప్పుడు మాత్రమే స్త్రీ, పురుషులు కలిసి ఉండి దాంపత్య మధురిమ చవిచూడగలరు. ప్రేమ, విశ్వాసం, నమ్మకం లేకపోతే చాలా కష్టమవుతుంది దాంపత్య జీవితం. ప్రేమలే లేకుండా యాంత్రికంగా కలిసి జీవించినప్పుడు శారీరకపరమైన భావోద్వేగపరమైన అంశాలు ఘర్షణాత్మకంగా మారుతాయి.

కొంతమందికి ప్రేమ, పెళ్ళి మీద నమ్మకం లేదు. ప్రేమించి పెళ్ళి చేసుకున్న వాళ్ళు ఎంతమంది కలిసి జీవిస్తున్నారని? మోజు తీరాక ఒకరిలో ఉన్న లోపాలు మరొకరికి అగువడ్తాయి. ఒకరిని మరొకరు విమర్శించుకుంటారు. కీచులాడుకుంటారు. నిందించుకుంటారు. విడాకులకి పరుగులు తీస్తున్నారు. కర్మగాలి వాళ్ళకే పిల్లలుంటే వాళ్ళ జీవితం నరకప్రాయమే.

ఒకసారి నా స్నేహితురాలు ప్రసన్న “పెద్దలు నిర్ణయించి చేసిన పెళ్ళిళ్ళు కూడా ఇంతే. ఒకరి భావాలు మరొకరికి నచ్చక విడాకులకి పరుగులు తీస్తున్నవారు కొందరు, తాము విడిపోతే పిల్లలు వీధిన పడ్డారని సర్దిచెప్పుకుని రాజీపడి ఎలాగో బ్రతికేస్తున్నారు మరికొందరు.” అంది.

“ఈ రెండు విధాలు నాకు నచ్చవు” అన్నాను ప్రసన్నతో.

దాంపత్య జీవితం అనేది స్త్రీ పురుషులిద్దరికీ లైంగికానందం కోసమే కదా! ఈ లైంగికానందం ప్రేమ, పెళ్ళితోనే కాదు. ఆడ, మగ ఇద్దరూ కలిసి జీవించినప్పుడు అదే సహజీవనం చేసినప్పుడు కూడా లభిస్తాయి. పెళ్ళితోనే ప్రేమ పరిపూర్ణత చెందుతుంది అనే వాళ్ళ వాదన అర్థం లేనిదనిపిస్తుంది. ప్రేమలేనప్పుడు పెళ్ళేంటి? ఈ సహజీవనం ఎడ్జిస్టుమెంట్ మాత్రమే. సహజీవనం చేస్తున్న వాళ్ళభావన.

ఈ భావనతో నేను ఏకీభవించలేను. ఎందుకంటే మొదట తను గ్రహించలేకపోయింది. కాని మురళీ కృష్ణ భావాలు కూడా సేమ్టూ సేమ్. ఇలాంటి మనస్తత్వం గలవాళ్ళకి సంసారం, కుటుంబం, బాదరబంది అక్కర్లేదు. కాని ఇనస్టంట్ కాపీలా, సెక్సు కోరికలు తీర్చుకోవడానికి మగవాడికి ఆడతోడు, ఆడదానికి మగతోడు కావాలి.

ఎదురుగా ఉన్న ఫోటోవేపు నా దృష్టి మళ్ళింది. ఫోటో చేతిలోకి తీసుకున్నాను. తన కుటుంబ సభ్యులు. తన

తల్లిదండ్రులు, అత్తయ్య, మామయ్య, ప్రశాంత్ బావ. అందరూ తన కళ్ళెదుట నిలబడి తనని నిందిస్తున్నట్లు భ్రమ.

ఉఫ్! తన వల్ల ఎంతమంది జీవితాలు అశాంతికి గురయ్యాయి? నాశనం అయ్యాయి” అనుకుంటూ బాదగా తలవట్టుకున్నాను.

“తమ్ముడూ! నాకు మేనగోడలు కాదు, కోడలు పుట్టిందిరా!” అత్తయ్య తన తండ్రితో సంతోషంగా అంది తను పుట్టగానే. తన నామకరణ సమయంలో అత్తయ్యే తనకి పేరు పెట్టిందిట. తన కొడుకు పేరు ప్రశాంత్ కదా! పేర్లు బాగా నప్పుతాయని. అత్తయ్యా వాళ్ళు ఉండేది ఓ కుగ్రామంలో. హైస్కూలు చదువు అయిన తరువాత బావ తమింట్లోనే ఉంటూ కాలేజీ చదువు పూర్తిచేసి ఆ తరువాత అక్కడే బిటెక్ సీటు రావడం వల్ల. బిటెక్ కూడా పూర్తి చేశాడు.

బావకి తనంటే ఎంత అభిమానం? ప్రశాంతి... ప్రశాంతి అంటూ ఒక్క క్షణం తనని వదిలే వాడు కాదు. అతని ఆ పిచ్చి అభిమానం ఒక్కొక్క పర్యాయం తనకి చిరాకు తెప్పించి అతని మీద విసుక్కునేది. అతను నొచ్చుకునేవాడు కాదు. “ప్రశాంతీ! నీ మనస్సు బాగున్నట్టులేదు ఆ తరువాత నీవు కూల్గా ఉన్నప్పుడు మాట్లాడుతాను” అని వెళ్ళిపోయే వాడు.

ఆ తరువాత తనదే తప్పు అని అనుకుని బావకి సారీ చెప్పేది. “ఛ...ఛ...ఛ! ఇంత చిన్న విషయానికి మన మధ్య ఈ క్షమాపణలేంటి? టేక్ ఇట్ ఈజీ! అంటూ నవ్వేవాడు.

బావకి బిటెక్ పూర్తయింది. అతనికి ఉద్యోగం చేయడం ఇష్టం లేదు. తన గ్రామానికి వెళ్ళి ఉన్న నాలుగెకరాల పొలంలో వ్యవసాయం చేయడానికి నిశ్చయించుకున్నాడు. ఆ సమయంలోనే తనకి వేరేచోట బిటెక్ చదవడానికి సీటు వచ్చింది. పైచోటుకి తనని చదువునిమిత్తం పంపడానికి తన తల్లిదండ్రులకి ఇష్టం లేకపోతే బావే వాళ్ళని ఒప్పించి తను చదువుకోవడానికి సహకరించాడు. బావకి తను కృతజ్ఞతలు చెప్తూ ఉంటే” మనలో మనకి కృతజ్ఞతలేంటి ప్రశాంతీ” అన్నాడు.

“నీది చాలా మంచి మనస్సు బావా!” అంది తను. తన మాటలకి నవ్వేసేడు బావ.

హాస్టల్ జీవితం. పరిచయం లేని మనుష్యులు - పరిసరాలు. ఆ సమయంలోనే తన జీవితంలో ఓ మలుపు. ర్యాగింగ్ సమయంలో తనలో ఆత్మస్థైర్యాన్ని నింపి ఆ ర్యాగింగ్ బారినండి రక్షించాడు మురళీకృష్ణ. అతని మీద తనకి కృతజ్ఞతాభావం. అదే ఆ తరువాత ఆకర్షణగా మారింది.

అందరినీ మరిపించే అతని కలుపుగోలుతనం. ఎటువంటి పరిస్థితుల్లోనూ చెదరని చిరునవ్వు, అతనిలో ఈ గుణాలే తనకి నచ్చాయి. అన్నిటికంటే స్వచ్ఛమైన అతని పలకరింపు తనని బాగా ఆకర్షించింది. చదువులోనూ, ఆటల్లోనూ కాలేజీలో అతనే ఫస్టు. గర్వంలేని అతని స్వభావం తనకి నచ్చింది.

అతని ఆ గుణాలే తనని అతనికి దగ్గరగా చేర్చాయి. కాలచక్రం గిర్రున తిరుగుతోంది. తన బిటెక్ చదువు పూర్తవబోతోంది. బావ తనని కలవడానికి వచ్చాడు. పెద్దలే బావని పెళ్ళి ప్రస్తావన తన దగ్గర తెమ్మని పంపించి ఉంటారు. మురళీ కృష్ణకి తనకూ మధ్యగల సన్నిహిత సంబంధాన్ని బావకి ఎవరో చెప్పిఉంటారు. లేకపోతే అతనే గ్రహించి ఉంటాడు. అందుకే బావ ముఖంలో వచ్చినప్పుడున్న సంతోషం ఇప్పుడు అగుపించలేదు. అసలు విషయం చెప్పడానికే నిశ్చయించుకున్నాను.

“ప్రశాంతీ! నా ప్రశ్నకి సూటిగా సమాధానం ఇయ్యి. మురళీకృష్ణ గురించి, మీ ప్రేమ గురించి విన్నాను. అతనంటే నీకు ఇష్టమేనని తెలుస్తోంది. అతనికి కూడానా? లేకపోతే మీ ప్రేమ నీటిబుడగా? అతను గాలిపటమా? అవకాశవాదా? ప్రశ్నల వర్షం ప్రశాంతీ కురిపిస్తూ ఉంటే మౌనంగా అతని మాటలు వింటోంది తను.

“అతను చాలా మంచివాడు” మాట పెగుల్చుకుని స్థిరంగా అంది. తన మాటలు బావకి రుచించలేదు. అతని వాలకం చూస్తూ ఉంటేనే తెలుస్తోంది. తన మాటలు, చేతలు అతనికి బాధ కలిగిస్తున్నాయని తనకి తెలుసు. అయితే మురళీ కృష్ణ మీద తనకున్న ఆకర్షణ అలాంటిది.

“అల్లరైట్! మన పెద్దవాళ్ళకి నచ్చచెప్పడానికి ప్రయత్నిస్తాను” అంటూ వడివడిగా నడుచుకుంటూ వెళ్ళిపోయాడు బావ. అతని బాధ నేను అర్థం చేసుకోగలను.

ఆ తరువాత జీవితంలో ఎన్నో మలుపులు, మార్పులు. బావది అసలే అతి సున్నితమైన మనస్తత్వం. తను అతణ్ణి పెళ్ళిచేసుకోదు అన్న విషయం తట్టుకోలేకపోయాడు. ఫలితం ఇంట్లో ఎవ్వరికీ చెప్పకుండా ఇల్లు విడిచి వెళ్ళిపోయాడు. కొడుకు కోసం బెంగపెట్టుకుని, అత్తయ్య, మామయ్య కూడా తనువులు చాలించారు.

ఈ సంఘటన తరువాత నా ప్రేమ వ్యవహారం తన తల్లిదండ్రులకి తెలిసింది. ఇన్ని అనర్థాలకి మూలం కూడా వాళ్ళకి అవగతమయింది. తనమీద వాళ్ళకి చాలా కోపం కూడా వచ్చింది.

తనకి బిటెక్ పూర్తవడం కేంపస్ లో ఉద్యోగం రావడం ఒక్కసారే జరిగాయి. “ఇప్పటికే నీ వల్ల ఇన్ని అనర్థాలు జరిగాయి నీవు ఏ ఉద్యోగం వెలగబెట్టక్కర్లేదు. ఇంటికి నడు.” తండ్రి ఆజ్ఞ జారీ చేశాడు. తను అతని కోరికను నిక్కచ్చిగా తిరస్కరించింది.

“ప్రేమ-దోమా అంటూ తిరిగితే నీవు ప్రేమించిన వాడు దగా చేసి పారిపోతాడు. నా మాట విను. జరగనిచ్చిన అనర్థం ఎలాగూ జరిగిపోయింది. ఇక జరగవల్సిందేనా సవ్యంగా జరగనీ” అని తనను అనునయిస్తూ చెప్పడానికి ప్రయత్నం చేశాడు తన తండ్రి. తను ససేమేరా రాను అంది. తన తండ్రి, కోపంతో ఊగిపోయాడు. అందరి తండ్రుల్లాగే ఇక మీద నీకు. మాకూ ఏ సంబంధం లేదంటూ దుమదుమలాడుతూ వెళ్ళిపోయాడు.

మురళీకృష్ణకి కూడా కేంపస్ లో ఉద్యోగం వచ్చినా ఎమ్టెక్ చదవాలనుకున్నాడు. అతని దగ్గర తను తమ పెళ్ళి ప్రస్తావన తెచ్చింది. “మీ వాళ్ళతో గొడవ పడి చాలా తప్పు చేశావు ప్రశాంతీ! నేనింకా అర్థికంగా నిలదొక్కుకోలేదు. నాకు ఇప్పటి నుండి పెళ్ళంటి?” అన్నాడు.

“నేను ఉద్యోగం చేసి సంపాదిస్తాను కదా! నా డబ్బు నీ డబ్బు కాదా! లాజిక్ గా మాట్లాడింది తను. అతని ముఖంలో ఆనందం అగుపించలేదు.

“ప్రశాంతీ! నీవంటే నాకు అభిమానం ఉంది. అయితే అది పెళ్ళిపీటల వరకూ తీసుకెళ్ళేటంత అభిమానం మాత్రం కాదు. నాకు నిన్ను పెళ్ళి చేసుకోవాలన్న ఆలోచన లేదు” తన అసలు రంగు బయట పెట్టాడు మురళీ కృష్ణ.

అతని సమాధానానికి శరీరమంతా కుదిపేసినట్లయింది. తన జీవనాడి స్తంభించినట్లయింది. నరాలు బిగబెట్టి తన్నుకొస్తున్న దుఃఖాన్ని దిగమింగుకుంటూ పెళ్ళి ఇష్టం లేదా లేక నన్ను పెళ్ళి చేసుకోవడం ఇష్టం లేదా?” ఆవేశంగా అతణ్ణి అడిగింది తను. సూటిగా జవాబు ఇయ్యకుండా ముఖం ప్రకృతి త్రిప్పుకున్నాడు. తిరిగి రెట్టించి అడిగాను.

“నేను మొదటే చెప్పాను. నా అభిప్రాయం. మళ్ళీ అడుగుతున్నావు కాబట్టి చెప్తున్నాను విను “నీకు నా మీద అంతమోజు ఉంటే ఇద్దరం ఒకే ఊర్లో ఉంటున్నాం కాబట్టి కలిసి ఉందాం.”

పురస్కారాలు

సాహిత్య ప్రస్థానం జూలై నెల పురస్కారాలు

పులిగాడు	రాయలసీమ మట్టివాసన తెలిపే కథలు	వేకువగీతం
కథకు: రూ. 700/-	వ్యాసం: రూ. 500/-	కవితకు : రూ .500/-
రచయిత: చివుకుల శ్రీలక్ష్మి	రచయిత: నవీన్ కుమార్	రచయిత : యం. లక్ష్మి మైథిలి

కథ, కవితకు సినీ రచయిత జనార్దన మహర్షి అందిస్తున్న పురస్కారం, వ్యాసానికి కర్లపాలెం రుక్మిణమ్మ పురస్కారం చెక్కులు ఈ రచయితలకు అందుతాయి

పాఠకులు తాము చదివిన కవితలు, కథలు, వ్యాసాలలో నచ్చినవి కారణాలతో సూచించవచ్చు. సీనియర్, ప్రసిద్ధ రచయితల రచనలు కాక బెత్తాహికులను, ఇటీవల రాస్తున్నవారిని ప్రోత్సహించడమే ఈ పురస్కారాల ఉద్దేశ్యంగా గ్రహించగలరు.

- ఎడిటర్

“అంటే పెళ్ళి లేకుండా కలిసి ఉండి సహజీవనం చేద్దామనా నీ ఉద్దేశ్యం?” అతనివేపు జుగుప్సగా చూస్తూ తీక్షణంగా అడిగింది తను.

తన వేపు సూటిగా చూసి సమాధానం ఈయలేక ఎటో చూస్తూ “అవును” అన్నాడు. అతని సమాధానానికి తనకోపం తారాస్థాయికి చేరుకుంది. అతని వేపు అసహ్యంగా చూసిన తనలో ఆలోచన పరంపర.

“ఇలాంటివాడినా ఇన్నాళ్ళూ ఆరాధించింది - ప్రేమించింది. తనని అమితంగా ప్రేమించిన బావను చేజార్చుకుంది. అత్తయ్య, మామయ్య చావులకి పరోక్షంగా కారకురాలయింది. తన తల్లిదండ్రులకి దూరమయింది. ఇలా ఆలోచిస్తున్న తన కళ్ళల్లో నుండి కన్నీరు ప్రవాహంలా పైకుబికింది.

“నేను అన్నదాంట్లో నీవు కోపం తెచ్చుకునేంత ఏం లేదు. నేటి రోజుల్లో ఈ సహజీవన ట్రెండు నడుస్తోంది. అయినా నాకు ఇప్పుడప్పుడే దాంపత్య జీవితంలో చిక్కకుని, పిల్లల్ని కని వాళ్ల ఆలనా పాలనా చూసుకుంటూ నా కెరియర్ని పాడు చేసుకోవాలన్న ఆలోచన నాకు లేదు. పెళ్ళి కేవలం పిల్లల్ని కనడానికే కాదు లైంగికానందానికి కూడా అని అనుకుంటే ఆ ఆనందం మనం పెళ్ళి చేసుకోకుండా సహజీవనంలో కూడా లభిస్తుంది” ఇదీ మురళీ కృష్ణ మాటల సారాంశం.

అతని పిలాసఫీ తనకి ఏవగింపు కలిగింది. పవిత్రమైన బంధాన్ని కాదనుకుని ఇలా అడ్డుదార్లలో బ్రతకడం కూడా ఓ బ్రతుకేనా? అని అనుకుంది తను. ఓ పర్యాయం అతని వేపు ఛీత్కారంగా చూస్తూ అక్కడి నుండి వచ్చేసింది. అలా వచ్చేసింది

కాని. మురళీ కృష్ణను మరిచిపోలేకపోతోంది. అది తనలో ఉన్న బలహీనత అనుకోవచ్చు మరేదైనా అనుకోవచ్చు

ఆ తరువాత మురళీకృష్ణ ఎన్నో పర్యాయాలు తనని కలుసుకోడానికి ప్రయత్నించాడు. పోను చేసేవాడు. ఆత్మ నిగ్రహం, ఆత్మస్వైర్యాన్ని అలవాటు చేసుకున్న తను తన నిర్ణయం మీద దృఢంగా ఉండిపోయి అతణ్ణి మరిచిపోవడానికి ప్రయత్నించింది.

ఓ పర్యాయం ప్రసన్న తన దగ్గరికి వచ్చింది. తన నిగ్రహం అంతా సడలిపోయి బేల అయ్యింది. ప్రసన్న చేతులు పట్టుకుని బోరున ఏడ్చింది తను. “కూల్.. కూల్ ప్రశాంతీ! నీ మనస్తత్వానికి ఆ మురళీకృష్ణ సరిపోడు. వదిలేయ్. అని ఓదార్చింది.

ఈ మధ్యనే ప్రసన్న ఫోను చేసి “ప్రశాంతీ ! ఆ మురళీ కృష్ణ, రాముడు కాదు. కృష్ణుడు పేరుకు తగ్గట్టే. నిన్ను ప్రేమించినట్టే మరో అమ్మాయిని కూడా ప్రేమించి ఆ అమ్మాయితో సహజీవనం చేస్తున్నాడట” అంది.

ఈ మాటలు విన్న తను ఇలాంటి పూలరంగడ్డి ప్రేమించానా అని అనుకుంది. ఇదీ తన మంచికే. జీవితాన్ని మరింత జాగ్రత్తగా తీర్చిదిద్దుకోవడానికి ప్రయత్నించాలి.

వర్షం వెలిసిన తర్వాత ఇంటిముందు పూలమొక్కలు గాలికి అటూ ఇటూ ఊగుతూ అందగా కనిపిస్తున్నాయి. వాటి మొగ్గలు వికసించడానికి రేపటి సూర్యోదయానికై ఎదురుచూస్తున్నాయనిపించింది ఎందుకో. వాటిని చూసి నా మనసు కూడా సరికొత్త భావనకి లోనయ్యింది. అవును మొగ్గలాంటి జీవితం ఎప్పటికైనా వికసించాల్సిందే. నా మనసు కాస్త తేలికయ్యింది. గతం మరపుకు లోనయితే భవిష్యత్తు కొత్త అనుభవాలను ఇస్తుంది కదా!

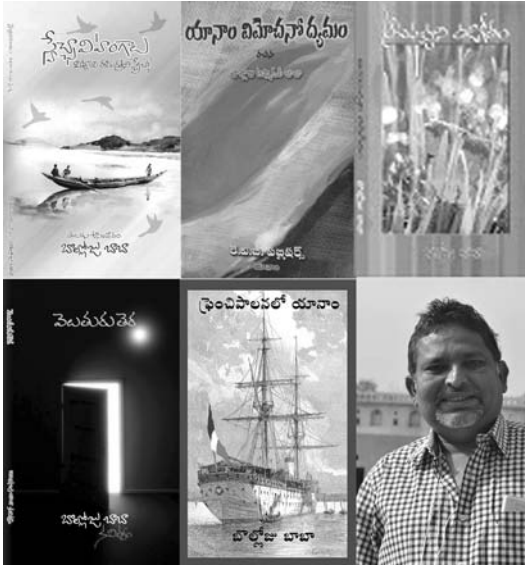
భూ తలానికి దండమెట్టి భువన ఘోషలో గొంతు కలిపి
 కాడి పట్టి దుక్కిదున్నీ ఎతమెక్కి త్రొక్కిత్రొక్కి
 విశ్వకాంతికి సమిధ నీవై అన్నమెట్టిన భూమి పుత్రా!
 కడుపునిండక డొక్క ఎండీ కడుపున పుట్టిన పిల్లదానికి
 పట్టెడన్నము పెట్టలేకా సమాధానం చెప్పలేకా
 ఎంత కష్టము నీకువచ్చెరా ఎవరి శాపము నీకు తగిలెరా
 నడుము వంచి నాగలెత్తీ విత్తులేసీ నాట్లు నాటి
 క్షణక్షణానికి సగము చచ్చీ స్వేదధారతో పృథ్వి తడిపి
 నేదతీర్చి ఒడిన చేర్చి స్వార్థమన్నది చేరనీకా
 వున్నదంతా ధారవోసి రిక్తహస్తాల్ వెక్కిరింప
 రక్షసిక్తపు శరీరముతో వడలిపోతూ వణికిపోతూ
 చెయ్యడానికి ఏమీ లేకా చేసినదేదీ కలిసిరాకా
 నిలిచిపోయిన హాలికా మోవున బాధలేరా నీకికా
 దగాకోరూ ప్రపంచంలో దుష్టశక్తిదే గెలుపు ఆయె
 కక్షకట్టిన కాలమహిమలో నీదు బ్రతుకొక పావు ఆయె
 చేసినప్పే కొండ అయ్యా అడుగడుగునా కాటువేసే
 ఏమి చేయుడు వెండు బోదువు భార్య పిల్లల కేమి ఇత్తువు
 నీవు తినక ఎండిపోయీ మానవాళికి భవితనిచ్చిన
 అమృతమూర్తి ఎంత కష్టము వచ్చెనయ్యా
 నీ అడుగు ఎటుల సాగునయ్యా
 గుండెవీది సమ్మెటపోటులు ఎవరు అర్థం చేసుకొందురు
 ఎవరు నిన్ను కాతురు అకటా ఏది మార్గము ఇప్పుడు నీకు
 నిర్ణయించుకు సాగుమయ్యా గమ్యమెరుగని బాటసారి
 ఎంత దూరం ఎంత దూరం జీవధారకు ఎంత దూరం
 నీదు గమ్యము ఎచట దొరుకునో దిక్కు తెలియని ఈ ప్రయాణం
 రాని చినుకుకు నోరు తెరచి లేని నీటికై పరితపించి
 పరుగు పరుగున పోతూవున్నా బండరాళ్ళే దొరుకుతున్నవి
 గంగ మాత్రం రాకవున్నది కనుల నీరు ఆగకున్నది
 పాదరక్షలు తెగిపోయినా బొబ్బలెక్కినా నడక ఆగదు
 పువ్వులమ్మిన చేతులతోనే కట్టెలమ్ముటకు చేతులురాక
 వెక్కి వెక్కి ఏడ్చు వెరిమారాజా
 నీకు సాటి లేదురా కలియుగ కర్ణా

విశ్వదాత

- కె.జి.దేవి
 9440230401

నిన్ను మించిన చక్రవర్తులు ఈ భూస్థలంలోనే లేరురా
 కడగండ్లు నీకు వచ్చినాయని భరించలేని బాధలాయని
 ఆత్మహత్యకు గురికాకు ఆలు బిడ్డలనాహుతి చేయకు
 ఎన్ని వృథలు తరుముకొచ్చినా గుండె ధైర్యం వీడబోకయా
 నీ రెక్కల కష్టం వృథాపోదులే మంచి కాలం కలిసి వచ్చులే
 మేటి మేటి ఇంజనీర్ల మేధస్సులచే నదుల అనుసంధానంచే
 హరిత వనమును చూడవచ్చు
 అంతవరకూ ఆత్రపడకా నిగ్రహించుకు వుండుమోయి
 అప్పుడు నీ కల నిజమగునోయీ
 బంగారు పంటలే పండునోయీ
 వేదనలన్నీ తీరిపోయీ ఉషోదయాలే వచ్చునోయీ
 బండబారిన బ్రతుకులోనా సుఖశాంతులను నిలుపుకో
 ఇలలో రాజువై రారాజువై కలకాలము
 వుండిపో విశ్వదాతవై

అల్పాక్షరాల్లో అనల్పార్థ రచన

- డా॥ జోశ్యుల కృష్ణబాబు
9866454340

కొందర్ని కవిగా ఇష్టపడతాం. కాని వ్యక్తిగా అంత ఇష్టపడలేం. మరికొందర్ని వ్యక్తిగా చాలా ఇష్టపడతాం. కాని కవిగా అంగీకరించలేం. అయితే బొల్లోజు బాబా ఎంత మంచి కవో అంత మంచి మనిషి. ఆయనలో కవిత్వం-వ్యక్తిత్వం రెండూ పోటీపడతాయి. ముఖ్యంగా నేడు కొందరు కవుల్లో కనిపించే, ఇగో, అహం లాంటివి ఆయనలో ఎప్పుడూ, ఎక్కడా కనిపించవు. అందుకే ఆయన్ని అందరూ ఇష్టపడతారు. ఆయన కవిగా మరింత ఎత్తుకు ఎదగగలుగుతున్నారు. కాకినాడ సాహితీ ప్రవంతికి కార్యదర్శి అయిన బాబా మంచి వక్త. ప్రతి సభకు శ్రద్ధగా హాజరయ్యే మంచి శ్రోత కూడ.

బాబాకి మంచి సాహిత్య వారసత్వం ఉంది. వారి తండ్రి బసవలింగం గారు మాస్టారు. అయితే ఉత్తి మాస్టారు కాదు. ఆయనకు తెలుగుతోపాటు, సంస్కృతం, ఆంగ్లం, ఫ్రెంచి, భాషా సాహిత్యాలలో మంచి అభినివేశం ఉంది. సువర్ణశ్రీ పేరుతో ఆయన రచనలు చేసారు. “నేటి విద్యార్థి” అనే ప్రబోధాత్మకమైన నాటకం రాసారు. విద్యార్థి నాయకునిగా ఫ్రెంచి పాలన నుండి యానా విమోచనోద్యమంలో చురుకైన పాత్ర పోషించారు.

అదిగో! అటువంటి సాహిత్య సాంస్కృతిక వారసత్వం నుండి కవిగా ఎదిగిన వ్యక్తి బొల్లోజుబాబా. బాబా ఇంత వరకు నాలుగు గ్రంథాల్ని ప్రచురించారు. 1991లో ఆదివారం

ఆంధ్రజ్యోతిలో ‘ఈవారం కవిత’ ద్వారా వీరు సాహితీ లోకానికి పరిచయమయ్యారు. 2009లో ‘అకుపచ్చని తడిగీతం’ అనేది వీరి తొలికవితా సంకలనం. ఈ గ్రంథాన్ని వీరు తన జీవనసహచరి శ్రీమతి సూర్యపద్మ గార్ని అంకితమిస్తూ, అలా ఎందుకిస్తున్నారో టాగూర్ రాసిన, స్ట్రేబర్డ్స్ లోని ఒక చిన్న కవితను ఉదహరిస్తారు.

‘మగువా! నా ప్రపంచాన్ని నీ సొగసరి/ అంగుళులతో స్పృశించావు. అంతే..! / ప్రశాంతత సంగీతమై పల్లవించింది’.

అందుకే నా ఈ తొలి భావధార నీకే అంకితం అంటూ అంకితం ఇచ్చారు. ఇందులో మొత్తం 58 కవితలుంటాయి. అన్నీ హృదయపు లోతుల్లోకి చొచ్చుకుపోయి గిలిగింతలు పెట్టేవే. అక్కడక్కడ అధ్యాపకునిగా పిల్లలతో ఉన్న అటాచ్ మెంట్ ని కూడా కవిత్వీకరించటం కనిపిస్తుంది.

సెలవుల్లో కళాశాల కళావిహీనంగా ఎలా ఉంటుందో చక్కని ప్రతీకలతో చెబుతారు, “సార్ గారండీ... సార్ గారండీ” అనే కవితలో బాబా. ఒక అధ్యాపకుడు పిల్లల్ని తీర్చిదిద్దే పనిని కవిత్వీకరిస్తూ

“పరస్పరవైరుధ్యాల అరణ్యంలో/ వాడు దారితప్పి కునారిల్లినపుడు/ నా అనుభవాల్ని దిక్పాచిగా చేసి బహూకరిస్తాను/ ఒక తరం తన నడతను ప్రసవించుకొనే వేళ/ నేను మంత్రసానినొతాను”.

అనటంలో అధ్యాపకునిగా కేవలం పాఠాలు చెప్పటమే,

తనపనికాదని, వారి వ్యక్తిత్వాన్ని తీర్చిదిద్దాల్సిన బాధ్యత కూడా తనకుందని ఈ కవితలో వ్యక్తంచేస్తారు. ఇలా మొత్తం కవితలన్నీ ఎంతో హాయిగా మనసుని స్పృశిస్తూ, మళ్ళీ మళ్ళీ చదవాలనిపిస్తాయి.

ఇక ఆయన 2007లో 'ఫ్రెంచ్ పాలనలో యానాం' అన్న పుస్తకం రాసారు. బాబాకు తన ఊరిపట్ల ఉన్న ప్రేమ, ఆ ఊరి చరిత్రపట్ల ఉన్న జిజ్ఞాస, ఈ గ్రంథ రచనకు ప్రేరణగా కనిపిస్తాయి. తండ్రి గారి ప్రోత్సాహం కూడా ఒక కారణం. బాబా తనకు అందుబాటులో ఉన్న వాఙ్మయం, లిఖిత ఆధారాలతో అనేక చారిత్రక ఘట్టాలను, విశేషాలను వివరిస్తూ ఇది రాసారు.

ఇక 2016 జూన్ లో ఒకేసారి వీరు 'వెలుతురు తెర' 'స్వేచ్ఛా విహంగాలు' అనే రెండు పుస్తకాల్ని హైదరాబాద్ లో కె.శివారెడ్డి గారి చేతుల మీదుగా ఆవిష్కరించారు. ఇందులో వెలుతురు తెర '59' కవితల సమాహారం.

ఇందులో కూడా ఒక అధ్యాపకునిగా తన జీవితంలో విద్యార్థులతో ఏర్పడిన అనుబంధం, వారి జీవితాల్లో ఎదురయ్యే సమస్యలు, ప్రశ్నప్రత్యూహ మూల్యాంకన సమయంలో కలిగే ఫీలింగ్స్ ఇలా చాలా అంశాల్ని పట్టుకొని బాబా అక్షర చిత్రాల్ని ఆవిష్కరించారు. 'మూల్యాంకనం' అనే కవితలో..

"జవాబు పత్రాన్ని పట్టుకోగానే/ ఓ ఏడాది కాలాన్ని/ చేతిలోకి తీసుకొన్నట్లుంటుంది/ ఏదో అపరిచిత జీవితాన్ని/ తదుముతున్నట్లనిపిస్తుంది"

అంటారు. అంతేకాదు "పేపర్లు దిద్దటం అంటే ఒక్కోసారి, పత్రికల్లో అత్యుపాత్యగానో, అత్యుత్తమ ర్యాంక్ గానో, పతాక శీర్షిక కావటంకూడా" అంటారు. ఈ కవిత చదువుతుంటే ఒక అధ్యాపకుడు మూల్యాంకనంలో ఎంత జాగ్రత్త వహించాలో కూడా అర్థమవుతుంది.

అలాగే అవసరమున్నా లేకపోయినా విచ్చలవిడిగా స్త్రీలకు జరుగుతున్న హిస్టోరెక్టామి ఆపరేషన్లను నిరసిస్తూ

"నాగరీకుని/ వైద్యప్రయోగశాలలో/ స్త్రీ దేహమెప్పుడూ ఓ గినియాపిగ్గే!/ కారణాలేవైనా కానీ/ రెండు కోతల్ని భరించి/ ఒక తరాన్ని సృష్టించిన/ మానవజాతి మొదటి ఊయల/ మూడోకోతలో/ మొదలు తెగి నేలకూలింది" అంటారు.

"గర్భసంచినీ" మానవజాతి మొదటి ఊయలగా భావించటం గొప్ప భావన. అలాగే ఒక్కోసారి కవితకు ప్రారంభ వాక్యాలు పేజీలు తిప్పుకొంటూ పోయే పాఠకుణ్ణి అక్కడే ఆపేస్తాయి.

"ఎందుకో తెలీటంలేదు కాని/ ఆ వీధిలోంచి వెళ్ళాలనిపించటంలేదు"

అన్న కవిత అలాంటిదే. ఆ కవితను చదవకుండా ముందుకు వెళ్ళలేం. ఒక విద్యార్థి ఆవేదన, యాక్సిడెంట్ లో నుజ్జయి గుడిసె ప్రక్కనే పడివున్న వాడి ఆటో, ఆ ప్రక్కనే ఉన్న డొక్యురిక్షా ఇలా కవి, ఈ కవితలో ఒక చిన్న కథనే చెప్పారనిపిస్తుంది.

అలాగే ఆ తరంవారి బాల్యపు జ్ఞాపకాల్లో రేడియో ఒకటి. అందుకే అంటారు బాబా,

"నా బాల్యాన్ని ఆక్రమించిన/ ఆ పాత రేడియో అంటే నాకెంతో ఇష్టం/ రోజుకోసారి దాన్ని తాకనిదే/ ఆరోజు గడిచినట్లుండదు/ అయినా బాల్యానికి పాతేమిటి? కొత్తమేటి?" అంటారు.

ఇక్కడొక విషయం ప్రస్తావించాల్సి ఉంది. తెలుగు కవితకు ఇస్మాయిల్ గారు వేసిన బాట ఒక విలక్షణమైనది. అభ్యుదయ కవిత్వోద్యమం వచ్చిన దగ్గర నుంచి కవిత్యానికి పీఠన, అణగారిన బ్రతుకులు, వేదనలు, సమస్యలే కవితావస్తువులు అవుతూ వచ్చాయి. జీవితమూ, ప్రపంచమూ ఎంత దుర్భరంగా ఉన్నాయో ఎలుగెత్తి చెప్పడమే పనిగా ప్రధాన స్రవంతి కవిత్వం సాగిపోయింది.

అయితే ఎంతసేపూ ఈ సమస్యలు బాధలేతపు జీవితంలో మరేవీ లేవా? అని చాలా కొద్ది మంది కవులు మాత్రమే ఆలోచించారు. జీవితంలో ఆనందం కూడా ఉంది. దాన్ని పట్టించుకోవద్దా? జీవితం పట్ల ఇష్టాన్ని పెంచొద్దా? ఆ పనికే ఇస్మాయిల్ పూనుకొన్నారు. ఎవ్వరూ చెప్పని రీతిలో 'జీవిత మహోత్సవంలోని అద్భుతాన్ని ఆవిష్కరించటమే కవిత్వం పని' అంటారు ఇస్మాయిల్.

ఇదంతా ఎందుకు చెప్పతున్నానంటే ఇలాంటి అనుభూతివాదమే, బాబాగారిలో కనిపిస్తుంది. వెలుతురు తెరలోని స్నేహంచెట్టు, పక్షి ప్రేమికులు, అదే గులాబీ, రెండు చింతలు, మూల్యాంకనం, ఒక హిస్టరెక్టామీ, ఊడుపు-వంటి కవితలన్నీ చాలా వరకు అనుభూతి, ఆనందం ప్రధానంగా సాగిపోతాయి. అందుకే ఇస్మాయిల్ సాహిత్య పురస్కారానికి బాబాను ఎంపిక చేయటం జరిగిందని నా కనిపిస్తోంది.

ఇక రవీంద్రుని స్ట్రైబర్డ్స్ కి, స్వేచ్ఛావిహంగాల పేరుతో బాబా చేసిన అనువాదం తెలుగులో ఇంతదాకా వచ్చిన టాగోర్ అను వాదాల్లో గొప్పవాటి సరసన తప్పకుండా చేరితీరుతుందని

ఓ నాగరికుడి మనసు నిండా
రేగుతున్న అసహ్యపు
ఆలోచనల అంతరంగంలో
మనసు నిండా నింపుకున్న
విలువలు ఒక్కొక్కటిగా
వాడిపోతున్నాయి

ఓ మగాడి కళ్ళనిండా
కవ్విస్తున్న కోరికల
కత్తుల విన్యాసంలో
వంటి నిండా కప్పుకున్న
వలువలు ఒక్కొక్కటిగా
తేగి పడుతున్నాయి

ఓ సోగ్గాడి గుండెనిండా
మ్రోగుతున్న మాయమాటల
మత్తులో మైమరచిన
కన్నెపిల్ల దాచుకున్న

ఎవడైనా ఒకటి

- ఇ.శ్రీనివాస రెడ్డి
7893111985

ఆస్తులు ఒక్కొక్కటిగా
కరిగిపోతున్నాయి

ఓ సరసుడి చేతులనిండా
విచ్చుకున్న అసభ్యపు
ఆలింగనాల అశుద్ధంలో
తనువంతా అలముకున్న
అవశేషాలు ఒక్కొక్కటిగా
రాలిపోతున్నాయి

ఓ మృగాడి వంటినిండా
మొలిచిన వాంఛల
రాక్షస ముళ్ళపొదలో

మేనినిండా గుచ్చుకున్న
కోరలు ఒక్కొక్కటిగా
దిగబడుతున్నాయి

ఓ సన్యాసి ఆశ్రమం నిండా
వినపస్తున్న రహస్యపు
రాసలీలల ఉపదేశాల్లో
అతివల ఆడతనపు
అందాలు ఒక్కొక్కటిగా
ఆవిరౌతున్నాయి ❖

చెప్పాలి. అనువాదకవి మూలకవి భావాన్ని ఒడిసిపట్టుకొని తనదైన వాక్యరళిలోకి లాక్కోవాలి. మూలానికి సమాంతరంగా ఉండాలి. పేలవంగా ఉండకూడదు. బిగి సడల కూడదు. ఉదాహరణకు -

“I can not choose the best. The best chooses me”

అన్నదానికి **“శ్రేష్ఠమైనదాన్ని నేనెన్నుకోలేదు. శ్రేష్ఠమైనదే నన్ను ఎన్నుకొంటుంది”** అన్నదాన్ని చూపొచ్చు. కొన్నిచోట్ల మూలాన్ని అధిగమించి అల్పార్థంలో అనల్పార్థ రచన సాధిస్తారు బాబా. ఈ క్రింది కవిత చూస్తే అర్థమవుతుంది.

“రాత్రి చీకటి తిత్తి/ సువర్ణోదయంగా పగిలింది అంటారు”

దీన్ని చదివేటప్పుడు కలిగే స్పందన

“Nights darkness is a bag that bursts/ with the gold of the dawn” అన్న మూలవాక్యాలు చదువుతోంటే కలగడంటారు ముందుమాటలో వాడ్రేవు చినవీరభద్రుడు.

ఒక విధంగా చెప్పాలంటే ఈ కవిత్వం చైనీస్ మోడ్రన్ పాయిట్రీని తలపిస్తుంది అంటారు సత్య శ్రీనివాస్. అలాగే “గొప్ప వినయాన్ని కలిగి ఉన్నప్పుడు శ్రేష్ఠత్వానికి దగ్గరైనట్టే” అన్న ఇందులోని రవీంద్రుని వాక్యాలు బాబాకే అన్వయిస్తానిపిస్తుంది.

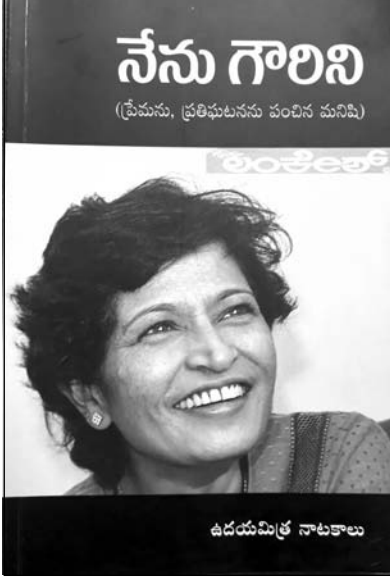
ఇంకా ఎడారి అత్తరుల పేరుతో ప్రముఖ సూఫీ కవుల గీతాలకు అనువాదాలు, ఇరవై ప్రేమకవితలు - ఒక విషాదగీతం, గాధా సప్తశతి - కొన్ని అనువాదాలు, వివిధ పుస్తకాల పరిచయ వ్యాసాలు, వీటితోపాటు కవిత్వంలో, అలంకారాలు, ప్రతీకలు ఎలా ఉండాలి చెప్పే వ్యాసాలు, ఇవన్నీ ఇ-బుక్స్ రూపంలో వెలువరించారు.

ఇప్పటికే వీరి “ఆకుపచ్చని తడిగీతం” పుస్తకానికి “శిలపరశెట్టి సాహితీ ప్రత్యేక పురస్కారం”, “కళాలయ సాంస్కృతిక సంస్థ, పాలకొల్లు వారి సాహితీ పురస్కారం” లభించాయి. కాకినాడలో 2017, డిసెంబర్ 10న ఇస్మాయిల్ మిత్రమండలి బాబాకి ఇస్మాయిల్ కవితా పురస్కారాన్ని ఇవ్వటం సర్వదా, సర్వధా అభినందనీయం. ఆ పురస్కారానికి కూడ ఒక గౌరవం సంతరించుకొన్నట్లయింది.

భవిష్యత్తులో మిత్రులు బాబా మరిన్ని విలువైన గొప్ప రచనలు చేయాలని, ఇంకా ఎన్నెన్నో పురస్కారాలు అందుకోవాలని కోరుతూ వారిని హృదయపూర్వకంగా అభినందిస్తున్నాను. ♦

చీకటి బతుకుల చిత్రణ

- పుట్టి గిరిధర్
9491493170

“ప్రశ్నించే గొంతును.. ఆపలేవు ఆపలేవు..

ప్రశ్నించే గొంతును.. బుల్లెట్లు ఆపలేవు..

ఒక గౌరిని చంపితే.. వేల గౌరిలు పుట్టుకొస్తారు..

నేను గౌరిని.. నేను గౌరిని...” అంటూ ఆధిపత్యంపై విప్లవ జెండాను ఎగురవేస్తూ “నేను గౌరిని” అనే నాటక సంకలనంతో నాటక రచయితగా ముందుకొచ్చారు ప్రముఖ సామాజిక కవి, కథకులు ఉదయమిత్ర గారు.

“నాటకాంతం హి సాహిత్యం” అన్నట్లు ఇతర ప్రక్రియల అనుభవం తర్వాతే నాటకానికి అర్హత సాధిస్తారన్న మాట. ఉదయమిత్ర కూడా కవిత్వం, కథలు ప్రచురించాక ఇప్పుడు “నేను గౌరిని” అనే పేరుతో గత కొన్నేళ్ళ నుండి రాసిన నాటకాలను ప్రచురించారు. టీ.వీ, సినిమాలు నడిచే కాలంలో నాటకాలకు ఆదరణ తగ్గిందనేది వాస్తవం. అక్కడక్కడా కనిపించినా వాటికి ఆదరణ పెంచాల్సిన బాధ్యత ఉన్నది. కవిత్వం, కథలు, నవలలు నడుస్తున్న కాలంలో నాటకాలు రాసే ధైర్యం ఉండడం గొప్ప విషయం. రాయడమే కాదు వాటిని ప్రదర్శింపజేసి ప్రేక్షకులను కదిలించడం మరింత చెప్పుకోదగ్గ విషయం.

ఉదయమిత్ర నాటకాలన్నీ కథలు, కల్పితాలు కానే కావు, తాను చూసిన వ్యధాభరిత జీవితాల వాస్తవ దృశ్యరూపాలు. ఒక్కో నాటకం మనల్ని దుఃఖసాగరంలో ముంచేస్తుంది. వాటిని ఈదుకుంటూ తీరం చేరటం కష్టమైన పని. చూడటానికి, వినడానికే ఇంత కష్టం అనిపిస్తే, వాస్తవంగా జనం పడే బాధలు ఎలా ఉంటాయో అర్థం చేసుకోవచ్చు. వెలుగు కింద చీకటి ఉన్నట్లే, ఆ చీకటి బతుకులను బయటికి తీసి తమ అక్షరాల్లో దృశ్యాలుగా మన ముందుంచుతారు. వాటిని తిలకించిన మనం ఎక్కడ ఉన్నావో, ఎలాంటి వ్యవస్థలో ఉన్నావో అవగతమౌతుంది. నిరుపేద కుటుంబాలపై సాగే ఆర్థిక ఆధిపత్యం, సామాజిక వివక్ష కనబడతాయి. అట్టడుగు వర్గాల జీవితాలు మన కళ్ళకు కనబడతాయి.

ఇందులో మొత్తం పది నాటకాలున్నాయి. మొదటి నాటకం విత్తనాల పండుగ కోసం సమావేశమైన ఆదివాసుల మీద పోలీసులు జరిపే అమానుష మారణకాండ “బాసగూడ”. వారి దుఃఖాన్ని చెప్పుకుంటే నిజంగానే గుట్టలు కరుగుతాయి. జనం పారిపోతుంటే జంతువుల్ని వేటాడినట్లు వెంటపడి కాలుస్తారు, బొంద తొవ్వడానికి మనుషులు కూడా దొరకలేదంట. అడివిలో బతుకును నిలబెట్టుకోవాలంటే

యుద్ధం జేసుడే అంటూ చివరికి అడివిని ఇడిసేది లేదు, ఆగమయ్యేది లేదని అందరూ కలిసి కట్టుగా ఉండాలనుకుంటారు. ప్రభుత్వ సహాయాన్ని నిరాకరించి పోరాట స్ఫూర్తిని నింపుతారు.

నాటకానికి ఇంత శక్తి ఉందని “బాసగూడ” నాటకం వేసేదాక తెలియదని అంటారు రచయిత. ఎందుకంటే ఈ నాటకం వేసే సమయంలో ప్రేక్షకులంతా కంటతడి పెట్టడం, దినపత్రికల్లో ప్రముఖంగా ప్రచురించడం జరిగిందట. అంతే కాక ఈ నాటకానికి వేదికను ఏర్పాటు చేసిన పనివాళ్ళలో ఒకరు వేదికనెక్కి తమ స్పందనను తెలియజేయడం గొప్ప అనుభూతిని మిగిల్చిందని అంటారు రచయిత.

“చిరస్మరణ” నాటకం భూస్వాముల నెదిరించి విప్లవానికి పాదులు దీసిన కయ్యూరి వీరుల అమర గాథ. మాస్టారు ప్రేరణతో ప్రజల్లో కలిగే మార్పును చూసిన జమీందారు ఒక్కో సన్నివేశంలో, ఒక్కో రకమైన భయంతో నలిగిపోయే దృశ్యాన్ని రక్తి కట్టిస్తారు. కోటానుకోట్ల దళితుల అస్తిపంజరాలపై కట్టిన ఈ భూస్వాముల సామ్రాజ్యం తప్పక పొడి పొడి అయిపోతుంది. ప్రపంచంలోని సకల కార్మికులు విజయపతాకం ఎగురవేస్తారనే ఆశయాన్ని కలగజేస్తారు. కర్నూలు విరసం సభల్లో ఈ “చిరస్మరణ” నాటకాన్ని ప్రదర్శించాక నాటకాల పట్ల ఒక నమ్మకం కల్పిందంటారు.

“దొంగలు దొరికినారమో” నాటకం ఆదిలాబాద్ జిల్లా ఖైంసా ప్రాంతంలో జరిగే ఒక ప్రత్యేక దొంగతనంపై రాసిన నాటకం. దొంగలను పట్టుకోలేక తమ చేతులకు చిక్కిన పాలమూరు వలస కూలీలను దొంగలుగా తప్పుడు కేసులను నమోదు చేసి నరకాన్ని చూపిస్తారు. వలస బతుకుల్లో ఇదోరకమైన సంఘటన.

“ప్రాథమిక హక్కులు” నాటకంలో దొరలకు హక్కులుంటాయి కానీ సామాన్య ప్రజలకు హక్కులున్నా లేనట్లేనన్న వాస్తవాన్ని స్పష్టం చేస్తారు. మేకల కాపరి చివరికి బికారిగా మారే క్రమం అత్యంత దయనీయంగా వర్ణిస్తారు. ఆస్తులన్నీ పోగొట్టుకొని స్వేచ్ఛగా జీవించే హక్కును మాత్రం సంపాదించుకున్నాడని వ్యంగ్యంగా చెప్తారు.

“పిచ్చి డాక్టరు” నాటకంలో రైతుల ఆత్మహత్యలు ఒక పిచ్చి రోగంగా గుర్తించిన ప్రభుత్వం వైద్యం చెయ్యడానికి ఆ ఊరికి డాక్టర్లను పంపిస్తారు. ఆత్మహత్యలకు అసలు కారణాలు ఏవో అక్కడి రైతులు వివరంగా చెప్తారు. వాటిని విన్న డాక్టర్లు

పిచ్చివాళ్ళై పోతారు.

“చావుడేరా” నాటకంలో మొగుడు ఇంకో పెళ్ళి చేసుకొని పోతాడు. పనుల కోసం తనవాళ్లంతా వలస పోతారు. ఎవరూ లేక ఒంటరిగా, అనారోగ్యంతో బాధపడుతూ ఉన్న రంగమ్మ తన కూతురు సావిత్రిని పెంచుతూ కష్టపడుతుంది. కొన్ని రోజులకు రంగమ్మ చనిపోతుంది. అది విన్న సావిత్రి అందరూ సచ్చిపోయిండ్లు నేను గూడా సచ్చిపోయిన అంటూ పిచ్చిదై పోయి, రోడ్డు దాటుతుండగా లారీ ఢీకొని చనిపోతుంది. వలస బతుకులు, పాడు బతుకులు భూమిలకు పోవుడే గానీ మీదికొచ్చుడు ఉండదు అంటూ వలస జీవితాల వ్యధార్థ జీవితాలను చూపిస్తారు.

“ఎడ్లువోయినవి” నాటకంలో నీళ్ళు లేక ఇటు మనుషులు, అటు పశువులు దాహంతో తల్లడిల్లే పరిస్థితులను చూపిస్తారు. తమ బాధను అర్థం చేసుకోని నాయకుణ్ణి సమావేశం నుండి వెళ్లగొడతారు. ఎన్నికల్లో వాళ్ళ సంగతేంటో చూపిస్తామని పరిష్కారం దిశగా ఆలోచిస్తారు.

“కామన్ స్కూల్” నాటకంలో కులం పేరుతో వేదనకు గురై ఆత్మహత్య చేసుకున్న విద్యార్థి సంఘటన విద్యార్థుల్లో ఆలోచన రేకెత్తిస్తుంది. కామన్ స్కూల్ విధానం మొదలై కేజీ నుండి పీజీ దాకా అందరికీ ప్రభుత్వ విద్య అందించాలనే కోరికను ఇందులో వ్యక్తపరుస్తారు.

“అమ్మను చూడాలి” నాటకంలో వలస పోయిన తల్లి దండ్రులు వారి పిల్లలను పట్నంలో పనులకు కుదుర్చుతారు. అక్కడ యజమానులు పెట్టే బాధలు భరించలేక సొంతూరికి పారిపోతారు. కష్టమో నష్టమో ఉన్న ఊర్లో బతుకుదామని అందరూ ఒకటైతారు.

చివరగా “నేను గౌరిని” నాటకంలో మతం పేరుతో జరిగే దాడులు కనబడతాయి. కన్నడ నాట నెలకొన్న పరిస్థితులు, లంకేష్ పత్రిక నుండి గౌరీలంకేష్ పత్రిక స్థాపన, దాని ద్వారా ప్రజల పక్షాన ఉంటూ ధైర్యంగా పోరాటం చేసిన సంఘటనలు వివరిస్తారు. ఆదివాసుల అండగా ఉంటూ, దొంగ బాబాలను బయటికి లాగడం, మతోన్మాదులను దునుమాడటం కారణంగా శత్రువుల బెదిరింపులు ఎదురైనా భయపడకపోవడం, చివరికి హత్య గావింపబడటం మొదలగు సంఘటనలు చూపిస్తారు. సంతాప సభల్లో ప్రతి ఒక్కరు నేను గౌరిని అని నినాదాలు చేసి ఒక్కొక్కరు ఒక్కో గౌరిగా మారాలనే ఆశయాన్ని కల్పిస్తారు.

స్వప్నం ధ్వంసమైన ప్రతిసారీ

దేహం నుండి దేశంలోకి
తెగిపడ్డ నెత్తుటి ముద్దులు
చీకటి ముళ్ళ కంపలపై
చిక్కుకున్న రేపటి జ్ఞాపకాల్ని
భద్రపరచుకుంటున్నాయి.....

కల్పమెరుగని ఆ కళ్ళ వాకిళ్ళు
మెత్తని అమ్మపొత్తిళ్ళలోని వెచ్చదనాన్ని
చవి చూసేందుకు
ఆరాటపడుతున్నాయి....

ఏ పేగుదారం తెంపుకున్న గాలిపటాలో
చిరిగిన ఆకాశాన్ని
తమ ఒంటికి చుట్టుకుని
ఆత్మ విశ్వాసాన్ని నింపుకున్న ఆ కళ్ళతో
అణువణువునూ శోధిస్తుంటాయి

నగ్న పాదాలతో
జనారణ్యపు బాటల్లో
మెతుకు కరువైన ప్రతిసారీ
ఒక్కొక్క క్షణాన్ని
ఒక్కో తూటాగా మార్చి
పేగుల్ని తూట్లు పొడిచే ఆకలితో
నిత్యం బ్రతుకు పోరాటం చేస్తుంటాయి

- ఎస్. రామకృష్ణ
8985087408

◆
అమ్మ చేతి స్పృశా తెలియదు
గుండెలపై చిరు పాదాలతో
దరువు వేయించుకునే
నాన్న ప్రేమా ఓ స్వప్నమే

గతాన్ని తెలిసినా
నిశ్చభాన్ని మోస్తున్న చీకట్లు
మెల్లగా నవ్వు కుంటున్నాయి ...

రెప్ప ముడవని ఆ కళ్ళు మాత్రం
రేపటి వేకువ కోసం

ఎన్నో పద్యవ్యూహాల
మబ్బులరెక్కల్ని విరిచి
వెలుగును పోగేసుకుంటూ
మిణుగురులై ఎగురుతూ
ఉంటాయి

స్వప్నాలు ధ్వంసమైన ప్రతిసారీ
భరోసాలేని భవిష్యత్ కోసం
దేశాన్ని ప్రశ్నిస్తూనే ఉంటాయి
ఈ దేహం ఎవరిదని ?

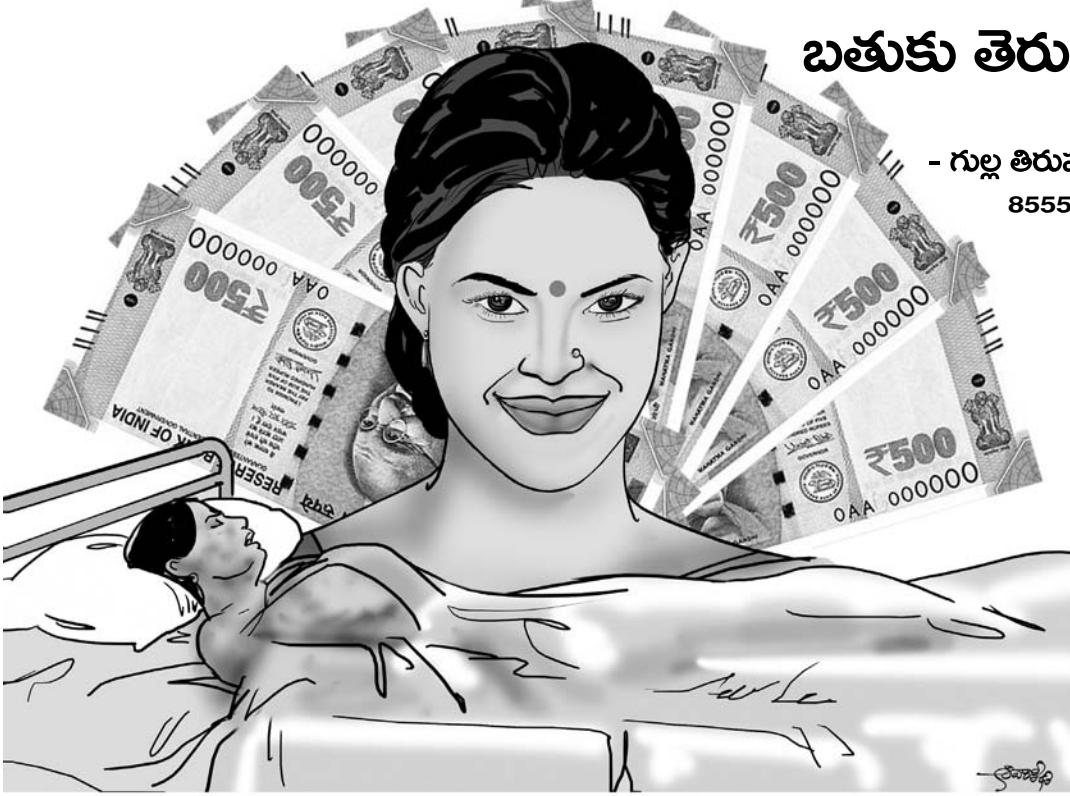
ఇలా ఒక్కో నాటకం ఒక్కో దీన గాథను మన కళ్ళముందు ఉంచుతుంది. ప్రతి సంఘటన దేశ సామాజిక స్థితిగతులను చరిత్రలా చూపిస్తుంది.

ఇక నాటక నిర్మాణ పరంగా చూస్తే కేవలం సంభాషణలు మాత్రమే ఉండవు. అలాంటి పద్య నాటకాల్లో ఉండే పద్యాల మాదిరిగా, ప్రదర్శనలో ఒక ఊపు రావడం కోసం కథానుగుణంగా మధ్య మధ్యలో పాటలు, కవితలు ఉంటాయి. ప్రేక్షకులను ఆకట్టుకోవడంలో ఇదో పద్ధతి. ఇవన్నీ ప్రజా ఉద్యమాలకు బాటలు వేస్తాయి. కాబట్టి పదునైన కవిత్యపు భావాలూ, నినాదాలు కనిపిస్తాయి. రచయిత స్వయంగా కవి,

కథకుడు కాబట్టి కావలసిన వర్ణనలు, కవితలు సంఘటనలకు అనుగుణంగా అందించి నాటకాలను పరిపూర్ణం గావిస్తారు. ఇప్పటికే పలు సభల్లో ఈ నాటకాల ప్రదర్శన ఏర్పాటు చేసారు. ప్రేక్షకులు గొప్పగా స్పందించారు. ఇంకా రావలసినంత ప్రచారం, ప్రదర్శనలు రావాలి, అప్పుడే ఇలాంటి సామాజిక నాటకాలకు సార్థకత చేకూరుతుంది. తెలంగాణ ఉద్యమంలో పాట ముందుకొచ్చినంత ఉద్యతంగా నాటకం ముందుకు రాలేకపోయిందంటారు. కారణాలు ఏమైనా కావచ్చు కానీ ఇప్పుడు నాటకాలను కాపాడుకోవాల్సిన బాధ్యత అందరి పైనా ఉన్నది.

బతుకు తెరువు

- గుల్ల తిరుపతిరావు
8555955309

ఎప్పటిలాగే ఉద్యోగ బాధ్యతలు నిర్వర్తించుకొని అర్ధరాత్రి 2 గంటలకు ఇంటికి చేరుకున్నాడు వెంకటేశ్వర్లు. ఏదో పుస్తకం చదువుతూ 3 గంటలకు నిద్రలోకి జారుకున్నాడు. తెల్లవారు జాము 4.30 గంటలు కావస్తోంది. సెల్ ఫోన్ అదే పనిగా రింగవుతోంది. ‘ఇంత రాత్రి ఎవరబ్బా’ అని విసుక్కుంటూ ఫోన్ కల్ చేశాడు వెంకటేశ్వర్లు. అయినా అవతలి వ్యక్తులెవరో పదే పదే ఫోన్ చేస్తున్నారు. ఇక తప్పక నిద్ర మత్తులోనే ‘హలో...’ అంటూ స్పందించాడు.

“ఒరే వెంకటేశు, మా వదిన భారతి కిరోసిన్ పోసుకొని నిప్పంటించుకుంది” అంటూ వణుకుతున్న గొంతొకటి వినిపించింది. చెప్పింది ఎవరో, ఏం చెప్పుతున్నారో అర్థం కాక, “మీరెవరో, ఏం చెబుతున్నారో నాకర్థం కావడం లేదు. కాస్త నిదానంగా చెప్పండి” అంటూ అడిగేడు నిద్రమత్తులో ఉన్న వెంకటేశ్వర్లు.

“నేనా.. శ్రీరాని. లక్ష్మీపురం నుంచి మా అన్నయ్య పాపారావు పనికోసం వైజాగ్ వచ్చాడు కదా.. వాడి పెళ్లాం భారతి రాత్రి కిరోసిన్ పోసుకొని నిప్పంటించుకుందిరా” అంటూ వివరంగా చెప్పేడు. దీంతో తేరుకున్న వెంకటేశ్వర్లు

హుటాహుటిన కెజిహెచ్ కు చేరుకున్నాడు.

“దేవుడా... నాకెందుకీ శిచ్చ. ఇంక నాకెవరు దిక్కు.. దానికెందుకు ఈ బుద్ధి పుట్టిందో.. కనీసం ఆ పసివాడి మొఖం కూడా సూడకుండా ఈ పని సేసుకుంది” అంటూ ఏడాదిన్నర వయసున్న పిల్లోడిని పట్టుకుంటూ ఏడుస్తున్న పాపారావుని ఓదార్చడం చుట్టుపక్కల ఉన్న బంధువుల వల్ల కావడం లేదు.

ఎమర్జెన్సీ వార్డులో భారతి కాలిన గాయాలతో ఒళ్లంతా ఊబ్బిపోయి కనిపిస్తుంది. ‘ఒళ్లంతా మంట... దేవుడా నన్ను గబీన పైకి తీసుకెలిపోవా..? బరించనేక పోతన్నాను..’ అంటూ కూనిరాగంతో ఏడుస్తోంది. త్వరగా చనిపోవాలనే ఆత్మత ఆమెలో కనిపించింది. 75 శాతం శరీరం కాలిపోయింది. ఆమె బతికే అవకాశాలు లేవని వైద్యులు కూడా సున్నితంగా చెప్పేశారు.

“ఒరే వెంకటేశ్వర్లు అనుమానం లేదు. ఆ చెత్త ఎదవ (పాపారావు) పెట్టే టార్చర్ భరించలేక మా వదిన ఆత్మహత్య చేసుకోబోయింది. తాగి నానా హింస పెట్టేసి ఉంటాడు. ఇంతకు ముందు కూడా వాళ్ల ఇంటికి వెళ్లినప్పుడు వాళ్లిద్దరి మధ్య ఎప్పుడూ తగువులు అవుతున్నాయని ఇరుగు, పొరుగు

వాళ్లంతా చెప్పారు. వాడేదో పిచ్చిపని చేసి ఉంటాడు. అందుకే నిప్పంటించుకుంది. ఇప్పుడు ఏమీ ఎరుగనట్టు ఏడుస్తున్నాడు. ఆ యదవ తాగుడుతో అక్కడున్నన్నాళ్లా మమ్మల్ని తిన్నాడు, ఇప్పుడు దీన్ని తినేశాడు' అంటూ తనకొచ్చిన అనుమానాన్ని.. కోపంతో ఊగిపోతూ చెప్పాడు శ్రీరాం.

“ఇక్కడ రామూ అంటే ఎవరు... భారతి మాట్లాడాలనుకుంటోంది. అర్రెంటుగా వెళ్లి కలవండి” అంటూ సిస్టర్ నుంచి శ్రీరాంకు పిలుపు వచ్చింది.

పరుగుపరుగున బెడ్ దగ్గరకి వెళ్లాడు. కాలిన గాయాలతో ఉన్న వదిన మొహాన్ని చూసి చలించిపోయేడు. ఉరికొస్తున్న కన్నీళ్లను, తన్నుకొస్తున్న దుఃఖాన్ని అదిమి పెట్టే ప్రయత్నం చేశాడు. ‘వదిన, నీకేం కాదట, డాక్టర్లు చెప్పేరు’ అంటూ ధైర్యం చెప్పే ప్రయత్నం చేశాడు శ్రీరాం. కళ్లలో నీళ్లు సుడులు తిరుగుతున్నాయి.

ఏడుపును ఆపుకునేందుకు పెదాలను గట్టిగా ముసుపంటితో పట్టుకొంటున్న శ్రీరాంని చూసి “నాను సచ్చిపోతానని డాక్టరు సెప్పినారు కదూ.. నాకు జరిగిన మోసం కంటే నా సాపు ఏమీ పెద్దది కాదు రాము. మోసపోనాను రాము...మోసపోనాను... పగతీరుసుకోడానికే సచ్చిపోతన్ను... నువ్వు బాధ పడకు. మీయన్నయని, బాబును జాగరతగా సూసుకో..” అంటూ జాగ్రత్తలు చెప్పింది భారతి.

“బాబూ కేసు ఇన్వెస్టిగేషన్ చేయడానికి మేజిస్ట్రేటు వస్తుంది, పేషెంటు దగ్గర ఎవరూ ఉండకూడదు వెళ్లండి” అంటూ సిస్టర్ చెప్పడంతో శ్రీరాం బయటకు వచ్చేడు.

ఇన్వెస్టిగేషన్ అనగానే శ్రీరాం మాటలు గుర్తొచ్చాయి వెంకటేశ్వర్లుకి. శ్రీరాం చెప్పిన మాటలే నిజమైతే పాపారావుకి హత్యా నేరం కింద శిక్ష పడడం ఖాయమని అని బుర్రలో తట్టింది. దీంతో భారతి దగ్గరకి వెంకటేశ్వర్లు వెళ్లేడు.

“ఇప్పుడు నిన్ను చూట్టానికి ఒక ఆఫీసరు వస్తారు. ఎందుకీ పని చేసుకున్నావని అడుగుతారు. మొగుడు హింసించాడా అని కూడా అడుగుతారు. నువ్వు కడుపునొప్పి భరించలేక ఈ పని చేసుకున్నానని చెప్పు. నీ మొగుడు వల్లే ఇలా చేసుకున్నానని ఏమైనా చెప్పావా.. వాడిని జైల్లో వేసేస్తారు. అప్పుడు నిన్ను ఆసుపత్రిలో చూసుకునే వారు ఎవరూ ఉండరు. నీ కొడుకు అనాథగా మిగిలిపోతాడు” అంటూ పాపారావును శిక్ష నుంచి బయట పడేసేందుకు ప్రణాళిక ప్రకారం భారతికి శిక్షణ ఇచ్చాడు వెంకటరావు.

మేజిస్ట్రేటు వచ్చి ఇంట్రాగేషన్ పూర్తి చేసుకొని వెళ్లింది.

రెండు రోజుల తరువాత ..భారతి కోసం కాపలాగా ఉన్న వారు రాత్రంతా ఆసుపత్రి ప్రాంగణంలోనే గుంపులుగా కూర్చొన్నారు. ఎక్కడివారు అక్కడే నిద్రలోకి జారుకున్నారు. తెల్లవారు జాము 4 గంటలు కావస్తోంది.

“పేషెంట్ భారతి అటెండర్స్ ఎవరండీ’ సిస్టర్ నుంచి పిలుపు వినిపించింది. మగత నిద్రలో ఉన్న వాళ్లంతా ఉలిక్కిపడి లేచి ఏమైందంటూ సిస్టర్ దగ్గరకి పరుగులు పెట్టారు. “భారతి భర్త పాపారావుని డాక్టరు గారు లోపలికి పిలిచారు” అంది సిస్టర్.

అందరిలోనూ ఒకటే టెన్షన్. ఏం వార్త వినాల్సి వస్తోందో.. భారతికి ఏమైనా మందులు అవసరమా..?, భారతి చనిపోయిందా..?, ఇంత తెల్లవారు జామునే డాక్టరు ఎందుకు రమ్మన్నారు..? నెమ్మదిగా భయం, భయంగా అడుగులు వేస్తూ డాక్టర్ గదిలోకి వెళ్లాడు పాపారావు.

“ఆఖరి వరకూ ప్రయత్నించాం. అయినా భారతి చనిపోయింది” అని చెప్పేరు డాక్టర్ ఖాళీప్రసాద్.

డాక్టర్ అడిగిన చోటల్లా వేలి ముద్ర వేసిన పాపారావు తరువాత బయటకు వచ్చి ఓ మూల కూలబడిపోయాడు. ఏమైందని బంధువులంతా పాపారావును పట్టి అడిగినా ఏడుపే సమాధానం.. ఇంతలో బాడీని మార్పూర్కి అటెండర్లు తరలిస్తున్నారు. అది భారతిదని అర్థం చేసుకున్న బంధువులు ఘొల్లన విలపించారు.

భారతి అద్దెకున్న ఇంటి ఓనర్ సీతను పోలీస్ స్టేషనుకు రప్పించాడు ఎస్ఐ.

“భారతి రూ.8 లక్షలు అప్పు చేసి ఆ డబ్బు నీ దగ్గరే ఉంచినది మా ఎంక్వైరీలో రుజువైంది. మర్యాదగా ఆ డబ్బు కట్టావా సరేసరి. లేదంటే మా డిపార్ట్ మెంట్ వారే మీ ఇల్లు జప్తు చేసి దానిని అమ్మకానికి పెట్టి వారి అప్పులు తీర్చాల్సి ఉంటుంది” అని అడగగానే గుండెల్లో వందరైలు ఒకేసారి పరిగెడుతున్న భావన కలిగింది సీతకు. ‘ఆమె అప్పు చేసిన డబ్బు నా దగ్గర ఉంచడమేంటి?.. ఎస్ఐ బాబు ఏం మాట్లాడుతున్నాడు’ కాసేపు అర్థం కాక బుర్ర గిర్రున తిరిగినట్లయింది సీతకు.

“నేను నమ్ముకున్న పైడితల్లి అమ్మోరు మీద ఒట్టు బాబు, ఆ అప్పుకూ, నాకు ఏ సంబంధం లేదు” అంటూ గుండెలు

బాదుకుంటూ మొరపెట్టుకుంది.

“ఆ డబ్బులేమయ్యాయి, అన్నీ నీకు తెలుసు, యదవ నాటకాలాడకుండా చెప్పు..” అంటూ మరోసారి గద్దించాడు ఎస్ఐ.

“అయినా ఆవిడకు ఎవరు అంత డబ్బులిచ్చేతారు బాబు. బాబూ సత్తె పెమానకంగా సెప్టున్నాను బాబు ఆమె డబ్బులు విషయం నాకు తెల్లు బాబు. పక్కనుంచి చూస్తున్నాను. ఎవరెవరి దగ్గరో డబ్బులు తీసుకుంది. ఎవరెవరికో పది రూపాయల వడ్డీకి ఇచ్చింది. వారు ఎవరనే విషయం మాత్రం తెలీదు బాబు. వారు ఎప్పటికీ ఇవ్వకపోవడంతో ప్రతి రోజూ ఫోన్ చేసి వాళ్లని అడుగుతుండడం నాకు వినపడేది. ఒకానొక దశలో పది రూపాయల వడ్డీ కాదు కదా అసలిచ్చేయండి బాబ్బాబు అని బతిమాలింది. అయినా వారు కనికరించనేదు. ఇవ్వకపోతే సచ్చిపోతానని బెదిరించింది. అయినా వారు పట్టించుకోలేదు. ఆమెకు అప్పులిచ్చిన వారంతా తీర్చమని ఆమెపై ఒత్తిడి తెచ్చారు. వాళ్లకి నమాధానం చెప్పుకోలేకపోయింది. పాపారావుకు తెలిసిపోతే తనను ఇంకోలా ఊహించుకుంటాడేమోనన్న భయంతో ఆమె చనిపోయి ఉంటుంది. భారతికి మంచి స్నేహితురాలు మంగ. దానికి అంతా తెలిసి ఉంటుంది బాబు. నన్నొగ్గేయండి. పిల్లలు గల దాన్ని” అంటూ బతిమలాడింది.

చేసిన అప్పులోళ్ల బాధ తాళలేక ఆమె ఆత్మహత్య చేసుకుందని ఎస్ఐకి అర్థమైంది. దీంతో కేసులో చిక్కుముడి వీడినట్టైంది. “ఆల్టైం నువ్విక వెళ్లొచ్చు” అన్న ఎస్ఐ మాటతో తలపైనుంచి టన్ను బరువు దించినంత తేలికైంది సీతమనసు.

మరుసటి రోజు పోలీస్ స్టేషన్లో మంగతో తనదైన శైలిలో ఇంట్రాగేషన్ ప్రారంభించాడు ఎస్ఐ. ఫ్లాష్ బ్యాక్ చెప్పడం మొదలు పెట్టింది....

ఆ రోజు రాత్రి తొమ్మిది గంటలు కావస్తోంది. అప్పటివరకూ కూలిపని చేసి అలసాచ్చిన పాపారావు వేడిగా వండిపెట్టిన భోజనాన్ని లాగించేసి నిద్రకు ఉపక్రమించాడు. చిన్నగా నిద్రలోకి జారుకుంటున్నాడు. పది, పదకొండు గంటలు దాటి పన్నెండో గంటవైపు గడియారం పరుగులు తీస్తోంది. భారతికి నిద్ర పట్టడం లేదు. ఏదో తపన. తమను పీడిస్తున్న పేదరికపు దరిద్రాన్ని వదిలించుకోవాలని, ఏ చింతా లేకుండా మూడు పూటలా తిండితినే రోజులు ఎప్పుడొస్తాయో.. అనే వేదన రెప్ప మూయనీయడం లేదు. ఆలోచనల ప్రవాహం

ఉక్కిరిబిక్కిరి చేస్తోంది. పాపారావుకు మాత్రం ఏ యాతనా లేకుండా కల్మషం లేని చిన్నపిల్లాడిలా కాలు పొత్తికడుపులోకి ముడుచుకొని హాయిగా నిద్రపోతున్నాడు. నిద్రపోతున్న పాపారావు తలపై చెయ్యి వేసింది. ప్రేమగా నిమరుతూ “మామా..” పిలిచింది. అటు నుంచి ఉలుకూ లేదు, పలుకూ లేదు. “మా..మా...” మరో సారి పిలిచింది.

“అబ్బా.. ఏటే అర్ధరాత్రి మాటలేటి. పెందిలాడే పనిలోకెల్లకపోతే కాంట్రాట్టరు పోస్టు మీద పోస్టు సేసేత్తడు. పడుకోయే’ అంటూ తన మీదున్న భారతి చెయ్యిని పక్కకు నెట్టేసి వెనక్కు తిరిగి పడుకున్నాడు పాపారావు.

“అది కాదు మామా, నీకొచ్చిన సంపాదనలో సగం డబ్బు ఇంటి అద్దెకే పోసేత్తనం. ఇప్పుడే కానో, వరకో ఎనకేసుకోకపోతే బాబు కూడా మన్నాగే సదువు, సాము నేకుండా తయారవుతాడు” అంటూ అమాయకంగా చెప్పింది.

“ఏటే నీ పిచ్చి పేలాపన. నాకొచ్చిన కూలి డబ్బులు మూడు పూటలా తిండికే సాలడం నేదు మొద్రో అంతే ఇల్లు, ఎలక్కాయంతావేటే” మూసుకుపోతున్న రెప్పలను బలవంతంగా తెరుస్తూ మాట్లాడేడు.

“అది కాదు మామా.. ఇంటిమీద అద్దె నేకుండా ఓస్రమ్మగోరు రూ.50 వేలు అడుగుతన్ను. ఇప్పుడైతే నెలకు పదిహేను వందలు అద్దె కడతన్నాం. పక్కంటి అక్క సెప్పింది. అదేదో పైనాన్సీల్లట ఎంత అడిగితే అంత అప్పితారట. వడ్డీ కూడా ఉండదట. నెలనెలా వెయ్యి రూపాలు తీర్మానానికీ రూ.50 వేలు తీసుకుంతను మామా. మిగిలిన అద్దె డబ్బులతో బాబును కాన్వెంటు సదువుకి పంపించొచ్చు” అంటూ పాపారావును ఒప్పించే ప్రయత్నం చేసింది.

“ఏటో నీ ఎర్ర నెక్కలు. నాకేటి అర్థం కానేదు. అయినా మన తాహతుకు తగ్గట్టు నెక్కలెయ్యాల. రేపు ఎటునుంచి ఎటొచ్చినా మనం ఏటి సెయ్యగలం సెప్పు. పిచ్చి,పిచ్చి ఆలోచనలు మానేసి తిన్నగ తొంగో” అంటూ మరలా నిద్రలోకి జారుకున్నాడు పాపారావు. అయినా భారతికి మాత్రం రెప్ప వాలడం లేదు.

తెల్లవారింది. యథావిధిగానే పాపారావు పనిలోకెళ్లాడు. ఉదయం 8 గంటల సమయంలో ఎప్పటిలాగే ఆదరణ మైక్రోఫైనాన్స్ మనోజ్ వీధిలోకొచ్చి కలెక్షన్ చేస్తున్నాడు. పక్కంటి లక్ష్మి సహాయంతో రోజువారీ చెల్లింపు పద్ధతిలో యాభై వేలు అప్పు తీసుకుంది భారతి. ఇంటిపై అద్దె లేకుండా

ఓనరమ్మతో ఒప్పందం చేసుకొని ఆ డబ్బు ముట్టజెప్పింది. ఇది పాపారావుకు తెలియకుండా చేసిన నిర్ణయమే అయినా అదేదో లాభదాయకంగా, తెలివైన పనిలా తోచింది భారతికి. ఇలా కొన్ని నెలలు సాగింది.

“నీవు క్రమం తప్పకుండా డబ్బులు చెల్లిస్తున్నావు. దాదాపు నీ బాకీ క్లియర్ కావస్తోంది. నీకు ఇంకా ఏవైనా అవసరాలు ఉంటే డబ్బు ఇస్తా.. తీసుకెళ్లు” అంటూ భారతికి ఆఫర్ ప్రకటించాడు మైక్రోఫైనాన్స్ మనోజ్.

“అమ్మో..! మరి నేను అప్పులు చేసి తీర్చనేను బాబు. ఏదో మా పెనిమిటి సంపాదన ఎలిగించిన ఒత్తికి పోసిన చమురు అన్నట్టు సాగుతుంది. ఆయనకు తెలీకుండా చేసిన అప్పు ఎలా తీర్చాలా దేవుడా అని కోటి దేముళ్లకు మొక్కుకున్నాను. ఏదో ఈ అప్పు తీరిపోయిందే అదే సేన.” అంటూ సంతోషంగా బదులిచ్చింది భారతి.

“సరే నీ ఇష్టం. లక్ష్మీదేవి కోరి వస్తే వద్దనుకుంటున్న నీలాంటి వారిని నేనెక్కడా చూడలేదు. నీలాంటి వాళ్లే జీవితమంతా గెంజినీళ్లు తాగే గడపాలనుకుంటారు. అయినా నాకు తెలీక అడుగుతాను... ఇన్నాళ్లూ నువ్వు నీ ఇంట్లో డబ్బుతో నా అప్పు తీర్చావా..? నేనిచ్చిన డబ్బుతోనే కదా నాకు కట్టావు. నీ ఇష్టం. నీకు డబ్బు సంపాదించాలనుంటే నీకో మంచి మార్గం చెబుతాను. ఆలోచించుకో” అంటూ వెళ్లిపోయేడు మనోజ్.

ఆ తరువాత ఆలోచనలో పడింది భారతి. మనోజు బాబు సెప్పింది నిజమే కదా యాభై వేలు తీసుకొని ఇంటి ఓనరుకి ఇచ్చాను. ఓనరుకు చెల్లించాల్సిన అద్దె డబ్బులే మనోజుకు నెలనెలా చెల్లించాను. అప్పు తీరిపోయింది. పైగా యాభై వేలు మిగిలాయి’ అంటూ ఆలోచించసాగింది.

ఎప్పటిలాగే మరుసటి రోజు మనోజు కలెక్షన్ కోసం ఆ వీధిలోకి ఎప్పుడూస్తాడా అని ఎదురు చూసింది. ఇంతలో వచ్చిన మనోజ్ వద్దకెళ్లి

“నిన్న ఏదో డబ్బు సంపాదించే ఉపాయం చెబుతానన్నావ్” అడిగింది.

“నా దగ్గర నుంచి ఓ లక్ష తీసుకెళ్లి ఐదురూపాయల వడ్డీకిస్తే నెలకు ఐదువేలు వడ్డీ వస్తుంది. నాకు నెలకు రెండు వేలు చెప్పిన చెల్లించినా కనీసం నీకు మూడు వేలు మిగులుతుంది.. నీకు ఎంత కావాలంటే అంత తీసుకెళ్లు.. ఒక సారి ట్రై చెయ్” అంటూ సలహా ఇచ్చాడు.

ఇదేదో లాభసాటి వ్యాపారం గానే భావించింది. మొదట ఓ లక్ష రూపాయలతో ఐదు రూపాయలు వడ్డీ వ్యాపారం కాలనీలోనే మొదలు పెట్టింది భారతి. వచ్చిన డబ్బులు ఫైనాన్స్ వాళ్లకు కట్టడం, మళ్లీ అప్పు చేయడం... దానిని కాలనీలో వడ్డీకివ్వడం... ఇలా కొన్ని నెలలు సాగింది. ఈ వ్యాపారం కాలనీ పరిధి దాటిపోయింది. బయట వారికి కూడా అప్పులిచ్చింది. కొన్నాళ్ల తరువాత వడ్డీకి తీసుకున్న కొంత మంది చేతులెత్తేశారు. ఐదు రూపాయల వడ్డీ కాదు కదా అసలు కూడా చెల్లించకుండా పరారయ్యారు. కనీసం పోలీస్ స్టేషన్ కు వెళ్లమంటే ఇచ్చినదేమో ధర్మ వడ్డీ కాదు. పక్కా చీటింగ్ వ్యాపారం. పక్కా ఆధారాలు కూడా లేవు. రాయికింద చెయ్యి పడ్డట్టైంది భారతికి.

“సమయానికి డబ్బు చెల్లించకపోతే ఊరిలో పరువు తీస్తా.., నిన్ను, నీ మొగుడిని బజారుకీడుస్తా..” అంటూ బెదిరింపులు మొదలు పెట్టాడు మనోజ్.

ఈ విషయం చుట్టాలు, బంధువులు, అత్తవారింట్లో తెలిస్తే ప్రాణం కంటే ఎక్కువైన పరువుపోతుందని భావించి కాలనీలో చుట్టుపక్కల ఉన్న వాళ్ల దగ్గర అప్పులు చేసి మనోజ్ కు ఇనిస్టాల్ మెంట్ లు కట్టడం మొదలు పెట్టింది. చుట్టుపక్కల అప్పులు పెరిగిపోతున్నాయి. తన దగ్గర తీసుకున్న వారి దగ్గర నుంచి డబ్బులు రాలేదు. ఒకవైపు కాలనీలో అప్పిచ్చిన వారు, మరోవైపు ఆదరణ ఫైనాన్స్ వారి నుంచి ఒత్తిడి పెరిగిపోవడంతో ఏం చేయాలో పాలుపోలేదు. ఆత్మహత్య శరణ్యమనుకుంది. చనిపోయింది అంటూ జరిగిన కథను ఎస్ఐ కొండకు వివరించింది సీత.

కొన్ని నెలల తరువాత సిఐ గారి నుంచి ఎస్ఐ కొండాకు ఫోన్.. “మిస్టర్ కొండా.. జిల్లా మేజిస్ట్రేట్ వారి నుంచి ఉత్తర్వులు వచ్చాయి. భారతి ఆత్మహత్య విషయమై ఆమె ఇచ్చిన వాంగ్మూలం ఆధారంగా విచారణ జరిపి ఆదరణ మైక్రోఫైనాన్స్ మనోజ్ ప్రధాన నిందితుడని స్పెషల్ బెంచ్ తీర్మానించింది. మైక్రోఫైనాన్స్ సంస్థను సీజ్ చేసి, మనోజ్ ను అరెస్టు చేసి కోర్టులో హాజరు పరచమని ఉత్తర్వులు వచ్చాయి. మనోజ్ ను కష్టదీలోకి తీసుకోండి” అంటూ ఆదేశాలు అందుకున్న ఎస్ఐ ఆదేశాలను అమలు చేసే పనిలో నిమగ్నమయ్యాడు.

కవిత

ఆకాశానికి నిచ్చెనలు

స్వేచ్ఛగా ఎగిరే పసి తూనీగల
వీపులకు వ్రేలాడుతున్నై
టెక్స్ట్ పుస్తకాల ఇసుకబస్తాలు..!
హాయిగా నిదురించే కళ్ళకు
భగ భగమండే గ్రేడుల కాగడాలు..!
ఆశల ఆకాశంలో ర్యాంకుల నక్షత్రాలు..
పోటీతత్వపు కొలిమిలో కాలిపోతున్న పసివాళ్ళు..!
కళాశాలల్లో ర్యాగింగ్
రాకాసి ఇసుప కౌగిట్లో నలిగి
మృత్యు కుహరంలోకి
జారిపోతున్న విద్యార్థులు..!
సూర్యోదయం.. చంద్రోదయం

ఆగమనాలు తెలియక..
క్లాసుల కార్థానాల చీకటిలో
ఊపిరాడక శ్రమిస్తూ..!
రక్త బంధాల ఆత్మీయ పలకరింపులను..

- పుష్పాల సూర్యకుమారి
9701973843

బంధుగణాల మురిపాల ముచ్చట్లను
కోల్పోతూ..
కార్పేరేటు విద్యా విషయవలయంలో
ఉక్కిరి బిక్కిరి అవుతూ..
బలవంతపు వత్తిళ్ళకు
బ్రతుకు మీది విరక్తి
యమపాశానికి చేతులు చాచుతూ..
దురాశల కొక్కాల ఉరితాళ్ళకు
బలై పోతున్న పసికూనలు..!
అమ్మా! నాన్నా!
ఆకాశానికి నిచ్చెనలు వెయ్యకండి..!
అరవిరిసిన మొగ్గల అభిమతాల
రేకులను విచ్చుకోనివ్వండి..!

ఆమె

పని పిల్లని ఎవరన్నారు?
మా ఇంటి ఆత్మబంధువు
బద్ధకంగా ఉన్న ఇంటిని
హుషారుగా తీర్చిదిద్దుతుంది
ప్రతి ఉదయం
సూర్యున్ని కొప్పులో ముడుచుకు వచ్చే
ఆమె రాక కోసం
మా ఇంటి గుమ్మం
ఎదురుచూస్తూ ఉంటుంది

చెదిరిన జుట్టుతో
ధీనంగా ఉన్న
ఇంటి ముంగలికి
తలదువ్వి పూలు పెట్టేది ఆమె
నిద్రనుండి తేరుకోని
వంటపాత్రలు
సింకులో ఆవలిస్తుంటే
చంటిబిడ్డలా స్నానం చేయించి
ముస్తాబుగా తయారు చేసేది ఆమె
కుండీలో దాహంతో అరుస్తున్న

ఆత్మబంధువు

- డా॥ ఎ.ఎ.నాగేంద్ర,
94901188263

పసిమొక్కలకు
కాసిన్ని నీళ్ళు తాపి
వాటి గొంతులు తడిపేది ఆమె

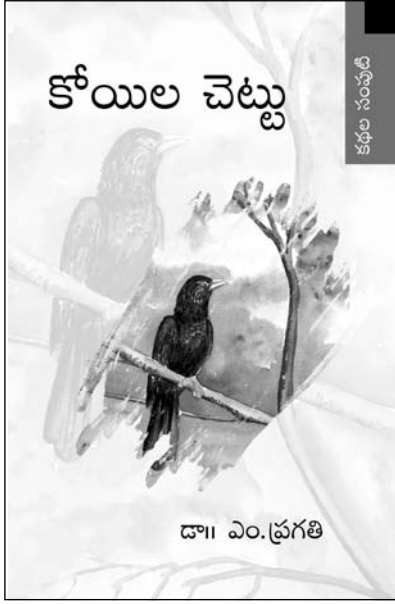
యూనిఫాంతో
కుస్తీ పడుతున్న పాపకు
చేయూత నిచ్చి
పాఠశాల వరకూ సాగనంపేది ఆమె

వంటగదిలో
తంటాలు పడుతున్న మా ఆవిడకు
ఆపన్న హస్తం అందించి
కమ్మని పంటలు అందించేది ఆమె

వయసు మీరిన అమ్మ

అనారోగ్యంతో అలమటిస్తుంటే
అక్కన చేరి
కూతురులా సపర్యలు చేసేది ఆమె

ఒక్కరోజు
ఆమె రాకపోతే
ఇల్లు మౌనంగా రోదిస్తుంది
అప్పుడు ఇంటిని సముదాయించడం
ఎవరితరమూ కాదు
ఆమె
ఆత్మబంధువై
తలుపుతట్టినప్పుడు
ఆ ఆనందానికి అవధులు ఉండవు

ఆధునిక భావాల కోయిలచెట్టు

- పిళ్ల కుమారస్వామి
9490122229

డా॥ ప్రగతి కవిత్వ సమ్మేళనంలో పాల్గొనటం ద్వారా సాహితీస్రవంతిలోకి ప్రవేశించారు. దాదాపు పదేళ్ళయింది. సాధారణంగా కవి కథకుడు అవుతారంటారు. అలాగే మెల్లగా కథన రంగంలోకి ప్రవేశించి కథలు రాస్తూ ఉండేది. బహుశా 2017లో విరివిగా కథలు రాసింది. ఆ కథలను కోయిలచెట్టు పేరుతో కళాత్మకంగా పాఠకుల ముందుంచారు.

రాయలసీమలో రచయిత్రులు తక్కువగానే ఉన్నారు. కడప, కర్నూలు, చిత్తూరు జిల్లాలలో చాలా తక్కువగా ఉన్నారు. కాకపోతే అనంతపురం జిల్లాలోనే ఎక్కువ. నిర్మలరాణి, శశికళ, పహనాజ్, జయలక్ష్మిరాజు, దేవకి, దీవెన, లక్ష్మి మొదలగువారు కథలు రాస్తూ ఉన్నారు. ఇప్పుడు ప్రగతి కొత్తవారికి ఆదర్శప్రాయంగా నిలుస్తూ మహిళలు సాహిత్యరంగంలోకి రావటానికి ఒక దారి దీపాన్ని చూపుతున్నారు.

ప్రగతి మార్క్సిస్టు భావాజాలాన్ని అర్థంచేసుకున్న రచయిత్రి. అందువల్ల సమాజంలో జరుగుతున్న సంఘటల్ని అందరూ చూసే దానికన్నా భిన్నంగా ఆలోచించి పాఠకునిలో ఆ సంఘటనలపట్ల రావాల్సిన ఆధునికభావాలను తన కథల ద్వారా చెప్పినారు.

కోయిలచెట్టు కథాసంపుటిలో 18 కథలున్నాయి. ఈ

కథల్లో మహిళల ఒంటరి బ్రతుకు పోరాటం కథాపన్నుగా మూడు కథలున్నాయి. విద్యారంగంపై ఐదు కథలు, పర్యావరణంపై రెండు, మహిళా సమస్యలపై నాలుగు కథలు, మానవసంబంధాలపై ఐదు కథలు ఉన్నాయి. ఇవి ఎక్కువభాగం స్త్రీల చుట్టూ అల్లకున్న కథలే. కథలన్నింటిలోనూ కవిత్వం జాలువారుతోంది. తెలుగుతనం ఉట్టిపడుతూ కథలు పాఠకుల్ని ముందుకు నడిపిస్తాయి.

పేద వర్గాల్లోని మహిళలు ఇటీవలికాలంలో తమ భర్తల దుర్వ్యసనాలవల్ల నిత్యం హింసకు గురవుతూ, అవమానాలపాలవుతున్నారు. ప్రభుత్వ మధ్యం విధానంవల్ల వీరి కొంపలు గుల్లవుతున్నాయి. మహిళలు భర్తతో విడిపోయి ఒంటరిగా బతుకుతున్నారు. ఒంటరిగా బతికే మహిళల్ని సైతం వారిమానాన వారిని బతకనీయక సూటిపోటి మాటలతో సమాజం వారిని వేధిస్తుంటుంది. ఇలాంటి సంఘటల్ని చూసి చలించిన రచయిత్రి వాటినుంచి పాఠకుని సంస్కారం పెంచేదిశగా కథలుగా చిత్రీకరించింది.

'కలకానిది విలువైనది' కథలో నరసమ్మకు టి.బి. జబ్బు ఉందని భర్త వదిలేసిపోతాడు. ఆమె విశాల డాక్టరు దగ్గర ఆయాగా చేరుతుంది. అప్పటికే పుట్టిన కొడుకును పెంచిపెద్దచేసి పెళ్ళికూడా చేస్తుంది. కొడుకు లారీడ్రైవర్గా

పనిచేస్తూ ఒక ప్రమాదంలో మరణిస్తాడు. కాని కోడలు గర్భవతిగా ఉంటుంది. తనకు పట్టిన దుస్థితి కోడలుకు రాకూడదని ఆమెకు అబార్షన్ చేయించాలనుకుంటుంది. అదే కథలో సమాంతరంగా విశాల డాక్టరుకు దాదాపు అలాంటి సంఘటనలే జరిగి వుంటాయి. అందువల్ల నరసమ్మ నిర్ణయాన్ని డాక్టరు సమర్థిస్తుంది. ఇందులో ఒంటరి మహిళల ఆవేదన స్పష్టంగా కనిపిస్తుంది.

గుప్పెడు మల్లెలు కథలో మల్లెపూలు ఎంతో ఇష్టంగా భావించే మల్లిక తన భర్త చనిపోతే ఒంటరిగా అత్తతో కలిసి బతుకుతుంటుంది. కానీ ఒకసారి ఆమె బావ ఆమెపై అఘాయిత్యం చేయబోతాడు. తప్పించుకుంటుంది. కాని ఆమెపై అభాండాలు వేస్తారు. పుట్టింటికి పంపిస్తారు. పూలుకట్టే పనిలో, గార్మెంటు ఫ్యాక్టరీలో పనిచేస్తూ బతుకు వెళ్ళదీస్తుంది. తనకిష్టమైన మల్లెలు తన శవంపై పోయమని కోరుతూ చనిపోతుంది. ఈ కథలో కూడా విధవలు మల్లెలు పెట్టుకోవాలన్న చిన్న కోర్కెలు కూడా తీర్చుకోవడానికి ఆటంకమైన సమాజ రీతుల్ని చర్చిస్తుంది.

మరోకథ ప్రయాణం. ఇందులో భర్త హిందువు భార్య ముస్లిం. వారిది ప్రేమ వివాహం. కానీ భర్త వ్యసనపరుడై భార్య వహీదాను రోజూ కొడుతుంటాడు. వారికి కూతురు కూడా పుడుతుంది. అప్పుడు ఆమెకు పేరుపెట్టే స్వేచ్ఛ కూడా ఆమెకు ఉండదు. సౌందర్య అని పేరు పెడతాడు తాను సోఫియాగా పిలుచుకుంటుంది. కొన్నాళ్ళకు ఆమెను వదలి మరోపెళ్ళికి సిద్ధమవుతాడు. వహీదా గలభాచేసి ఆపెళ్ళిని ఆపేస్తుంది. దాంతో భర్త ఆమెకు దూరంగా ఉంటాడు. వహీదా ఇళ్ళల్లో పనిచేస్తూ కూతురును చదివిస్తూ ఉంటుంది. భర్త మళ్ళీ వాళ్ళకు చేరువై బెంగళూరుకు తీసుకువెళ్తాడు. అక్కడ షరామామూలే. భర్త అనేక వ్యసనాలకు లోనై చనిపోతాడు. ఆ రోగాల్ని ఆమెకు అంటించి ఉంటాడు. దాంతో ఆమె కొన్నాళ్ళకు మరణిస్తుంది. ఇప్పుడు సౌందర్య (సోఫియా) బెంగళూరు బట్టల ఫ్యాక్టరీలో పనిచేస్తూ బతుకుతూ ఉంటుంది. ఈ కథలో భర్తల చెడు వ్యసనాలు మహిళల జీవితాలతో ఎలా ఆడుకుంటాయో చెపుతుంది. అలాగే ఒంటరిగా పోరాడే మహిళల బతుకుకు సగటు మనిషి ఎలాంటి చేయూతనివ్వాలో ఈ కథ తెలియజేస్తుంది.

మహిళా దినోత్సవం మార్చి 8 రాగానే మహిళలకు సాధికారత సాధిస్తామని పాలకులు చెబుతూవుంటారు. అనేక

సంస్థలు ఆ రోజు మహిళలకు అనేక కార్యక్రమాలు జరుపుతూ ఉంటారు. ఈ సందర్భంగా జరిగే రెండు కార్యక్రమాల ద్వారా రెండు ప్రపంచాల దృక్కోణాన్ని ఆవిష్కరిస్తుంది రచయిత్రి ప్రగతి.

ముత్యాలమ్మ అరుంధతి ఇంట్లో పనిమనిషి. ఎగువమధ్యతరగతికి చెందిన అరుంధతి లేడీస్ క్లబ్ అధ్యక్షురాలు. లేడీస్ క్లబ్ లో మహిళలకు లేట్స్ గా పిజ్జా, బర్గర్లు చేసే వంటల పోటీలు, అందాల శ్రీమతి పోటీలు నిర్వహిస్తుంది. ముత్యాలమ్మ మహిళాదినోత్సవం కోసం శ్రామిక మహిళలు జరుపుకునే సమావేశానికి వెళుతుంది. అక్కడ మహిళాదినోత్సవం ఎందుకు జరుపుతారో తెలుసుకొని అరుంధతికి చెబుతుంది. “ఎక్కడో దూర దేశంలో కుట్టు పన్నేనే ఆడోల్లు కూలి ఎక్కిచ్చాలని, పన్నేనేకాడ ఒంటికి రెండుకు పొయ్యే వసతి గావాలని, దినమంతా సేసే పనిని తగ్గియ్యాలని సమ్మె జేసింటే ఆడకూతుల్ని కాల్చి సంహించారంట. వాల్లు సచ్చిపోయినంత అన్ని ఊళ్ళలో పన్నేనే ఆడోళ్ళంతా పనిబంధు జేసినారంట. వాళ్లను గ్యాపకం సేసుకుంటా ఈ దినాన్ని జరుపు కోవాలంట”. “ఆడ కూతుర్లు బాగా చదువుకోవాల, దయర్పంగా బతకాల, కట్టలనుండి గట్టెక్కనీకె అంతా కలిసి కట్టుగ నిలబడాల అప్పుడే ఆయమ్మోల్ల పానాలు పనంగా పెట్టడానికి యిలువని సెప్పినారమ్మా” అని చెబుతుంది.

‘ఈ అలగా జనాలకు మరీ చైతన్యం పెరిగిపోతోంది’ అనుకుంటుంది అరుంధతి.

విద్యారంగం ఎంతో లోపభూయిష్టంగా తయారయింది. పాఠశాలలో ఆడపిల్లలకు మరుగుదొడ్లులేవు. ప్రయోగశాలలు లేవు. కొన్ని చోట్ల ఉపాధ్యాయులు లేరు. ఉన్నా సరిగా చెప్పక పోవటం కూడా అక్కడక్కడ జరుగుతూ ఉంటుంది. పైగా ఉపాధ్యాయులకు బోధనేతర పనులు చెప్పటంతో పిల్లలకు తరగతులు సరిగ్గా జరగవు. ప్రభుత్వం మాత్రం ఉత్తీర్ణతలో కార్పొరేట్ పాఠశాలలకు ధీటుగా రావాలని టార్గెట్లు పెడుతూంటుంది. ఇటీవల తెలంగాణాలో కార్పొరేట్ పాఠశాలల కన్నా ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో ఎక్కువ శాతం ఉత్తీర్ణత సాధించడం ఒక గొప్ప మార్పు.

వీటిని దృష్టిలో ఉంచుకుని విద్యారంగంలో విశేష అనుభవం ఉన్న ప్రగతి పరీక్ష, గువ్వగూడు, శిక్షణ, నిర్మల భారతం మొదలైన కథలు రాసినారు. పరీక్షల్లో పర్యవేక్షణచేసే ఉపాధ్యాయులు ఎందుకు కఠినంగా ఉండరో చెబుతూ ఉండాలన్న అవసరాన్ని చెబుతుంది. గువ్వగూడు కథలో

కవిత

నినాదాలు నినాదాలు!

ఎటుచూసినా నినాదాలు
దిక్కుతెలియక పరుగులెత్తే
కాందిశీకుల నినాదాలు
పిన్నపెద్దల ఘోరమైన
ఆవేశపు నినాదాలు
భూనభోంతరాళములో
ప్రతిధ్వనించిన భీతిగొలుపు
నినాదాలు
మర తుపాకుల, మరఘోరంగుల
తాకిడులకు తాళలేక
దుశ్చర్యలను ఖండిస్తూ

నినాదాలు

బాధపడే శాంతిదూతల
ఎదను చీల్చి ఉబికి వచ్చు
అవేఅవే నినాదాలు!
తారతమ్యం లేనిదుష్టుల
ఆగడాలు అరికడుతూ
ఎదురు నిలిచి పోరునలిపే
సోనార్ బంగ్లా ప్రజల నినాదాలు !

- దాసరి సుబ్రహ్మణ్యేశ్వరరావు
9493033534

ఎటుచూసినా జై బంగ్లా నినాదాలు
ఎటుచూసినా జై స్వతంత్ర నినాదాలు
మారణమోమ జ్వాలలు
మింటికెగిసి కాల్చివేయ
పరదేశాలకు తరలివచ్చి - తలదాచుకుని
స్వాతంత్ర్యం కోసం మాత్రం
తలయెత్తి నిలిచే - కాందిశీకుల నినాదాలు
శతవృద్ధుల - సతీమతల్లుల
స్వాతంత్ర్యపు నినాదాలు
నినాదాలు! నినాదాలు!

కొందరు విద్యార్థులకు చదువుకోక ఫెయిలై బతుకు పోరాటంలో ఫ్యాక్టరీ వర్కర్ గా మారతాడు. కాని అక్కడ కరెంట్ షాక్ తో మరణిస్తాడు. చెదిరిన అతని కుటుంబం గురించి చెప్పతూ భారతదేశంలో పేదల పరిస్థితి నేలరాల్చిన గువ్వగూడులా ఉందని ప్రతీకాత్మకంగా చూపి కథను ముగిస్తుంది.

శిక్షణ అనేది కేవలం మార్కుల కోసం శిక్షణ ఉండరాదని శిక్షణ పిల్లలకు సంస్కారం నేర్పడానికి మంచి భవిష్యత్తుకు బాటలు వేయడానికి పునాదిగా ఉండాలని శిక్షణ కథ ద్వారా రచయిత్రి చెపుతుంది.

నిర్మల భారతం కథలో తమ మెట్టింట్లో మరుగుదొడ్డి కోసం పోరాడే ఒక ఇంటి కోడలును పిలుచుకువచ్చి పాఠశాలలో పిల్లలకు ఉపాధ్యాయులకు తన పోరాటగాధను వినిపించమని కోరుతుంది ఒక టీచరు. మరుగుదొడ్లు మహిళలకు ఎంత అవసరమో, పాఠశాలలో విద్యార్థినులకు ఎంత అవసరమో తెలియజేస్తుంది కథ.

మనుషుల మధ్య సంబంధాలన్ని డబ్బు సంబంధాలుగా పెట్టుబడిదారీ ప్రపంచంలో మారుతున్నాయి. దీనికి గుర్తుగా మరణ వాంగ్మూలం కథలో కూతురు ఆత్మహత్య చేసుకుని చనిపోతే ఆమె శవాన్ని తీసుకెళ్ళడానికి వచ్చిన అత్తింటివారు రెండు లక్షలు డబ్బులు కట్టాలని చెబుతాడు ఆమె తండ్రి. బంగారం, కట్నం డబ్బులు వెనక్కి ఇచ్చే షరతు మీద కేసుపెట్టారు. పిల్లల్ని దిక్కులేనివాళ్ళను చేసిపోతుంది ఆమె. కథ ముగింపులో మనుషుల మధ్య ఆప్యాయతలు

అనుబంధాలు లాగే ఆమె శరీరం కాలిపోతోందని రచయిత్రి చెపుతుంది.

భార్యభర్తల మధ్య సహకారం, సమభావం ఉండాలని 'విలువైన బహుమతి' కథ చెపుతుంది. బంగారం కొనాలన్న కోరిక ముఖ్యం కాదని లాంగ్ చెయిన్ కథ తేలుస్తుంది. అమ్మాయిలపై యాసిడ్ దాడుల గురించి ముసుగు కథ వివరిస్తే, నోట్లరద్దు తర్వాత బ్యాంకుల్లో ప్రజలు పడే బాధల్ని ఎత్తిచూపుతుంది 'ఎంతెంత దూరం' కథ.

ఇలా కోయిలచెట్టు కథలన్ని మానవసంబంధాల చుట్టూ తిరుగుతూ పాఠకున్ని ఆలోచింపజేస్తాయి. పైగా కథలు సరళంగా మనోహరంగా కవితాత్మకంగా ముగుస్తాయి.

చాలాకథల ముగింపు వాక్యం ఎంతో కవితాత్మకంగా ముగుస్తుంది. "చేతిలో లగేజీ తక్కువే, కానీ మనసే భారమైపోయింది", (ప్రయాణం), "మబ్బుచాటు నుండి బయటకొచ్చిన జాబిలి జాలు వార్చిన వెన్నెల్లా నిండుగా నవ్వింది వెన్నెల"(నిశాచరులు), "సూర్యున్నే చినుకులుగా కరిగిస్తుంటే, తన కోపాన్ని కరిగించడం ఎంతపని?" (వానకవచం).

కథల్ని చదివాక మన మనసు చైతన్యపరిధి విస్తరిస్తుంది. పైగా కథల ద్వారా తెలుగు భాషా విస్తృతి కూడా బాగా పెరిగింది. రాయలసీమ కథా కాన్యానుపై చెరగని ముద్రవేసింది. ప్రగతి బాటలో ఈ ఒరవడి కొనసాగి మహిళామూర్తులు మరిన్ని రచనలు చేయాలని ఆశిద్దాం. ♦

సాహితీవేత్త నిర్మలానంద కన్నుమూత

ప్ర జా సా హి తి గౌరవ సంపాదకులు, అనువాద రచయిత, సాహితీవేత్త నిర్మలానంద (84) హైదరాబాద్ బాగ్ అంబర్ టలోని స్వగృహంలో జూలై 24న కన్నుమూశారు. హిందీ సహా పలు భారతీయ భాషల్లోని కథలను, కవితాన్ని తెలుగులోకి అనువదించిన నిర్మలానంద చివరి వరకూ కష్టజీవుల పక్షాన సాహిత్య సృజన చేశారు. 1935 అక్టోబర్ 20న విశాఖ జిల్లా అనకాపల్లిలో వుట్టిన ఆయన అసలు పేరు ముప్పన మల్లేశ్వరరావు. అనకాపల్లిలోనే ఎస్ఎస్ఎల్సీ వరకూ చదివారు. హైస్కూలు చదువు పూర్తయ్యేనాటికే జాతీయోద్యమ ప్రభావం ఉన్న తండ్రి సలహాతో హిందీలో పరీక్షలు ప్యాసయ్యారు. స్వగ్రామమైన అనకాపల్లిలోని ప్రసిద్ధ శారదా గ్రంథాలయం ఆయన్ను సాహిత్య రంగంలో ప్రవేశపెట్టింది. ఆ తర్వాత

1957లో నిర్మలానంద్ కు రైల్వేలో ఉద్యోగం వచ్చింది. 1952లో మార్పు అనే కథను రాశారు. ఆ తర్వాత అన్నీ అనువాదాలే చేశారు. రైల్వే ఉద్యోగంలో భాగంగా వివిధ ప్రాంతాల్లో పని చేసే క్రమంలో ఒరియా, బెంగాలీ, ఇంగ్లీషు భాషల్లో ప్రవేశం సంపాదించారు. 1986 మార్చిలో సుమారు 300 పేజీల భగత్ సింగ్ రచనలు తెలుగులోకి - 'నా నెత్తురు వృధా కాదు'గా నిర్మలానంద వెలువరించారు. 35 ఏళ్లుగా సాహిత్యోద్యమంలో జనసాహితీ సంస్థలో కీలకపాత్ర పోషించారు. మహాకవి శ్రీశ్రీ రచించిన మహాప్రస్థానాన్ని హిందీలోకి అనువదించారు. ప్రజాసాహితీ పత్రికకు సంపాదకునిగా వ్యవహరించారు. అనువాద కవితల సంకలనం 'కలల కవాతు', 'కలాల నివాళ్ళు', శీలావీర్రాజు కవితల హిందీ అనువాదం 'సాహిత్య', కుందుర్తి కవితల అనువాదం 'మేరే బినా' తదితర గ్రంథాలు ఆయన వెలువరించారు. తుదిశ్వాస వరకూ ప్రజాసాహిత్య ఉద్యమాలతో మమేకమైన నిర్మలానందకు జోహార్లు.

మట్టికి మనిషికి సంబంధమిచ్చి
మనిషికి జంతువుకి బాంధవ్యమిచ్చి
నీ నోటికి నాలుగు మెతుకులిచ్చి
నవనాగరిక రహదారిపై నినుజేర్చి
తాను ఆదిమంగానే ఉండిపోయినవాడే
చండాలుడని నువు దూరం పెడితే
నేనూ చండాలుడిగా ఉంటానంటాను

మనిషి పుట్టినపుడూ గిట్టినపుడు
ఎవరి ప్రమేయం ఉందో
ఆ రెంటి మధ్యనుండే జీవితంలో
నువ్వెవరినైతే మరిచావో
నీకు దూరంగా తాకొద్దని ఉంచావో
వారే చండాలురని నీవు నిర్ణయిస్తే
నేనూ వారిలో ఒకడినై ఉంటానంటాను

నీ మలిన హృదయంతో పాషాణవై
అశుద్ధాన్ని ఎవరితోనైతే తొలగిస్తున్నావో

నేను చండాలుణ్ణి

- జంధ్యాల రఘుబాబు
9849753298

ఆ పరిశుద్ధ మానవుడే చండాలుడైతే
నేను అతడినే కొలుస్తాను మనసులో
అతడి గాధనే కావ్యంగా మలచి
అతణ్ణి అందులో నాయకుడిగాచేసి
నా కలాన్ని నా హృదయాన్ని
శుద్ధిచేయమని అతడిని ప్రాధేయపడతా
అతనికి నిత్యవందనం చేస్తా
అతని విముక్తికై పోరాడతా
అతని బాగుకై చాటింపు వేస్తా
చండాల చాటింపు గర్వంగా చేస్తా

(నాగప్పగారి సుందర్రాజు
'చండాల చాటింపు' కవిత్య ప్రేరణతో)

స్వీకారం

చండాల చాటింపు

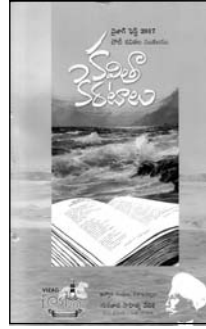

దళిత కవిత్వం
నాగప్పగారి సుందరాజు
వెల : 100/- పేజీలు: 112
ప్రతులకు : 9493375447

సుందరాజు కథ రాసినా, కవిత్వం రాసినా తన మూలాల్లోకి వెళ్ళి, తన సమాజపు లోతుల్లోకి వెళ్ళి ప్రపంచం గుర్తించకుండా మరుగున పడి ఉన్న అనేక పాత్రలను, జీవితాలను, సాంస్కృతిక విషయాలను వెలికితీసి సమాజానికి పరిచయం చేశాడు. మాదిగజాతిని ఈ సమాజం అంటరాని జాతిగా చేసి అవమానిస్తున్న తీరును కవిత్వంతో వెలికితీశాడు.

- డా॥ ఎం.ఎం. వినోబిని

కవితా కెరటాలు వైజాగ్ ఫెస్ట్ 2017

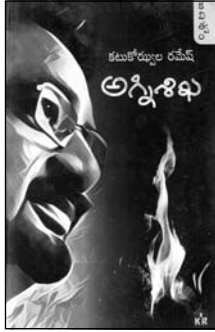

పోటీ కవితల సంకలనం
చీకటి దివాకర్, ఎ.వి. రమణారావు
నూనెల శ్రీనివాసరావు, పాయల మురళీకృష్ణ
వెల : 100/- పేజీలు: 144
ప్రతులకు : 9848710507

వైజాగ్ ఫెస్ట్ 2017 డిసెంబర్ 1 నుండి 10 వరకూ విశాఖనగరంలో జరిగింది. ఈ సందర్భంగా నిర్వహించిన పోటీల కవితా సంకలనం ఇది. పోటీకి వచ్చిన నాలుగువందల పైచిలుకు కవితల్లో ఎంపిక చేసిన 76 కవితల సమాహారం. వస్తువైవిధ్యంతో, సమకాలీన సమస్యలపై అలోచింపచేసే కవితల కవితా ప్రేమికులను ఆకట్టుకుంటాయి.

- సంకలనకర్తలు

అగ్నిశిఖ

కటుకోర్పుల రమేష్
వెల : 150/- పేజీలు: 264
ప్రతులకు: 9949083327

చాలా కవితల్లో ఆయన కవిత్వ ఆర్థతను మనం అనుభవించకుండా ఉండలేము. అభివ్యక్తి నవ్యత, గాఢత, జీవన వేదన, ఆనంద విషాదాలు, స్నేహ పరిమళాలు ఈ సంపుటి నిండా పొరలు పొరలుగా తడిమే కొద్ది మనలను అల్లుకుంటాయి. కవి తన ప్రపంచంలోకి చదువరులను తీసుకెళ్ళే శక్తి కలిగిన కవిత్వం కవి రమేష్ సొంతం అని చెప్పక తప్పదు.

- గోరటి వెంకన్న

స్ఫురణ... స్ఫురణ ప్రసంగాలు, సమీక్షలు

అవధానుల మణిబాబు
వెల : 100/- పేజీలు: 85
ప్రతులకు : 9948179437

ఈ సంపుటిలో ఎక్కువ భాగం పుస్తక సమీక్షలు మనల్ని పలకరిస్తాయి. అద్దేపల్లి వారితో అనుబంధం, ఒక కార్మిక సమారాధన అనుభవం. కాకినాడ ఆంధ్ర సాహిత్య పరిషత్తు చరిత్ర సింహావలోకనం, అదనపు సమాచారాలు. ఈ వ్యాసాలలో నాకు కనిపించిన మొదటి సుగుణం: వాక్యరచనలో ధారాళగుణం.

- ఇంద్రగంటి శ్రీకాంతశర్మ

కాలన్నె ప్రవహిస్తు... కవిత్వం

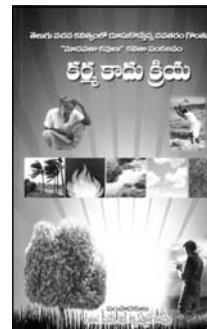

సిహెచ్.వి. బృందావనరావు
వెల : 80/- పేజీలు: 132
ప్రతులకు: 9963399189

రైల్వేలో కదిలిన పాట, ప్లాట్‌ఫాం మీది వీడ్కోలు, ఆత్మీయమైన నిశ్రమణ, సరోగేట్ తల్లి పేగువేదన, గాంధీవేషంలో ఆడుకునే పిల్లడు, పిల్లలు కడళ్ళ వైశాల్యాలు క్రమించి పోతే కన్నవాళ్ళ కలత - ఇలా ఎన్నెన్నో అంశాల మీద ఆర్తితో బృందావనరావు అక్షర రచన చేసారు. వైవిధ్యం ఈ సంపుటికి ఎంతో కాంతినొచ్చింది. వస్తువు మీదే కాదు రూపమీదూ ధ్యాన వున్న కవి బృందావనరావు.

- దర్భశయనం శ్రీనివాసాచార్య

కర్మ కాదు క్రియ కవితా సంకలనం

డా॥ ఎన్.వి. కృష్ణారావు
వెల : 20/- పేజీలు: 68
ప్రతులకు: 9490218173

ఈ ఎనిమిది మంది కవులు తమ కలల్ని, ఆశల్ని కలాల ద్వారా వ్యక్తం చేస్తున్నారు. వీరంతా గొప్ప కవులు కాదు. ఏ మాత్రం పేరు ప్రతిష్టలు లేవు. గొప్ప గొప్ప కవితా సంపుటాలు వెలువరించ లేదు. కానీ మానవత్వం అనే తత్వాన్ని ఆత్మగా చేసుకొని ఆవిష్కరిస్తున్న కవితా సంపుటి ఇది.

- సంపాదక మండలి

‘ఎనిమిదో రంగు’, ‘ఒక’ ఆవిష్కరణ

విజయనగరం జిల్లా సాహితీప్రపంచి ఆధ్వర్యంలో జూలై 24న జరిగిన అనిల్ ద్యాని కవితా సంపుటి ‘ఎనిమిదో రంగు’, కట్టా సిద్ధార్థ ‘ఒక’ కవితా సంపుటుల ఆవిష్కరణ సభ. చిత్రంలో కట్టా సిద్ధార్థ, అనిల్ ద్యాని, పాయల మురళీకృష్ణ, పుష్పాల శ్రీరాం తదితరులు.

ఈ తరం కొత్తగా రాస్తున్న కథకులని కవిత్వం రాసే కవులని పరిచయం చేయాలని విజయనగరం జిల్లా సాహితీ ప్రపంచి భావించింది. ఈ మధ్యకాలంలో సాహితీ ప్రపంచాన్ని తమవైపు తిప్పుకున్న ఇద్దరు యువకవుల పుస్తకాలు - అనిల్ ద్యాని రచించిన “ఎనిమిదో రంగు”, సాహితీ ప్రపంచి ప్రచురించిన కట్టా సిద్ధార్థ “ఒక...” కవితా సంపుటలను మహాకవి జాషువా వర్ధంతి రోజున మరో మహాకవి గురజాడ ఇంట్లో ఈ నెల 24 న ఏర్పాటు చేయాలి అనుకున్నారు. ఇద్దరు కవులు వస్తున్నారు. వారు ముందు యుగం దూతలు కనుక వారు రాజోయే తరం వారితో కాస్త మమేకం అయితే బాలలకి కొంత లాభం కలుగుతుంది అనే ఉద్దేశంతో కవులతో పిల్లల ముఖాముఖి ఏర్పాటు చేద్దాం అని అడగగానే వారు వారితో పాటు మరో యువ కవి పుష్పాల శ్రీరాం కూడ సరే అన్నారు. విజయనగరం జిల్లాలోని “బొండపల్లి” గ్రామంలో ఉన్న ప్రభుత్వ పాఠశాలకి వెళ్లం. మాతో పాటే మరో యువకవి పాయల మురళీ కృష్ణ కూడా వచ్చారు. మొత్తం నలుగురు యువకవులతో నేనూ ఆ పాఠశాలకి వెళ్ళాం, వెళ్లగానే అక్కడి ప్రధానోపధ్యాయులు సన్యాసి రాజు గారు మమల్ని చాలా ఆదరంగా ఆహ్వానించారు. మిగతా ఉపాధ్యాయులకి మమ్మలని పరిచయం చేసారు. సమయం వృధాగా పోనివ్వకుండా వెంటనే పదో తరగతి పిల్లలతో ఒక చర్చా కార్యక్రమం ఏర్పాటు చేశారు. పిల్లలకి ముందునుంచే పాయల మురళీ, అంతకు ముందు అక్కడే పని చేసిన జి.ఎన్. చలం వంటివారు వేసిన పునాది అక్కడపిల్లలలో బాగా కనబడింది. జాషువా అని చెప్పగానే

ఒక పిల్లవాడు లేచి ఒక జాషువా పద్యం చెప్పాడు. ఒక అమ్మాయి వేమన శతకం చెప్పింది. మరో పిల్లవాడు పుష్ప విలాప పద్యాన్ని పాడాడు. ఇది కదా మనం పిల్లలకి అందించాల్సిన వారసత్వం అనిపించింది. వక్తలు ముగ్గురు, సాహిత్యమూ దాని వలన ప్రయోజనాలని పంచుకున్నారు. నిజానికి ముగ్గురి అభిప్రాయమూ ఒకటే పిల్లల్లో సాహిత్య బీజాలు నాటగలిగితే మరో మంచి సమాజం మన కళ్ళముందు నిలబడుతుంది అని. శ్రీరాం అయితే మరీ పిల్లల్లో పిల్లవాడు అయిపోయాడు. అనిల్ కి ఇప్పటికే ఒకసారి ఈ పాఠశాలకి “చిత్ర కూటమి యాత్ర “ద్వారా వచ్చిన అనుభవం ఉంది. పిల్లలూ గుర్తు పట్టారు. సిద్ధర్థ అయితే నేను మీతో పాటే ఉండాలి అని పిల్లల్ని ఉత్తేజపరిచారు. నా సందేశం లో కాసిన్ని జాషువా పద్యాలు, శ్రీ శ్రీ మాటలు, ఆనాడు ఈనాడు మారని స్థితిని చెప్పాను. ఇంక సాయంత్రం సభ విషయానికి వస్తే అనుకున్న సమయానికే మొదలైంది. దాదాపుగా గురజాడ వారి ఇళ్ళంతా మొత్తం జనంతో నిండిపోయింది. సభకి పాయల మురళీ కృష్ణ అధ్యక్షత వహించగా సభలో పి.ఎస్. శ్రీనివాస్ ఎనిమిదోరంగు మీద విశ్లేషణ చేశారు. మొయిద శ్రీనివాసరావు విమర్శనాత్మకంగా ఆత్మీయ వాక్యాన్ని వినిపించారు. ఈ కాలంలో రావాల్సిన పుస్తకం అని, అన్ని వర్ణాలలోను కలుస్తూ ఎడంగా పెట్టబడే వర్ణం ఎనిమిదో రంగు అని వక్తలు ప్రసంగించారు. అలాగే మరో పుస్తకం “ఒక” మీద మానాపురం రాజా మాట్లాడుతూ ఒక మెత్తని వాక్యాన్ని ప్రేమగా గుండెలోకి ఒంపినట్టుండే కవిత్వాన్ని సిద్ధార్థ రాసారని భవిష్యత్ లో మరింత భావయుక్తమైన కవిత్వాన్ని సిద్ధార్థ నుంచి రావాలని ఆకాంక్షించారు. అలాగే ఆ తరవాత మాట్లాడిన శ్రీరాం పుష్పాల ఈ రెండు పుస్తకాల మీద సమగ్ర విశ్లేషణ చేశారు. సమకాలీన కవిత్వపు పుష్పగుచ్ఛంలో ఈ రెండు పుస్తకాలు కూడా స్థానం సంపాదించుకుంటాయని అన్నారు. బరంపురంలో ఉద్యోగం చేసి విజయనగరంలో తన ఉద్యోగానంతర జీవితాన్ని గడుపుతున్న దేవరాజు గోపాల కృష్ణ గారు కవులిద్దరికీ నగదు ప్రోత్సాహకానిచ్చి అభినందించారు. నిజానికి అది ఆయన వదాన్యత. ఏ కవి మొదటి పుస్తకానికైనా ఇస్తాను అనడం ఆయనకి సాహిత్యం పట్ల ఉన్న మక్కువ. చీకటి దివాకర్ వందన సమర్పణతో సభ ముగిసింది. సాహిత్య అకాడెమీ యువ పురస్కార గ్రహీత బాల సుధాకరమౌళి, జి. ఎన్ చలం, సాహితీ ప్రపంచి కార్యవర్గం పాల్గొన్నారు.

- చీకటి దివాకర్

సాహితీస్రవంతి ఆధ్వర్యంలో 'గురి' ఆవిష్కరణ

విజయనగరం సాహితీస్రవంతి ఆధ్వర్యంలో జూలై 8న గురజాడ గృహంలో జరిగిన మల్లిపురం జగదీశ్ కథా సంపుటి 'గురి' ఆవిష్కరణ దృశ్యం. చిత్రంలో చీకటి దివాకర్, మల్లిపురం జగదీశ్, అట్టాడ అప్పలయ్యుడు, డి.వి.జి. శంకరరావు, గంటేడ గౌరునాయుడు, పి.ఎస్. శ్రీనివాస్ తదితరులు

విజయనగరం సాహితీస్రవంతి ఆధ్వర్యంలో జూలై 8న గురజాడ గృహంలో మల్లిపురం జగదీశ్ కథా సంపుటి 'గురి' ఆవిష్కరణ సభ జరిగింది. విజయనగరం జిల్లా సాహితీస్రవంతి అధ్యక్షులు పి.ఎస్. శ్రీనివాస్ అధ్యక్షతన జరిగిన ఈ సభలో మాజీ పార్లమెంటు సభ్యులు డా॥ డి.వి.జి. శంకరరావు 'గురి' కథాసంపుటిని ఆవిష్కరించారు. దిద్దుబాటు కథ రాసిన గురజాడ ఇంటిలో 'గురి' కథాసంపుటిని ఆవిష్కరించడం సంతోషంగా ఉందన్నారు. కవి విఎమ్కె లక్ష్మణరావు గిరిజన ప్రాంత మౌలిక సమస్యలను, వారి సంస్కృతులను చక్కటి కథలుగా మల్లిపురం జగదీష్ రూపొందించారని అన్నారు. ఈ కార్యక్రమంలో అట్టాడ అప్పలయ్యుడు, గంటేడ గౌరునాయుడు, చీకటి దివాకర్, చంద్రికారాణి, జి. రామకృష్ణ, మౌళి, శ్యామల, జానకి, మొయిద శ్రీనివాసరావు తదితరులు పాల్గొన్నారు. ♦

'సూత రంగస్థలి' ఒక నాటక రచనా ప్రయోగశాల అని శాసన సభ ఉప సభాపతి మండలి బుద్ధప్రసాద్ అన్నారు. రాష్ట్ర భాష, సాంస్కృతిక శాఖ సంచాలకులు డి.విజయభాస్కర్ రచించిన సూత రంగస్థలి పుస్తకావిష్కరణ విజయవాడలోని కల్చరల్ సెంటర్లో జూలై 23న జరిగింది. బుద్ధప్రసాద్ పుస్తకాన్ని, సీడీని ఆవిష్కరించి మాట్లాడారు. సమానత్వం ఎక్కడ అంతరిస్తుందో అక్కడ సామాజిక దుఃఖం పుట్టుకొస్తుందని మార్బ్ భావజాలానికి విజయభాస్కర్ రచన అద్దం పడుతుందని అన్నారు. విజయభాస్కర్ మాట్లాడుతూ తన పుస్తకాన్ని బుద్ధ ప్రసాద్ ఆవిష్కరించడం సంతోషంగా ఉందన్నారు. రాష్ట్ర నాటక అకాడమీ ఉపాధ్యక్షులు కందిమళ్ల సాంబశివరావు, గుమ్మా సాంబశివరావు పుస్తకాన్ని సమీక్షించారు. ఈ కార్యక్రమంలో మొదలి నాగభూషణ శర్మ, కల్చరల్ సెంటర్ సీఈవో ఈమని శివనాగిరెడ్డి, కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ అవార్డు గ్రహీత పాపినేని శివశంకర్, రాష్ట్ర నాటక అకాడమీ చైర్మన్ గుమ్మడి గోపాలకృష్ణ తదితరులు పాల్గొన్నారు. ♦

దీర్ఘాసి విజయభాస్కర్ 'సూత రంగస్థలి' ఆవిష్కరణ

'కవితా కెరటాలు' ఆవిష్కరణ

వైజాగ్ ఫెస్ట్ 2017 ఆహ్వాన సంఘం నిర్వహించిన కవితల పోటీలో బహుమతి కవితలు, ఎంపిక చేసిన కవితలతో రూపొందించిన 'కవితా కెరటాలు' కవితా సంకలనాన్ని జూలై 22న విశాఖపట్నంలో ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం మాజీ వైస్ ఛాన్సలర్ కె.వి. రమణ ఆవిష్కరించారు. 'భారతదేశ సాంస్కృతిక వైవిధ్యం-సవాళు' అన్న అంశంపై జరిగిన సెమినార్లో ఈ కార్యక్రమం జరిగింది. ఈ సభలో అజశర్మ, కె.వి. రమణ, వి. బాలమోహన్, ప్రొ॥ మాలినీ భట్టాచార్య, తెలకపల్లి రవి, పి. రామారావు, సంకలనకర్తలు చీకటి దివాకర్, ఎ.వి. రమణారావు, నూనెల శ్రీనివాసరావు, పాయల మురళీకృష్ణ తదితరులు పాల్గొన్నారు. ♦

కర్నూల్లో 'చండాల చాటింపు' ఆవిష్కరణ

కర్నూలు జిల్లా సాహితీస్రవంతి అధ్యర్థంలో జిల్లా కేంద్ర గ్రంథాలయంలో జూలై 17న జరిగిన నాగప్పగారి సుందర్రాజు కవితా సంపుటి 'చండాల చాటింపు' ఆవిష్కరణ దృశ్యం. చిత్రంలో నాగప్పగారి అరుణ సుందర్రాజు, వి. పోతన్న, ఇనయతుల్లా, కెంగార మోహన్, జంధ్యాల రఘుబాబు, నాగమణి

దళిత సాహిత్య చేగువేరా నాగప్పగారి సుందర్రాజు రాసిన చండాల చాటింపు ఆవిష్కరణ సభ కర్నూల్లోని కేంద్రగ్రంథాలయంలో జూలై 17న జరిగింది. సుందర్రాజు 18వ జయంతిని పురస్కరించుకొని కర్నూలు సాహితీస్రవంతి చండాల చాటింపును పునర్ముద్రించింది. ఈ సభకు

సాహితీస్రవంతి జిల్లా ప్రధానకార్యదర్శి కెంగార మోహన్ అధ్యక్షత వహించారు. చండాల చాటింపు మలిముద్రణను నాగప్ప గారి సుందర్రాజు సోదరులు నాగప్పగారి అరుణ సుందర్రాజు ఆవిష్కరించారు. సాహితీస్రవంతి రాష్ట్రకార్యదర్శి జంధ్యాల రఘుబాబు, కర్నూలుకు చెందిన న్యాయవాది జయరాజ్, ప్రముఖ రచయితలు డా.వి.పోతన్న, ఎన్ నాగమణి, ఇనయతుల్లా పాల్గొన్నారు.

ఈ సభలో వక్రలు మాట్లాడుతూ సుందర్రాజు వాడిన భాష కర్నూలు జిల్లా ఆదోని ప్రాంత మాండలికమని, సుందర్రాజు ఆదోని ప్రాంత మాండలికానికి జీవం పోశాడని అన్నారు. సుందర్రాజు ఏ సమాజాన్ని కోరుకున్నాడో అటువంటి అసమానతలు లేని సమాజ ఆవిర్భావం కోసం చండాల చాటింపు వేశాడని ఆ కవిత్వం నేటి ప్రపంచానికి అందించాలన్న సంకల్పంతో మలిముద్రణ చేశామని రాష్ట్రకార్యదర్శి వివరించారు. కార్యక్రమాన్ని సాహితీస్రవంతి జిల్లా నాయకులు, యు. సుబ్బన్న, యస్.మహేశ్వరయ్య, డి.అయ్యన్న, గౌరెడ్డి హరిశ్చంద్రారెడ్డి, పులిచేరి మహేష్లు సమన్వయం చేశారు.

జాతిని జాగ్రతం చేసిన 'చండాల చాటింపు'

జాతిని జాగ్రతం చేసిన మహాకవి నాగప్ప గారి సుందర్రాజు అని దళిత సమాఖ్య రాష్ట్ర అధ్యక్షులు స్వామిదాస్ అన్నారు. జూలై 29న కర్నూలు జిల్లా ఆదోని పట్టణంలో ఆది భారతీయ సామాజిక సేవా కార్యాలయం లో చండాల చాటింపు సభ ఆవుల బసప్ప అధ్యక్షతన జరిగింది. పుస్తకాన్ని స్వామిదాస్ ఆవిష్కరించి పుస్తక సమీక్ష చేశారు. సాహితీస్రవంతి రాష్ట్ర కార్యదర్శి జంధ్యాల రఘుబాబు, జిల్లా ప్రధాన కార్యదర్శి కెంగార మోహన్, ప్రముఖరచయిత సవ్వప్ప గారి ఈరన్న , సాహిత్యాభిమానులు రఘు, నల్లారెడ్డి, అడ్డాకుల దేవదానం, గోపి, ఆర్ యు పి పి రాష్ట్ర నాయకులు ప్రేమ్ కుమార్ , రిటైర్డ్ తహసీల్దార్ పేక్షావలి, గోపి, కిష్టప్ప తదితరులు పాల్గొన్నారు.

కర్నూలు జిల్లాలోని ఆదోనిలో సాహితీస్రవంతి అధ్యర్థంలో ఆది భారతీయ సామాజిక సేవా కార్యాలయంలో జూలై 29న జరిగిన నాగప్పగారి సుందర్రాజు కవితా సంపుటి 'చండాల చాటింపు' ఆవిష్కరణ దృశ్యం. చిత్రంలో స్వామిదాస్, కెంగార మోహన్, జంధ్యాల రఘుబాబు, సవ్వప్పగారి ఈరన్న, ప్రేమ్కుమార్, పేక్షావలి, గోపి తదితరులు

సాహిత్య చరిత్రలో 'పాలెగాడు' అజరామరం

భారతదేశ చరిత్రలోనూ, ముఖ్యంగా సాహిత్య చరిత్రలో పాలెగాడు నవల అజరామరమైనదని రవీంద్ర విద్యాసంస్థల అధినేత జి.పుల్లయ్య అన్నారు. జూలై 19న కర్నూలు నగరంలోని ఐవిఎన్ఇ కళాశాల ఆడిటోరియంలో ఇంటలెక్చువల్ కలెక్టివ్ ఫోరం కర్నూలు వారి అధ్యర్థంలో క్రీ.శ. 1846లో బ్రిటీష్ వారిని ఎదురించి పోరాడిన ఉయ్యాల వాడ నరసింహారెడ్డి పోరాటగాథను యన్డివి అజీజ్ పాలెగాడు అనే చారిత్రక నవలను రాశారు.

ఈ నవల ఐదవ ముద్రణను పుల్లయ్య ముఖ్యఅతిథిగా పాల్గొని ఆవిష్కరించారు. లలితకళాసమితి అధ్యక్షులు పత్తిటబులయ్య సభాధ్యక్షులుగా ఈ సభలో మాట్లాడుతూ మన దేశ స్వతంత్ర్య పోరాటంలో కర్నూలు జిల్లా వీరుల పాత్ర అనిర్వచనీయమైనదని, అటువంటి వీరులను ఒకొక్కక్కరిని పరిశోధించి అజీజ్ ప్రపంచానికి చాటాడని అన్నారు. ఉయ్యాలవాడ నరసింహారెడ్డి, ముత్తుకూరు గౌడప్ప, గులాం రసూల్ఖాన్ లాంటి వీరులను మనకు పరిచయం చేసిన ఘనత అజీజ్దే అన్నారు.

**అనంతపురంలో
చండాల చాటింపు పరిచయ సభ**

అనంతపురంలో జూలై 22న జరిగిన నాగప్పగారి సుందర్రాజు కవితా సంఘటి 'చండాల చాటింపు' ఆవిష్కరణ సభ. చిత్రంలో కెంగార మోహన్, జెన్నే ఆనంద్ కుమార్, జెన్నే వైష్ణవి, జి. విద్యావతి, జి. వెంకటకృష్ణ, పి. రమేష్, నారాయణ, నిర్మలారాణి తదితరులు.

దక్షిణ సాహిత్య ఉద్యమ కెరటం నాగప్పగారి సుందర్రాజు రాసిన చండాల చాటింపు పరిచయసభ అనంతపురంలోని లిటిల్ ఫ్లవర్స్ పాఠశాలలో జూలై 22న జరిగింది. సుందర్రాజు 1996లో రాసిన చండాల చాటింపును కర్నూలు సాహితీ స్రవంతి మలిముద్రణగా తీసుకొచ్చింది. ఈ పరిచయ సభను అనంతపురం జెన్నే వైష్ణవి భాషా సాహిత్య

వేదిక, మాదిగ సాహిత్య వేదిక, బహుజన రచయితల వేదిక సంయుక్తంగా నిర్వహించింది.

భాషా సాహిత్య వేదిక వ్యవస్థాపకులు, డా.జెన్నే ఆనందకుమార్ సభాధ్యక్షులుగా, ముఖ్య అతిథిగా ప్రముఖకవి జి.వెంకటకృష్ణ, జెన్నే వైష్ణవి, పుస్తక సమీక్షులుగా కెంగార మోహన్ పాల్గొన్నారు. చండాల చాటింపు పుస్తకాన్ని వ్యవసాయశాఖ సహాయసంచాలకులు జి.విద్యావతి ఆవిష్కరించారు. పుస్తక పరిచయం చేసిన కెంగార మోహన్ మాట్లాడుతూ సుందర్రాజు కవితల్లో మాదిగ అస్తిత్వమే కాక స్త్రీవాదాన్ని బలపరిచే కవితాపంక్తులున్నాయన్నారు. సామాజిక అసమానతలపై సుందర్రాజు యుద్ధం చేశారని అన్నారు.

మాదిగ జాతిలోంచి అనేక మంది సుందర్రాజు కంటే ముందు సాహిత్యంలో ఉన్నా ప్రత్యేకంగా మాదిగ స్థితిగతులను, వివక్షను, అవమానాలను చెప్పిన రచనల్లేవని సుందర్రాజు ఆలోచనను మాదిగోడు కథలు, చండాల చాటింపు, మా ఊరి మైసమ్మల ద్వారా పూడ్చాడన్నారు. ఈ కార్యక్రమంలో వక్తలుగా డా.పి. రమేష్ నారాయణ, నిర్మలారాణి తదిరులు పాల్గొన్నారు.

విశ్వ నరుడికి ఘన నివాళి

అనంతపురం సాహితీస్రవంతి నగర కమిటీ ఆధ్వర్యంలో టవర్ క్లాక్ వద్ద జాషువా వర్ధంతిని పురస్కరించుకుని నివాళి అర్పిస్తున్న దృశ్యం. చిత్రంలో దాదా ఖలందర్, దాముగట్ల హిదయ్ తుల్లా, సూర్యనారాయణ రెడ్డి, అన్నదానం కిషోర్ తదితరులు.

జాషువ వర్ధంతి సందర్భంగా సాహితీ స్రవంతి నగర కమిటీ ప్రధాన కార్యదర్శి ఖట్టెవాలే దాదా ఖలందర్ ఆధ్వర్యంలో అనంతపురము టవర్ క్లాక్ వద్ద ఉన్న జాషువ విగ్రహానికి పూల మాలతో నివాళులు అర్పించారు. జాషువ ఆశయ సాధన కోసం స్వాతంత్ర్యం వచ్చి ఇన్నాళ్లైన పోరాడ వలసి వస్తోందని ఆయన భావ జాలం ఇచ్చిన స్ఫూర్తితో ప్రజలను చైతన్య పరిచే కార్యక్రమాలు మరిన్ని చేస్తామని, జాషువ సాహిత్యం అందరికీ చేరేలా కృషి చేస్తామని ఈ సందర్భంగా దాదా ఖలందర్ చెప్పారు. ఈ కార్యక్రమానికి సాహితీ స్రవంతి నగర గౌరవ అధ్యక్షులు యాడికి సూర్యనారాయణ రెడ్డి, జిల్లా కార్యదర్శి దాముగట్ల హిదయ్ తుల్లా, సహ కార్యదర్శి అన్నదానం కిషోర్ బాబు మరియు కమిటీ సభ్యులు పాల్గొన్నారు.

కందుకూరి జీవితంపై వ్యాసాల పోటీ

కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులు శతవర్షంతి సందర్భంగా 'సాహితీ సాంస్కృతిక సమాఖ్య, తెలుగు భాషా సాహిత్య కళావేదిక' ఆధ్వర్యంలో 'కందుకూరి జీవితం - సందేశం' అంశంపై వ్యాసరచన పోటీలకు వ్యాసాలను ఆహ్వానిస్తున్నట్లు గుత్తా హరిసర్వోత్తమ నాయుడు ఒక ప్రకటనలో తెలిపారు. వ్యాసకర్తలు 8 పేజీలకు మించకుండా

పిడిఎఫ్ ఫార్మాట్ లో తమ వ్యాసాలను ఆగస్టు 30లోపు ఇమెయిల్ చేయవలసిందిగా కోరారు. గుత్తా సర్వోత్తమనాయుడు, సి.ఇ.ఓ., ఉదయ్ విద్యాసంస్థలు, 6-3-249-1, రామ్ నగర్, అనంతపురం-515001 చిరునామాకు కూడా పంపవచ్చని తెలిపారు. ఇతర వివరాలకు 9542322669 ద్వారా సంప్రదించవచ్చును.

గుంటూరులో గుర్రం జాషువా విజ్ఞాన కేంద్రం ఆధ్వర్యంలో జూలై 24న జరిగిన జాషువా వర్ణంపై కార్యక్రమం. చిత్రంలో కె.ఎన్. లక్ష్మణరావు, పాశం రామారావు, ఎన్. కాళీదాసు. బి. వేదయ్య తదితరులు.

అనంతపురం సాహితీస్రవంతి జిల్లా కమిటీ ఆధ్వర్యంలో కె.ఎన్.ఆర్. బాలికల పాఠశాలలో జరిగిన 'బండి నారాయణ స్వామి సాహిత్య సమాలోచన' కార్యక్రమం. ఈ సభలో రావపాలెం చంద్రశేఖర రెడ్డి, పి. కుమారస్వామి, హిదయ్ తుల్లా, మల్లెల నరసింహమూర్తి, ఎ.ఎ. నాగేంద్ర, నిర్మలారాణి, చిలుకూరి దీవెన, దాదా ఖలందర్, చెన్న రామమూర్తి తదితరులు స్వామి సాహిత్యంపై మాట్లాడారు.

వైదరాబాద్ లోని సుందరయ్య విజ్ఞానకేంద్రంలో జూలై 17న పాలపిట్ట బుక్స్ ఆధ్వర్యంలో చింతపట్ల సుదర్శన్ అనువదించిన జేమ్స్ జాయిన్ నవల 'యువకళాకారుని గీతం' పుస్తక ఆవిష్కరణ సభ. చిత్రంలో కె. శివారెడ్డి, ఎస్సీ సత్యనారాయణ, గొట్టిపర్తి యాదగిరి, సిద్ధార్థ చింతపట్ల సుదర్శన్, ఏనుగు నరసింహారెడ్డి, ఆదెపు లక్ష్మీవతి

విజయనగరం జిల్లా సాహితీస్రవంతి ఆధ్వర్యంలో జూలై 24న జరిగిన జాషువా వర్ణంపై సభ మాట్లాడుతున్న చంద్రికారాణి. చిత్రంలో డా॥ డివిజి శంకరరావు, చీకటి దివాకర్ తదితరులు.

విజయవాడ నాస్తికకేంద్రం ఆధ్వర్యంలో జరిగిన గోరా వర్ణంపై సభలో 'సంఘ సంస్కరణ ఉద్యమాలు-ప్రభావం' అంశంపై ప్రసంగిస్తున్న తెలకపల్లి రవి. చిత్రంలో డా॥ జి. సమరం, చెన్నుపాటి విద్య, డా॥ విజయం, విప్లవకుమారి, వారప్రసాద్ తదితరులు

మహబూబ్ నగర్ లో లుంబినీ పాఠశాల, పాలమూరు సాహితీ సంయుక్త ఆధ్వర్యంలో ప్రముఖ అనువాదకులు జలజం సత్యనారాయణ అనుస్థాపన 'కబీర్ గీత' పుస్తకాన్ని ప్రముఖ కవి కె. శివారెడ్డి ఆవిష్కరించారు. చిత్రంలో కవి యాకూబ్, కె. లక్ష్మణ రెడ్డి, భీంపల్లి శ్రీకాంత్, కళ్యాణి నరసింహారావు, వి. మనోహర్ రెడ్డి, రమాకాంత రావు తదితరులు ఉన్నారు.

సంపాదకులకు...మన 'సాహిత్య ప్రస్థానం' జూలై సంచిక అందింది. చాలా మంచిగా అలరించింది. 'పులిగాడు' సిహెచ్.శ్రీలక్ష్మి గారి కథతో మొదలైన శీర్షికలు గుర్రం జాషువా 'విశ్వనరూడు'తో ఎంతో వైవిధ్యంతో ఆకట్టుకున్నాయి. 'మైనపు బొమ్మలు' లోసారి సుధాకర్ గారి కవితా సంపుటి పరిచయం లోతుగా, సూటిగా హృదయాన్ని తాకింది. పుష్పిన్ గురించిన వ్యాసం అలరించింది కవులకు అక్కడ ఇస్తున్న గుర్తింపు

మనదేశలో ఎన్నడో. మన కందుకూరి గారి గురించిన వ్యాసంతో తెలిసింది. ఇక డా॥ సి. భవనీదేవి గారి 'కాలధూళి' ఎంతో ఉన్నతంగా ఉంది. పాతూరి అన్నపూర్ణ గారి 'తీరని రుణం' హృద్యంగా ఉంది. మొత్తం అన్ని శీర్షికలూ అలరించాయి. మరిన్ని మంచి శీర్షికలను అందిస్తూ ఆంధ్రుల అభిమానాన్ని మూట కట్టుకోవాలని నా ఆకాంక్ష.

- డి. సాంబశివరావు, విజయవాడ, 9908465631

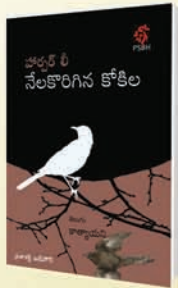
ఆరుద్ర (31.08.1925-04.06.1998)

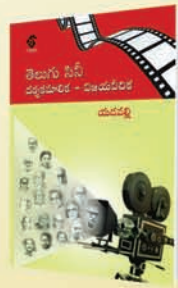
ప్రజాశక్తి బుక్ హౌస్ తాజా ప్రచురణలు

నాక అంతర్జాల పోటీరిని
పేజీలు 104 రూ. 75/-

నెలకొరిగిన కోకిల
పేజీలు 320 రూ. 220/-

తెలుగు సినిమాల పుస్తకాల - విజయదీక్ష
పేజీలు 360 రూ. 250/-

కటికపూలు
పేజీలు 134 రూ. 100/-

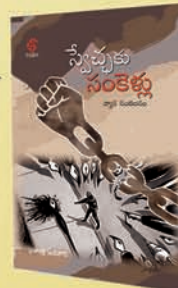
శ్రీ సాహిత్యం అభివృద్ధి రాజకీయ దృక్పథం
పేజీలు 160 రూ. 120/-

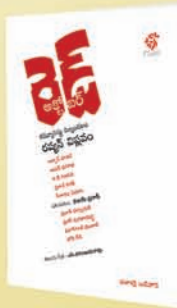
విశ్వనరయణ గుర్రం జాషువ
పేజీలు 128 రూ. 100/-

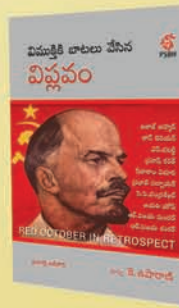
మనదేశం ప్రజాస్వరం సి.వి
పేజీలు 296 రూ. 200/-

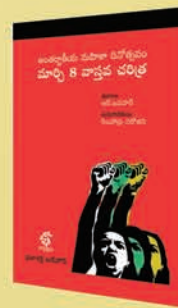
స్వేచ్ఛకు సంకెళ్లు
పేజీలు 104 రూ. 70/-

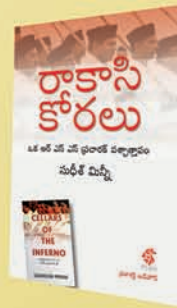
రెడ్ అక్టోబర్ - కమ్యూనిస్టు డిస్కంబం
పేజీలు 224 రూ. 150/-

విముక్తి బాటలు వేసిన విప్లవం
పేజీలు 104 రూ. 75/-

మార్క్సిస్టుల పాఠశాల ద్వారా మార్క్సిస్టుల చరిత్ర
పేజీలు 88 రూ. 60/-

రాకాసి కోరలు
పేజీలు 104 రూ. 75/-

విడువదుల స్వాతంత్ర్యం
పేజీలు 88 రూ. 60/-

సింధూరం
పేజీలు 134 రూ. 80/-

ప్రజాశక్తి బుక్ హౌస్

27-1-54, కారల్ మార్క్స్ రోడ్, గవర్నర్ పేట, విజయవాడ - 2, ఫోన్ : 0866 - 2577533

బ్రాంచీలు : విజయవాడ, విశాఖపట్నం, తిరుపతి, గుంటూరు, కాకినాడ, ఏలూరు,

విజయనగరం, ఒంగోలు, నెల్లూరు, కర్నూలు, అనంతపురం

If Un delivered please return to: Prasthanam, C/o M.B. Vignana kendram, 27-30-4, 3rd Floor Akulavari veddi, Governorpet, Vijayawada - 520002. Ph: 0866-2577248, Cell: 9490099059